

**EGRI
SZALAPARTI
EGYSÉGES GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY,
ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA,
SZAKISKOLA, KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA,
FEJLESZTŐ NEVELÉS-OKTATÁST VÉGZŐ ISKOLA
ÉS KOLLÉGIUM**

**SZAKISKOLA
Tanterv, Szakmai Program**

2024.

Tartalomjegyzék

I.	Bevezetés : Szakiskolai képzés	2.
II.	Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskolai képzés szerkezete	10.
III.	Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9/E előkészítő évfolyamának kerettanterve	20.
IV.	SPECIÁLIS KERETTANTERV a KERTI MUNKÁS képzés szakiskolában történő oktatásához enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára	116.
V.	SPECIÁLIS KERETTANTERV a Textiltermék-összeállító képzés szakiskolában történő oktatásához enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára	172.

I. Bevezetés : Szakiskolai képzés

1. A szakképzés szabályozásának jogi háttere

2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
12/2020 (II.7.) Korm. rendelet
2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
32/2012.(X.8) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei
-150/2012(VII.6.) Kormányrendelet szakmai és vizsgakövetelmények
2012.évi LXXI törvény a szakképzésről
2010.évi. CXCV. törvény
217/2012.(VIII.9.) Kormányrendelet a szakmai követelménymodulról
14/2013 (IV.5.) NGM rendelet szakképzési kerettantervek
84/2013.(III.21.) Korm.. rendelettel módosított OKJ
27/2012.(VIII.27.) NGM rendelet a szakmai és vizsgakövetelményekről
41/2013. (V.28.) VM rendelet
a KLIK Egri Tankerületének 1/2016 (IV/01.) Ideiglenes belső eljárásrendje az érettségi és szakmai vizsgák pénzügyi elszámolására vonatkozóan
315/2013(VIII.28.) Korm. rendelet a komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól
252/2016. (VIII.24) Korm. rendelet a Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíjról

2. Szakmai programunk elkészítésénél figyelembe vett szempontok

Az esélyegyenlőség megteremtése – felzárkóztatás, tehetséggondozás, személyiségfejlesztés
Átjárhatóság, pályakorrekció biztosítása
Széles alapú pályaeorientálás, gyakorlati oktatás és szakmai alapozó képzés
Képességeiknek megfelelő legmagasabb piacképes szakképesítés megszerzésére felkészítés

3. A szakiskolában folyó képzés

A tanulásban akadályozott fiatalok szakképző iskolatípusa a szakiskola, mely a gyógypedagógiai intézmény része, középfokú nevelési-oktatási intézmény. A gyógypedagógiai alapprofiliú nevelő-oktató munka eredményeire támaszkodva differenciált segítséget nyújt a szakma tanulásához, a szakképesítés munkaterületéhez tartozó legjellemzőbb munkakörök betöltéséhez szükséges kompetenciák elsajátításához, a tanulók társadalmi beilleszkedéséhez, felkészíti tanulóikat az egész életen át tartó tanulásra.

Feladataink

Általános műveltség szinten tartása, bővítése

Felzárkóztatás, tanulási nehézségek oldása, tanulási képességek fejlesztése, rehabilitációja.

Pályaeorientálás, gyakorlati oktatás és szakmai alapozó ismeretek nyújtása

Életkezdéshez, munkába álláshoz szükséges ismeretek nyújtása

Szakmai vizsgára felkészítés

Személyiség fejlesztés (különös tekintettel fizikai állóképesség, munkamorál, viselkedéskultúra)

Pályakövetés

4. A szakiskola nevelő oktató munkájának alapelvei

Szakiskolánkban tanulásban akadályozott 9. E osztályt végzett tanulók oktatása, képzése folyik. A képzésbe belépő tanulók nagyon eltérőek képességeik, készségeik fejlettségi szintje tekintetében. A tanulási helyzetet nehezítő tényező: a motiváltság hiánya, a kognitív képességek gyengesége, a személyiség fejlődés alacsonyabb szintje, szociális éretlenség. Az iskolába kerülő tanulók nagy részénél elsődleges pedagógiai cél és feladat a tanulás tanítása; csak ennek elsajátítása után kezdődhet meg a tudás szintjén a különböző pedagógiai célok megvalósítása;

folyamatosan, egymásra épülve.

Cél a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó gyengébb vagy sérült funkciók korrigálása, kompenzálása, felzárkóztatása, a szociális képességek fejlesztése, az önálló életvezetés megtanulása, a munkába állásra előkészítés, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentése.

Elsődleges szempont a személyes jártasság, a problémákkal való megbirkózás képességének erősítése. Minden képzési szakaszban fontos a fizikum fejlesztése.

A speciális nevelés az egyéni bánásmód és az egyéni haladás elvére épül, melyben a praktikus ismeretek oktatása, kommunikációs és szociális képességek fejlesztése folyamatos.

5. A szakiskolai 9. E évfolyam folyó képzés célja

Felkészíteni a tanulókat a rész -szakképzésbe történő belépésre. A tanterv keretében ezeken az évfolyamokon közismereti tantárgyakat és előkészítő jelleggel pályaaorientációs és szakmai alapozó elméleti tantárgyakat tanulnak a tanulók. Egy idegen nyelv az angol tanulása kötelező, tanulnak a matematikát, magyar nyelv és irodalmat, műszaki rajz, szakmai előkészítő, alapozó ismeretek, informatika, etika tantárgyakat.

Szakiskolánk 9. E évfolyama biztosítja az alapfokú iskolai tanulmányokat befejezett tanulók általános ismereteinek elmélyítését, szinten tartását, kiegészíti az alapfokú iskolában megszerzett általános műveltségeket. Ebben a szakaszban az előzetes tudások megerősítése és tovább építése, alkalmazása az önálló életvezetési technikák gyakorlása kerül központba.

A 9.E évfolyam után minden tanulónak lehetőséget biztosítunk szakmai végzettség megszerzésére. Felkészítjük őket a szakmai vizsgára. Kiemelt feladatunk, hogy a tanulók a munkába álláshoz és életkezdéshez szükséges ismereteket is megszerezzék.

Ennek alapvető fontosságú eszköze a szakma iránti szeretet kialakítása, a minőségi, pontos munkavégzésre nevelés.

9. E évfolyam

- Lezárja az általános képzést
- Szakmai alapozás. A tanulók alapismereteket szereznek a munka világáról
- Személyiségfejlesztés, az önismeret fejlesztése. olyan személyiségjegyek kialakítása, amelyek birtokában tanulóink képesek lesznek érdekeik felismerésére
- érvényesítésére
- Tanulási technikák kialakítása
- A tanulók ismerjék meg a demokratikus társadalom értékeit, az állampolgári jogokat és kötelességeket
- A másság elfogadására, toleranciára nevelés
- Egészséges életmódra nevelés. A harmonikus életvitelt megalapozó szokások kialakítása
- Kommunikációs készségek kialakítása
- A mindennapi érintkezéssel kapcsolatos értékek és a kulturált viselkedési normák kialakítása (udvariasság, figyelmesség, köszönés)

Pályaaorientáció

A pályaaorientáció célja, hogy a tanulók saját életpályájuk megalapozásához ismereteket kapjanak mind önmagukról, mind a munkaerő-piaci környezetükről és kellőképpen megalapozzák pályaválasztási döntésüket. Fontos célkitűzés, hogy a tanulók egyéni adottságai és személyes elképzelésük a választott életpályáról egyensúlyba kerüljenek a munkaerő-piaci igények által meghatározott lehetőségekkel.

A pályaaorientáció a következő legfontosabb területekre terjed ki:

- Érdeklődés és képességek, készségek megismerése
- A pályaválasztás és szakma-illetve iskolaválasztás
- Ismeretek a munka világáról és az egyes szakmacsoportok szakmai követelményeinek megismerése
- A pályaaorientáció keretében a fiataloknak el kell fogadniuk a dolgozó életmódot, tudatosulni kell bennük a pályaválasztás fontosságának. Képesnek kell lenniük a terveket és célokat összevetni a valódi lehetőségekkel.

Értékelés célja és feladata:

- Visszajelzést adni a tanuló elért fejlődéséről
- További feladatok megjelölése a tanuló fejlődése érdekében

- A kudarc elkerülése
- A tanulási motivációk erősítése

Értékelés alapelvei:

- Az értékelés a tanuló önmagához mért fejlődésére irányuljon
- Személyre szóló, fejlesztő értékelés valósuljon meg
- Növelje az oktatás eredményességét
- Fejlesztően hasson a tanulók önértékelésére
- A tanulók egyéni fejlődését támogató értékelés legyen

6. A rész-szakképesítés ek: 9-10. évfolyamon folyó képzés

Intézményünk a tanulásban akadályozott tanulók számára kidolgozott és jóváhagyott adaptált központi program szerint végzi szakképző munkáját. A központi programban szereplő kötelező tananyag-egységek időkeretét megnöveljük a szabad sáv terhére. Az időterv egyes évfolyamokon 36 hétre – utolsó évfolyamon 35 hétre – átlag heti 35 órával tervezett, mely kiegészül a kötelező egészségügyi és pedagógiai habilitációs óraszámokkal.

Az elméleti és gyakorlati oktatás az adott tanév tantárgyfelosztása alapján.

A képzés szakmai vizsgával zárul.

- **Kerti munkás részzakma képzés Mezőgazdaság és erdészet ágazat- a Kertész szakma részzakmája**

Egyedi azonosító száma: 2-22

- **Textiltermék-összeállító részzakma képzés Kreatív ágazat – Divatszabó szakma részzakmája**

Egyedi azonosító száma: 2-34

Az egyes szakképesítéseket modulok meghatározott csoportjának teljesítésével lehet megszerezni.

MODUL

- Önálló tananyagegység, amely formailag egységes és tartalmilag meghatározott
- A modulok egy vagy több kompetenciát tartalmaznak.
- A modul magában foglalja a belépő szintet és az elérendő végcélt
- A modul tartalmazza az oktatási, tanulási stratégiákat, módszereket, eszközöket, az értékelés módját és szempontjait
- Minden modul egy előre meghatározott szintre juttatja a tanulót

Elve

- gyakorlatorientált oktatás/képzés
- kompetencia alapú fejlesztés/képzés

Célja

- munkavállalói kompetenciák erősítése
- az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kompetenciák fejlesztése

Lényege

- Tantárgyasított oktatásszervezés (intézményünk helyi tanterve alapján)
- A modulrendszerben standardizált forma- és tananyagtartalom valósul meg
- A modulrendszer az azonosságok feltárására, felhasználására törekszik
- A tanulók számára előny: a megtanult anyag többirányú hasznosíthatósága, pályakorrekció, későbbi folytathatóság lehetősége
- Tanulóink rész-szakképesítés megszerzésére jogosultak. A rész-szakképesítés – a munkaerőpiac által elismert –, lehetővé teszi egy adott, többnyire kevésbé összetett munkakör ellátását, legalább egy munkakör ellátására képesít. Követelményei valamelyik szakképesítés kompetenciáiból származtathatók.

7. Szakképzésbe való felvétel, tanulói jogviszony létesítése magasabb szakképzési évfolyamba lépés feltételei

Tanulói jogviszony létesítése

A jogszabályok értelmében az általános iskola 8. évfolyamára járó tanulókat az igazgató a tanév eleji szülői értekezleten (szeptember hónap) tájékoztatja a továbbtanulási lehetőségekről és a középfokú iskolai felvétel eljárás

rendjéről.

A szakiskola 9E. évfolyamára a felvételi kérelmet az általános iskolai tanulói jogviszonyban lévők az általános iskolán keresztül nyújtják be. A felvételi kérelmeket a tanév rendjében meghatározott időszakban kell benyújtani, melyről a szülők az osztályfőnökök által tájékoztatást kapnak.

Érvényes befejezett 8 általános iskolai bizonyítvánnyal rendelkező sajátos nevelési igényű tanulókat – enyhe fokban értelmi fogyatékos - veszünk fel szakiskolánkba. A tanulóknak a KIR-hez benyújtott tanulói adattal kell rendelkezniük.

A tanuló jelentkezésének elutasítás csak helyhiányra való hivatkozással történhet.

Alacsony létszámú jelentkezés esetén rendkívüli felvételi eljárást alkalmazunk.

A TANULÓKNAK FELVÉTELI VIZSGÁT NEM TARTUNK.

A tanuló iskolai felvétele nem a teljesítménye (érdemjegyek, vizsgateljesítmény) alapján, hanem a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsága által kiállított szakértői dokumentációk alapján történik. A jelentkező tanulóknak valamint szüleiknek december hónapban nyílt napot tartunk, melyre kérjük, hogy a szakértői dokumentációkat hozzák magukkal.

Az intézmény felvételi tájékoztatóját minden év október 31-ig az intézmény honlapján:

A felvétel adminisztratív feltételei:

- jelentkezési lap határidőre történő beadása
- szakértői vélemény, iskolakijelölő dokumentáció (utólag az iskola kéri)

A szakmai elméleti és gyakorlati képzés elvei

2023/204-es tanévtől az elméleti, és gyakorlati oktatás helyszíne az intézmény területe, de lehetőség szerint külső gyakorló helyeket is bevonunk a tapasztalatszerzésbe.

- A Szakképzési törvény 26. §-a szerint történik a szakmai elméleti és gyakorlati oktatás megszervezése.
- (3)Az iskolai rendszerű szakképzésben a gyakorlati képzés - az összefüggő szakmai gyakorlat és az összefüggő szakmai gyakorlaton keletkezett mulasztás pótlása kivételével - csak a tanév szorgalmi időszakában szervezhető meg. Az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt gyakorlati képzés nem szervezhető.
- (4) A gyakorlati képzést lehetőleg a szakmai elméleti képzéssel egy héten belüli váltakozással kell megszervezni. Ettől a gyakorlati képzést folytató szervezet és a szakképző iskola közötti megállapodással lehet eltérni.

A szakiskolában tartott gyakorlati képzés megszervezése

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 17. § (1) alapján:

- az intézményben tartott gyakorlati képzést negyvenöt perces,
- iskolán kívüli gyakorlati képzést hatvanperces tanítási órákkal kell megszervezni.

Intézményünk tanműhelyében (kerti munkás és textiltermék-összeállító rész-szakképesítés) a gyakorlati képzés ideje negyvenöt perces órákkal szervezett.

A kerti munkás rész-szakképesítés iskolán kívüli gyakorlati képzésben hatvanperces tanítási órákkal szervezett.

A tanulmányok eredményes folytatásának, a magasabb évfolyamba lépésnek feltételei

- az elméleti és gyakorlati foglalkozáson való aktív részvétel, minimum elégséges érdemjegy
- nyári szakmai gyakorlat teljesítése
- a szakképzési évfolyam érvényessége a törvényi előírások alapján történik.

Sztv. 39.§ (6) Ha a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása az összefüggő szakmai gyakorlatról meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, de

a) igazolatlan mulasztása nincs, vagy

b) az igazolatlan mulasztása nem haladja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát és az igazolatlan mulasztását pótolta,

és a következő tanév megkezdéséig pótolja az előírt gyakorlati követelményeket, a tanuló magasabb évfolyamra léphet.

Az a tanuló folytathatja a tanulmányait magasabb évfolyamon, aki

- tanulmányi követelményeinek év végén megfelelt,
- az összefüggő (nyári) szakmai gyakorlatot teljesítette,
- (igazolt hiányzás sem lehetséges).

Javítóvizsgát tehet, aki 3 tantárgyból év végén elégtelen osztályzatot kapott.

A tanulókat megillető juttatások, kedvezmények

A Sztv. 63.§-a alapján adható:

- a) a gyakorlati képzést szervező szervezet a tanuló részére,
- b) a gyakorlati képzést folytató szervezet az 56. §-ban foglaltak szerint a gyakorlati képzésben szakképzési évfolyamon együttműködési megállapodás alapján, nappali rendszerű oktatásban részt vevő tanuló részére az összefüggő szakmai gyakorlat idejére.

A tanulót megillető szünet és felkészülési idő

66. § (1) A gyakorlati képzésben részt vevő tanulót tanévenként azokban a tanévekben, amelyekben a tizenkilencedik életévét még nem tölti be, legalább harmincöt nap, ezt követően legalább harminc nap pihenőnap illeti meg. A pihenőnap kiadásánál figyelemmel kell lenni a tanulókat a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján megillető őszi, téli, tavaszi és nyári szünet kiadásának rendjére.

A tanulókat megillető egyéb juttatások

68. § (1) A tanulót a gyakorlati képzésével összefüggésben - az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásairól szóló miniszteri rendelet rendelkezései szerinti - kedvezményes étkeztetés, útiköltség-térítés, munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha), tisztálkodási eszköz és kötelező juttatások illetik meg. A tanuló részére a gyakorlati képzést szervező szervezetnél a tanuló által választott szakképesítéssel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatások is adhatók.

(2) A gyakorlati képzést szervező szervezet, az iskola a tanulót a gyakorlati képzés során elért eredménye, teljesítménye alapján jutalomban részesítheti.

Kártérítési felelősség

69. § (2) Ha a tanulót a gyakorlati képzésben való részvétel során kár éri, a gyakorlati képzést folytató szervezet köteles azt megtéríteni.

(2) A tanuló a gyakorlati képzést folytató szervezetnek gondatlanságból okozott kár értékének ötven százalékát köteles megtéríteni azzal, hogy a kártérítés mértéke nem haladhatja meg a tanuló pénzbeli juttatásának egyhavi összegét.

(3) A gyakorlati képzésen részt vevő tanuló részére a gyakorlati képzés szervezője - a tanuló által okozott, de a tanuló által meg nem térített károk fedezetére - felelősségbiztosítást köteles kötni.

Évfolyamismétlés lehetőségei

A köznevelési törvény 45.§ (3) megfelelően: A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható annak a tanítási évnél a végéig, amelyben a 23. életévét betölti. A tankötelezettség meghosszabbításáról a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója dönt.

Sztv 39.§ (3) Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

(4) Ha a tanuló szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette (magasabb évfolyamra nem léphet). Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát. Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles.

(5) Ha a tanuló mulasztása a (3) bekezdésben meghatározott mértéket eléri, de igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja és az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, mentesíthető az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól. Az évfolyam megismétlése alóli mentesítés kérdésében a szakképző iskola nevelőtestülete – a szakképző évfolyamon oktató pedagógusok véleményét kikérve dönt.

A tanulói jogviszony megszűnik

- a tanulmányok befejezésekor, az utolsó tanév vizsgaidőszakának utolsó napján
- a tanuló igazolt és/vagy igazolatlan hiányzásai a közoktatási, illetve szakképzési törvényben előírt óraszámot meghaladják
- a szülő írásos kérelmére

Személyi feltételek

- Az elméleti és gyakorlati képzést a köznevelési szülő 2011.évi CXCV. törvényben (4. melléklet) és az Sztv. 30/A § szabályozott feltételekkel rendelkező pedagógus, gyógypedagógus és egyéb szakember láthatja el.
- Egyéb szakirányú végzettséggel rendelkező szakemberek: gyógypedagógus, utazó gyógypedagógus.
- Tanulóink nevelésének- oktatásának-képzésének alapvető követelménye a fokozott, sokoldalú szemléltetés.

Tárgyi feltételek

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorzatok és egyéb berendezési tárgyak; a tanórai oktató és nevelőmunkát segítő taneszközök, felszerelések; valamint az egészséges munkavédelmi eszközök rendelkezésre állnak.

A tanulásban akadályozott tanulók számára kiscsoportos szervezési formában biztosítjuk a tanulók gyakorlati foglalkozását. A tanulásban akadályozott tanulók számára lehetőség van kiscsoportos szervezési formában, iskolai tanműhelyben vagy tankertjében egyénileg történő foglalkoztatással biztosítani a gyakorlatot.

A gyakorlati képzés területén a feladatok teljesítéséhez szükséges gépekkel, szerszámokkal, berendezésekkel, a balesetmentes munkavégzéshez szükséges munkavédelmi eszközökkel, védőfelszerelésekkel a tanműhelyeink rendelkeznek.

A technikai, technológiai fejlődéssel lépést tartunk.

A vizsgáztatási követelmények

Iskolai rendszerű szakképzésben az évfolyamok eredményes teljesítését igazoló, a szakképzési kerettantervben meghatározott tantárgyakat tartalmazó bizonyítvány, amely egyenértékű az adott követelménymodulhoz rendelt modulzáró vizsgák eredményes letételével. Egy szakmai követelménymodulhoz kapcsolódó vizsga akkor eredményes, ha a modulhoz előírt Feladat végrehajtása legalább 51 %-osra értékelhető

A szakképesítő vizsgára bocsátás feltétele: a tanuló utolsó szakképző évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítványa.

- A szakképesítő vizsgát a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló 150/2012 (VII.6.) Kormányrendelet szakmai és vizsgakövetelményekről 20/2007. (V.21.) SZMM rendelet szabályainak megfelelően kell megszervezni, amely jogszabály tartalmazza az értékelésre vonatkozó általános szabályokat is.

A szakmai vizsgarészek alóli felmentés feltételei

- A rész-szakképesítéshez rendelt vizsgarészek valamelyikének korábbi teljesítése
- A szakma kiváló tanulója versenyen való eredményes szereplés esetén mentesül a követelménymodulok teljesítése alól.

A szakmai vizsga értékelésének a szakmai vizsgaszabályzattól eltérő szempontjai:

150/2012.(VII.6.) Korm. rendelet (A szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről 5.§ (4)) alapján:

- A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérelmére, fogyatékossága miatt a vizsgafeladat a vizsgabizottság döntése alapján eltérő vizsgatevékenységgel, illetve időtartammal is teljesíthető. A vizsgabizottság a döntéséről határozatot hoz, amelyet az e rendelet 1. számú mellékleteként kiadott törzslapba be kell jegyezni.
- Tanulásban akadályozottak számára – a hatályos rendelkezések szerint – társuló részképesség-zavar esetén az írásbeli vizsgarész szóbeli feladatmegoldás útján is teljesíthető.
- Tanulásban akadályozott vizsgázónak indokolt esetben a szóbeli és gyakorlati vizsgarészek teljesítésére hosszabb időtartam engedélyezhető. Különösen jelentős a vizsgahelyzet megfelelő körülményeinek biztosítása (nyugodt légkör, ösztönző hangulat, megfelelő kérdező-tanár jelenléte).

Ellenőrzés – értékelés

Értékelés a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény 54. §(2) a) pontja szerint:

A tanulási tevékenységben az ellenőrzésnek differenciáltan, komplex módon, rendszeresen kell történnie. Ez alapul szolgál a hiányosságok feltárásával, azok megszüntetését szolgáló egyéni és csoportos felzárkóztatásnak, a fejlesztés megtervezésének. Az ellenőrzést mindig kövesse értékelés, melynek pozitív irányultsága segíti a kudarcélmények elkerülését.

A tanulási tevékenységben a tanulókat motiváló tényezőként alkalmazható:

- az előre közölt ellenőrzési és értékelési szempont
- fokozatosság az ellenőrzési módok alkalmazásában (szóbeli, írásos; különböző nehézségi fokú írásos felmérők)
- a humánus és igazságos értékrend következetes alkalmazása
- a feladatteljesítést közvetlenül követő, pozitív irányultságú, többnyire szóbeli értékelés,
- a fejlődés elismerése

A tanulásban akadályozottak esetében különösen fontos a tanítás-tanulás folyamatában a feladatok, az ismeretek megértésének folyamatos ellenőrzése.

Az elméleti tudás vagy megértés ellenőrzése történhet szóban vagy írásban. (Kezdetben az, azonnali szóbeli visszacsatolással, majd fokozatosan egyre több írásos formában, különösen azoknál a tananyagegységeknél, ahol írásbeli vizsgatevékenység van előírva.)

A gyakorlati tevékenységek ellenőrzése-értékelése komplex feladat, ami a manuális tevékenységen (a munka eredményessége=produktum, munkaszervezés, időbeosztás, dokumentálás) túl kiterjed az elméleti ismeretek elsajátítására (gyakorlati alkalmazására). Ez különösen az elméletigényes gyakorlati tananyagtartalmak esetében a gyakorlat manuális részének ellenőrzése mellett az elméleti ismeretek elsajátítására vonatkozóan feladatlapok, tesztek, számítási feladatok útján történhet.

A produktum értékelésekor figyelembe kell venni az eszközök kezelésének szakszerűségét (eszközhasználat) munkavédelmi és higiéniai szabályok betartását, a gazdaságos szemléletmód érvényesülését.

A tanulásban akadályozottak tanulási tevékenységének ösztönzése, az értékelés az ötfokú skálán, érdemjeggyel történő módjánál tágabb értékelési módot igényel.

Az érdemjeggyel (osztályzattal) történő értékelés mellett a képzés folyamán mindvégig fontos a szöveges értékelés, aminek igazodnia kell a tanulók eltérő adottságaihoz és egyéni fejlődési üteméhez.

A szöveges értékelés felhívja a figyelmet a hibákra, hiányosságokra, kiemelve a pozitívumokat megmutatja a további fejlődés lehetőségeit (a tanuló számára és a fejlesztés feladatokhoz).

Szabadidős programok, versenyek

A szabadidős programok, versenyek, nagy részben megegyeznek az alapfok programjaival.

A gyógypedagógiai intézmények és az önkormányzati -, civil-, valamint az üzleti szféra szereplőinek együttműködése a fogyatékos fiatalok munkaerő-piaci integrációjának jegyében folyik. Társadalmi fejlettségünk fontos ismérve, hogy tagjai miként viszonyulnak mássággal élő társaikhoz. E cél eléréséhez szükséges megismertetni a különböző munkavégzési lehetőségeket, munkahelyi követelményeket, hiszen önálló életvitelük megalapozásához ezeken a területeken is kellő tapasztalatokat kell, hogy gyűjtsenek. Mindezekkel párhuzamosan a nyílt munkaerőpiac munkáltatóinak is szükségük van személyes tapasztalatszerzésre.

Magyarországon ma a sajátos nevelési igényű tanulók szakmai oktatása alapvetően szegregált környezetben történik, így a tanulók kevesebb esélyt kapnak arra, hogy szembesüljenek a felnőtt nyílt társadalom, illetve munkahelyek elvárásaival.

Iskolánk annak ellenére, hogy szegregált intézmény, rendkívül fontosnak tartja az integráció, inklúzió jelentőségét, a fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítését a társadalom érzékenyítését eme szegmens felé. Esélyegyenlőségi tematikus programunk, valamint a közelmúlt eseményei inspiráltak minket arra, hogy évről évre megrendezve hagyományt teremtsünk.

Rendkívül fontos szerepe van a sajátos nevelési igényű fiatalokat érintő problémák megfelelő kezelésének. A társadalom speciális helyzetű rétegcsoportjának foglalkoztatási hiányát, munkanélkülivé válását elsősorban alacsony iskolázottsági szintjük, szakmai képzettségük hiánya okozza; beilleszkedésüket, munkaerő-piaci részvételük megalapozását, folyamatos biztosítását megfelelő képzéssel lehet elősegíteni, javítani.

A fogyatékossgal élő emberek társadalmi esélyegyenlőségének megteremtésére irányuló törekvések nemzetközi szinten kifejeződtek, és a „Madridi gondolatok” jegyében zajlottak.

Ezek a gondolatok tartalmazzák - többek között -, hogy a fogyatékossgal élő gyermekek, fiatalok, a sajátos nevelési igényűek csoportjába tartozók számára meg kell teremteni önmagukban és környezetükben mindazon feltételeket, amelyek számukra esélyt teremtenek a felnőtt életben való boldoguláshoz, képességük szerinti társadalmi beilleszkedésükhöz.

Az SNI tanulók társadalomba történő beilleszkedése kiemelten kezeli az esélyegyenlőség ügyét, mely széles körű társadalmi összefogást igényel. A „fogytékkal élő” (esetünkben tanulásban akadályozott) emberek teljes értékű életének, az esélyegyenlőségük biztosításának érdekében a szakképzés területén komoly feladatok adódnak. A területen kiemelt tennivaló olyan oktatási, szakoktatási intézmények létrehozása, amelyek az oktatott szakmák által, a társadalmi beilleszkedést segítik, megelőzik a kirekesztést, lehetővé teszik az életminőség javítását.

A meglévő szakiskolai képzés folyamatos strukturális és tartalmi fejlesztése teheti megvalósíthatóvá az esélyegyenlőség javítását, a munkába állást és a munkában tartást segítő szakmai képzést.

A napjaink moduláris képzési formája lehetővé teszi, hogy egy-egy szakma elsajátítása során azok a tanulók, akik nem tudják teljesíteni a szakmunkás-bizonyítvány megszerzéséhez szükséges követelményeket, alacsonyabb, rész-szakma képesítéssel fejezzék be tanulmányaikat.

Kiemelten nagy fontosságú ez, mivel egyre több súlyos- és halmozottan sérült diák jelenik meg képzésünkben.

II. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskolai képzés szerkezete

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskolák egy kötelező 9/E jelű előkészítő évfolyamból, és arra épülő két évfolyamos (9-10. évfolyam) OKJ szerinti rész-szakképesítés oktatását, OKJ (ÚJ) szerinti szakképesítés oktatását célul kitűző szakaszból épül fel.

A) Képzés szerkezete OKJ szerinti rész-szakképesítés oktatásához

	előkészítő 9/E évfolyam heti óraszám (36 hét)	9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret				
Kötött órák	31,5	10,5	-	11,5
Szabadon felhasználható órakeret	3,5	1,5	-	1,5
Összesen	35	12	-	13
Szakmai elmélet és gyakorlat				
Kötött órák	-	21	70	21
Szabadon felhasználható órakeret	-	2	-	2
Összesen	-	23	70	23
Mindösszesen (teljes képzés ideje)	heti: 35	heti: 35	-	heti: 36

(A rész-szakképesítés oktatására fordítható idő összesen: 1703 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

Képzés szerkezete rész-szakképesítés oktatásához

- Kerti munkás részzakma képzés Mezőgazdaság és erdészet ágazat- a Kertész szakma részzakmája

Egyedi azonosító száma: 2-22

- Textiltermék-összeállító részzakma képzés Kreatív ágazat – Divatszabó szakma részzakmája

Egyedi azonosító száma: 2-34

	előkészítő 9/E évfolyam heti óraszám (36 hét)	9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret				
Kötött órák	31	10	-	10
Szabadon felhasználható órakeret	3	1	-	1
Összesen	34	11	-	11
Szakmai elmélet és gyakorlat				
Kötött órák	-	21	70	21
Szabadon felhasználható órakeret	-	2	-	2
Összesen	-	23	70	23
Mindösszesen (teljes képzés ideje)	heti: 34	heti: 34	-	heti: 34

9/E előkészítő évfolyamának helyi tanterve

Műveltségterület	Tantárgy	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5+1	216
Idegen nyelv	Idegen nyelv	2	72
Matematika	Matematika	5	180
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1+1	72
Természettudomány és földrajz	Természettudomány	3+1	144
Művészetek	Vizuális kultúra	2	72
Technológia	Digitális kultúra	2	72
Egyéb	Pályaorientáció	1	36
	Szakmai alapozó ismeretek	4	144
Testnevelés	Testnevelés	5	180
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	1	36
Összesen		31	1116
Szabadon tervezhető		3	108
Mindösszesen		34	1224

A SZABADON TERVEZHETŐ 3 ÓRÁT A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM, AZ ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK ÉS A TERMÉSZETTUDOMÁNY TANTÁRGYAKRA TERVEZTÜK HETI 1-1 ÓRÁVAL MEGNÖVELVE A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÓRAKERETET.

A 9/E évfolyamon a Természetismeret tantárgyat Biológia, Kémia és Fizika tárgyra bontottuk, a tárgyak érdemjegyének átlagában összevontan értékeljük. Amennyiben a tanuló valamelyik tantárgyból elégtelen osztályzatot kap, az érdemjegye elégtelen. Javítóvizsgáznia csak abból a tantárgyból szükséges, amelynek részjegye elégtelen volt.

9-10. évfolyam helyi tanterve

Műveltségi terület	Tantárgy neve	9–10. évfolyam (átlag heti időkeret)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1+0,5	106
Matematika	Matematika	2	142
Ember és társadalom	Erkölcstan	1	71
Informatika	Informatika	1+1	142
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	355
	Osztályfőnöki óra	1	71
Közismeret összesen		11	864
További szabad közismereti időkeret		1,5	108
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		21	1491
További szabad szakmai időkeret (szabad sáv)		2	142
Összefüggő szakmai gyakorlat		70	70

Az éves óraszám megadásánál 9. évfolyamon 36 héttel, 10. évfolyamon 35 héttel számolunk.

Kerti munkás rész-szakképesítés

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati
10961-12 Kertészeti alapismeretek	Növénytan ismeretek	2		70	2	
	Termesztési ismeretek gyakorlat		5+1		2	5

	Műszaki alapismeretek	2				
--	--------------------------	---	--	--	--	--

	Műszaki alapismeretek gyakorlat Kertészet		4			5
10962-12 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	2			2	
11024-12 Kerti munkák	Kerti munkák	2			2	
	Kerti munkák gyakorlat		4+1			5
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		8	15		8	15
Összes heti/ögy óraszám		23		70	23	

Jelmagyarázat: ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

ÉVFOLYAM

Melyik tantárgy óraszama
lett megnövelve a szabadon
tervezhető órák
óraszámából?

Hány órával lett megnövelve
a szabadon tervezhető órák
óraszámából?

9/E Magyar nyelv és irodalom 1 óra
Állampolgári ismeretek 1 óra
Természetismeret 1,5 óra

9. közismereti Magyar nyelv és irodalom 0,5 óra
Informatika 1 óra

Szakmai tárgy Termesztési ism. gyak. 1 óra
Kerti munkás Kerti munkás gyak. 1 óra

10. közismereti Magyar nyelv és irodalom 0,5 óra
Informatika 1 óra

Szakmai tárgy Munkavállalói ism. elm. 1 óra
Kerti munkás Kerti munkás elm. 1 óra

Szakképzés a 9-10. évfolyam

Tantárgy neve	9. évfolyam	10. évfolyam
---------------	-------------	--------------

Magyar nyelv és irodalom	1	1
Matematika	2	2
Digitális kultúra	1+1	1+1
Testnevelés	5	5
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)	1	1
Közismeret összesen	10	10
További szabad közismereti időkeret	1	1
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt	21	21
További szabad szakmai időkeret (szabad sáv)	2	2
Összefüggő szakmai gyakorlat	70	70

Az éves óraszám megadásánál 9. évfolyamon 36 héttel, 10. évfolyamon 35 héttel számolunk.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszám

Kerti munkás részzakma képzés Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás ágazat- a Kertész szakma részzakmája
Egyedi azonosító száma: 2-22

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	össz.	elméleti	gyakorlati
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytan ismeretek	2			2	
	Termesztési ismeretek gyakorlat		5+1		2	5
	Műszaki alapismeretek	2				
	Műszaki alapismeretek gyakorlat		4			5

10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	2		70	2	
11024-16 Kerti munkák	Kerti munkák	2			2	
	Kerti munkák gyakorlat		4 +1			5
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		8	15		8	15
Összes heti/ögy óraszám		23		70	23	

Jelmagyarázat: ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

A Textiltermék-összeállító rész szakma képzés

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti órászáma évfolyamonként

Szakmai követelmény- modulok	Tantárgyak	Heti órászám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy*	elméleti	gyakorlati
10113-16 Ruhaipari anyagvizsgálatok	Ruhaipari anyag- és áruismeret	2		70	1	
	Anyagvizsgálatok gyakorlat		2			
10114-16 Ruhaipari gyártmánytervezés	Ruhaipari gyártás- előkészítés	1			1	+1
	Szakrajz	1			1	
	Szakrajz gyakorlat		2			3
	Számítógépes ruhaipari gyártás- előkészítés gyakorlat		1			2
10115-16 Textiltermékek összeállítása	Textiltermékek szabásminta készítése				2	
	Ruhaipari gépek üzemeltetése	1				
	Textiltermékek gyártás- technológiája	2			2	

	Textiltermékek készítése gyakorlat		9+2			9+1
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		7	16		7	16
Összes heti/ögy óraszám		23		70	23	

*ögy: összefüggő gyakorlat

a) A tantárgyi óraszámok tanévenkénti meghatározásának szempontjai:

- az óraszámok meghatározása
- az ismeretek és fejlesztési követelmények szétválasztása a tematikai egységek mentén;
- a tematikai egységek megbontása (elsősorban a képességfejlesztésre irányuló egységek tekintetében,;

Fontos: a tantárgyak közötti koherencia;

- a fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén

b) A két tanévre előírt tartalmak és fejlesztési követelmények évekre bontása

A választott tantárgy megnevezése, amelynek óraszámát megnöveltük és a választás indoklása,

kompetencia fejlesztés: szociális kompetencia fejlesztés, témahét.

A szociális hátrányokból adódó lemaradás pótlása, felzárkóztatás.

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

a) Tankönyvek:

- Illeszkedjen a helyi tantervben rögzített tananyaghoz,
- Feleljen meg az alkalmazott módszertani eljárásoknak,
- Legyen tartós, tanulhasson belőle több generáció,
- Az életkori sajátosságoknak megfelelő legyen;
- Az alsó tagozatos pedagógusok olyan tankönyvet válasszanak, amelyeket nagyobb betűszedéssel készítenek.
- Küllemében esztétikus, tartalmában könnyen tanulható, a dyslexiás tanulók igényének megfelelően az átlagosnál kevesebb szöveges részt tartalmazó tankönyvek számukra a legmegfelelőbbek.

Ingyenes a tankönyv

Nkt. 46.§ (5) Az elsőtől a tizedik évfolyamig, továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban és a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.

- a 3 vagy többgyermekes családoknak, a tartósan beteg tanulóknak, a SNI tanulók , és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók.

b) Tanulmányi segédletek:

- Segítse a tanórai munka hatékonyságát, bővítse a szervezési lehetőségeket, a tanulók önálló tanórai tevékenységét.
- Kapcsolódjon a tankönyv feladataihoz, illetve egészítse ki, tegye változatosabbá az ott található feladatokat.
- Adjon segítséget a fogyatékosságból, tanulási nehézségekből adódó problémák kezeléséhez, a módszerek alkalmazásához.

c) Taneszközök:

- A pedagógiai programunkban megfogalmazott célokat, tartalmakat követő eszközkészlet álljon rendelkezésünkre, amelyeket az ismeretszerzéshez, képességfejlesztéshez, személyiségfejlesztéshez alkalmazunk.
- A taneszköz a taneszköz jegyzékben szereplő, oktatást - nevelést segítő céllal kifejlesztett, alkalmazását illetően kipróbálást nyert, ennek megfelelően gyártott, forgalmazott tárgyakat jelent. A taneszközök legyenek tartósak, több éven át használhatók.

Eszköz- és felszerelési jegyzék Kerti munkás rész-szakképesítés

A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma	Kerti munkás
Kertészeti kéziszerszámok	X
Erőgépek	
Talajművelő gépek	
Permetezőgépek	
Szállítóeszközök	
Mérleg	
Hő- és páramérő műszerek	
Termesztő berendezések	
Száritó	
Tisztító	
Drogtároló	
Magtisztító	
Rotációs kapa	X

Fűnyírók, fűkaszák	X
Mű- és szervertrágyaszóró gép	
Öntöző berendezés	
Szedőállványok	
Oltógépek	
Fűtő berendezések	
Szellőztető berendezések	
Hűtő berendezések	
Tárolók	X
Elsősegélynyújtó felszerelések	X

Egyéni védőfelszerelés	X
Munkabiztonsági berendezések	X
Környezetvédelmi berendezések	X

Eszköz- és felszerelési jegyzék**Textiltermék-összeállító rész-szakképesítés**

A képzési és vizsgáztatási feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök minimumát

meghatározó eszköz- és felszerelési jegyzék

Próbafulke
Próbatükör
Próbababa
Terméktároló állvány, vállfával
Csomagolóanyagok
Szabászati berendezések gépek, eszközök:
Szabászasztal
Tároló szekrények vagy polcok
Elektromos olló (végelvágó)
Kardkéses szabásgép
Körkéses szabásgép
Álló szabásgép
Terítékleszorító csipeszek
Lyukasztógép

Kézi ollók (szabász, kézimunka, papírvágó stb.)
Mérő- , jelölő-és rajzeszközök (méterrúd, mérőszalag, grafitceruza, szabókréta, körző, vonalzó, sablonok stb.)
Szabásmintapapír
Varrodai berendezések, gépek, eszközök:
Csúsztató asztal
Varrodai munkaszék
Szerszámtároló doboz
Varrógéptűk
Kézi varróeszközök (varrótűk, gyűszűk, gombostűk, varratbontó stb.)
Egyéb kézi eszközök (géptisztító ecset, olajozó, csavarhúzó stb.)
Huroköltésű ipari varrógép
Láncöltésű varrógép
Szegővarrógép (interlock)
Egyenes gomblyukvarrógép

Szemes gomblyukvarrógép
Gombfelvarrógép
Fedővarrógép
Rejtett szélfelvarró gép
Hímző varrógép
Kivarró (pikírozó) gép
Reteszelő gép
Cikcakk varrógép
Vasaló- berendezések, eszközök, gépek:
Vasalóállvány
Hőfokszabályzós kézi vasaló
Gőzvasaló
Vasalóprés
Sikragasztó prés
Segédeszközök (vasalópárnák, vasalófák, vasalóruha, kefe stb.)
Egyéb eszközök:
Szakoktatói asztal
Szakoktató szék
Falitábla
Táblai rajzeszközök (vonalzók, körzők, kréta)
Kézmosó csap
Hulladékgyűjtő
Mentőláda
Modell- és alkatrész gyűjtemény
Szakkönyvek, tankönyvek, szakfolyóiratok, divatlapok
Munkanapló
Zárható öltöző és öltözőszekrények
Vegyszertároló (zárható)
Mikroszkóp, lupe, bontótű
Laboratóriumi eszközök - bunsen égő, vegyszerek, üveg-, fém-, vagy porcelántálak

III.AZ ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁJÁT ELLÁTÓ SZAKISKOLA KÖTELEZŐ 9/E ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAMÁNAK KERETTANTERVE

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettanterv céljaiban, feladataiban és az ezekre épülő további tartalmakban is figyelembe veszi a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat. A kerettantervi rendszer az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében is prioritásként értelmezi azokat a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmakat, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti alaptanterven (Nat) és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékossgal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

A hatályos jogszabályok alapján az iskola pedagógiai programjának részeként, a miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tanterv elkészítésekor különös figyelmet kell fordítani a Nat jelzett elvei közül arra, hogy a helyi tanterv a fogyatékossgal, sajátos nevelési igénnyel összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket jelenítsen meg, ennek érdekében a kerettanterv tartalmi elemei az igényeknek megfelelően adaptálhatóak, illetve ugyanazon célokat szolgáló elemekkel behelyettesíthetőek.

Témakörök

A Nat témakörei a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő módon adaptálva, horizontálisan érvényesülnek a kerettantervben. A témakörök egy adott tantárgyon belül a Nat-tól esetenként eltérő megnevezéssel és más belső elrendezéssel jelennek meg, hogy igazodjanak a sajátos nevelési igényű tanulók speciális tanulási igényeihez, de összességükben lefedik a Nat által az adott tantárgyra meghatározott témakörök tartalmi egészét.

Célok és feladatok

Ebben a szakaszban – az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező előkészítő évfolyamán – az előzetes tudások megerősítése és tovább építése, alkalmazása, az önálló életvezetési technikák tudatos gyakorlása kerül a középpontba. Megvalósul a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó gyengébb vagy sérült funkciók korrigálása, kompenzálása, a szakmatanuláshoz, munkába álláshoz szükséges motiváció megteremtése.

A pedagógus feladata biztosítani az enyhe értelmi fogyatékos, alapfokú iskolai tanulmányaikat befejezett tanulók általános tudásának elmélyítését, illetve szinten tartását, a közismereti órákon a szociális kompetenciák fejlesztését, a személyes jártasságnak, a problémákkal való megbirkózás képességének erősítését célzó tanulási környezetet, a tevékenységközpontú tanulásszervezést.

A képzés feladata elmélyíteni, kiegészíteni az alapfokú iskolában megszerzett általános műveltséget, feltárni és segíteni az épen maradt részképességeket, támogatni az érdeklődés és tehetség alapján kialakuló tanulói tevékenységeket.

A tantárgyi struktúra igazodik az értelmi fogyatékoságból adódó nevelhetőség, oktathatóság, képezhetőség sajátosságaihoz. Ennek lényeges eleme, hogy integrált természetismeret tantárgyat tartalmaz; a kompetenciák fejlesztésében megkülönböztetett figyelmet fordít a személyes, a szociális, a kommunikációs és az életvezetési kompetenciákra; és minden tananyagtartalmat a gyakorlati életben előforduló problémák, helyzetek megoldásához kapcsol.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az *erkölcsi nevelés* területén kialakul a szabálykövető magatartás érvényesítése; a mindennapi gyakorlatban az érzem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával, az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangjának felismertetésével valósul meg. A folyamat végén az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képes lesz cselekedetei következményeinek belátására, a mások iránti felelősség és felelősségvállalás érzékelésére. Kibontakozik a közösségi élettel kapcsolatos igazságérzete, társaival és az őt körülvevő személyekkel szembeni elfogadása, segítőkészsége. Magatartásában fejlődik az önfegyelem, a másokat megillető tisztelet megadása és tevékenységeiben a kívánatos mértéktartás. Feladatai és munkatevékenységei során megerősödik kötelességtudata.

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelműtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés. A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelés terén felkészül a társadalmi elvárásoknak megfelelő kötelezettségek és jogok gyakorlására, megismeri és szükség szerint igénybe veszi az önérvényesítés intézményes lehetőségeit.

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Önismeret és társas kultúra fejlesztése területén az enyhe értelmi fogyatékos tanulóban kialakul a felnőtt élethez kötődő reális énképe, megismeri és kontrollálni tudja a viselkedését. A társas kapcsolatok tudatosan megfigyelt visszajelzései alapján továbbfejlődik önértékelése, önbizalma. Kialakul a társakkal, ismerős és ismeretlen környezettel szembeni bizalom és bizalmatlanság megfelelő egyensúlya.

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés. A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés támogatja a tanuló tudatos törekvését az egészséges életmódra, a testi és lelki egyensúly megőrzésére. Igénnyé válik a testi épség megóvása és a sérülések elkerülése. A mindennapos testedzés megalapozza a munkavégzéshez elengedhetetlen fizikai állóképesség megszerzését és megőrzését. A pedagógus lehetőséget ad a tanulónak felismerni és elkerülni a káros szenvedélyeket, a testi, szellemi és lelki érettség elérésével megerősödik sikeres társadalmi beilleszkedésének lehetősége. A pedagógus feladata felhívni a tanuló figyelmét a rendszeres és bőséges táplálkozás fontosságára, a táplálék összetevőinek, minőségének megfigyelésére, megteremteni az egészségvédelem és a szociális gondoskodás gyakorlatát az iskolában, felhívni a figyelmet a rendszeres mozgás, a megjelenés, a küllem, az ápoltság összefüggéseire. A hétköznapi élethelyzetek megbeszélése, gyakorlása segíti a párkapcsolatok megismerését, felelős párkapcsolat kialakítását, az együttlét, a szakítás felelősségét, kultúráját.

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

A felelősségvállalás másokért és önkéntesség területén a tanuló tapasztalatai bővülnek a társadalom tagjainak különbözőségéről, megerősödik benne az elfogadás érzése, a másság elfogadása, a betegség, a sérült és a fogyatékos emberek iránti együtt érző, segítő magatartás kialakítása. A pedagógus feladata lehetőséget teremteni arra, hogy fejlődjön a tanulóban az önkéntes segítségnyújtás igénye, amelyben megismeri és megéli a saját személyének fontosságát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, az egymásrautaltságot.

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek

gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

A fenntarthatóságot és környezettudatosságot segíti, ha a pedagógiai helyzetekben cselekedeteit, azok hatását személyesen is megtapasztalja, belátja a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteit, összefüggéseit. A környezeti ártalmak számbavétele, a védekezés lehetőségeinek kipróbálása, a takarékoságnak, a szükségletekhez igazított szokásrendnek a megismerése teszi lehetővé a mindennapi alkalmazást, azt, hogy fejlődjön az önálló étellel kapcsolatosan az egészséges és esztétikus környezet és ételtér kialakításának és megővésének igénye.

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció. Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

A gazdasági és pénzügyi nevelés folyamatában kiemelt szerepet kap a figyelem ráirányítása a tanuló saját felelősségére a javakkal való ésszerű gazdálkodásban, a pénz világában és a fogyasztás területén.

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés. Cél, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, mérlegelő beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása. A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Kulcskompetenciák

A Nat kulcskompetenciái nem tantárgyakhoz kötöttek, hanem tantárgyakon átívelve, horizontálisan jelennek meg a kerettantervben a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő adaptált formában. A Nat kulcskompetenciái az alábbi specifikumokat hordozzák az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében:

A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni, amit az alapkompentenciák biztosítanak. A tanulót támogatni kell abban, hogy megtalálja saját érdeklődési körét, hogy minél több tanulási technikát megismerjen, és ezek alapján képessé váljon majd saját tanulási stratégia kialakítására. Segíteni kell a tanulót abban, hogy lehetősége legyen a metakogníció (gondolkodásról való gondolkodás) gyakorlására, tudatos alkalmazására, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítására.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi kompetenciák)

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a közlés és befogadás szóbeli ágát javasolt a középpontba állítani. Az anyanyelv elsajátítása során – a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett – alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvi fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit. Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja meg a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembevételével) a beszédnek mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja. Az idegen nyelvi kommunikáció mint kiemelt kompetenciatérlet az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, a figyelem, az emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg. A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a nagyobb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, a játékos helyzetekben történő megvalósításra, a helyzetgyakorlatokra. Törekedni kell a digitális technológia kínált eszközök, lehetőségek kommunikációs célú alkalmazására.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák elsajátítása, felhasználói szintű alkalmazása az esélyegyenlőség megteremtése és a minél önállóbb életvitel támogatása szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. Az online zaklatás gyakori megjelenése miatt a tanulóknak ismerniük kell a biztonságos eszközhasználatot, valamint a digitális tartalmak létrehozásával kapcsolatos etikai szabályokat is. A munka, a szabadidő és a tanulás egész életen át ívelő folyamatai során a digitális eszközök használata, az így megszerzett információk feldolgozása és alkalmazása is a digitális kompetenciákat igényli. A tanulók számára fontos a megbízható információk, az online biztonság, a digitális eszközök társadalmilag elfogadott formáinak alkalmazása a kommunikáció során, illetve azok alapvető szabályainak ismerete a társadalomban való részvétel érdekében.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia fejlesztése során lehetőség nyílik a problémamegoldó gondolkodás, valamint a kognitív képességek fejlesztésére. A matematikai kompetencia fejlesztésével az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képessé válik a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak felfedezésére, valamint a tapasztalatok útján megszerzett tudás praktikus felhasználására a mindennapi élet különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanulás-tanítás folyamatában döntően a mindennapok során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt, a konkrét élethelyzetekhez kötött tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása, valamint a mindennapokban használható tudás biztosítása.

A természettudományos kompetencia fejlesztése során az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos

jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása a feladat. Fontos a mindennapi életet érintő, konkrét tényeken, tapasztalatokon alapuló egyszerű következtetések levonásának és az erre alapozott döntéshozatalnak a tanítása.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanulókat támogatni kell a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, ehhez elengedhetetlen a pozitív énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képessége. Az eltérő képességeknek megfelelően fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta kihívásokra (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok). A tanulóknak ismereteket kell szerezniük a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás, valamint – az egyéni képességeket figyelembe véve – a rövidebb és hosszabb távú élethelyzetek tervezése kapcsán. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók felkészülnek a közügyekben való aktív részvételre. A társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciái fejlesztése során – a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva kell biztosítani. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést, a felelős társadalmi részvételt.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, ezen a területen nagy szerepe van a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés, a nyitottság, az értékítélet kialakítása.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A munkavállalói és innovációs kompetenciákhoz szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanulási-tanítási folyamatban az enyhe értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. A munkavégzésre való szocializálás, a munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, az önálló életvezetés megalapozása a társadalmi beilleszkedés fontos eleme.

Egységesség és differenciálás

Az egységesség és a differenciálás érvényesítésének megvalósítását a pedagógiai gyakorlatban az adaptív oktatás jellemzőinek ismerete és annak alkalmazása teszi lehetővé. Az oktatási folyamat akkor adaptív, ha a megvalósítása során a differenciálás és az egységesség elve egyaránt érvényesül. Az adaptív oktatás gondolata, a megvalósítás gyakorlata az egymástól különböző tanulók egyszerre történő, eredményes tanításának ellentmondását oldja fel. Olyan tanári gondolat- és tevékenységrendszer kínál, amely a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembevételére épülve egyszerre biztosítja a differenciálás egyéni fejlesztő hatását és a pedagógiai gyakorlatban megjelenő egységességet.

Az adaptív oktatás feltételei között egyenrangúan szerepelnek a *tanulói sajátosságok* – a tanuló tudása, az aktivitásra való készenléte, fejlettsége az önálló munkavégzés és az együttműködés terén, helyzete a társas kapcsolatrendszerben – és a *tanulók számára leginkább kedvező tanulásszervezési formák*: a frontális munka, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka, az individualizált munka.

A pedagógiai differenciálás hátterében az a törekvés húzódik meg, hogy az egységes tartalmi szabályozás keretei között minden tanuló a neki megfelelő nevelésben és oktatásban részesülhessen optimális fejlődése, egyéni teljesítőképességének teljes kibontakoztatása érdekében. A differenciálásnak nélkülözhetetlen és sok variációban alkalmazott eszköze együttesként kell megjelennie.

A sajátos nevelési igényű tanulók hatékony oktatása, nevelése érdekében többszintű és változatos differenciálást kell megvalósítani – mind a gyógypedagógiai intézményi, mind az integrált nevelés szervezeti formák esetén – a csoportba sorolás, a célok, a tartalom, a követelmények, a szervezési módok és eszközök vonatkozásában egyaránt.

A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni lehetőségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják ugyanakkor az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában (az együttnevelésre vonatkozóan is), a fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, továbbá az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának két kulcsmozzanata van. Az egyik a bemeneti jellemzők köre, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait. A másik a kimeneti elvárások köre, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget.

A bemenetnél, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása szükséges, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. A feltárás a gyógypedagógia, a pszichológia módszereivel történik. A funkcionális képességek (az észlelés, az emlékezet, a figyelem, a gondolkodás), a tanult képességek (a kommunikációs, a kognitív, a cselekvés, a szocializációs képességek), a család legjellemzőbb mutatói, a családi szocializáció szinterei, a kommunikációs, célracionális, dramaturgiai tevékenységrendszer, az interakciók és struktúrák rendszere együtt jelenthetik a gyermeki szükségletek megfogalmazásának alapjait. Erre lehet építeni az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist, a stratégiát és terápiát.

A kimeneti elvárások – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszthetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből vezethetők le. A társadalmi szükséglet meghatározásához a kiindulópontot a társadalom leírása jelenti, a jelen és a belátható jövő társadalma sajátosságainak számbavétele. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus tudásközlés mellett az információrobbanás korszakának jellemzőjeként az integratív, interpretatív szerepet is figyelembe véve lehet az iskola helyi nevelési rendszerét a társadalom szocializációs közegének modelljeként tekinteni.

Így a fejlesztési, nevelési, oktatási, képzési rendszerben érvényesíthetők a következő jellemzők: (a) a nevelés mint kapcsolat, az értékek, a tudás, a cselekvési minták közvetlen cseréje; (b) az identitás és önismeret mint szocializációs cél; (c) párbeszéd, megoldáskeresés, értékelés, válogatás, mérlegelés, közvetlen megfigyelés, kipróbálás mint tipikus tevékenységek és (d) a kíváncsiság mint motiváció.

A mindennapi pedagógiai gyakorlat kialakításához, amely a bemeneti feltárás és kimeneti elvárás közötti fejlesztésre fókuszál, az egyéni és társadalmi szükségletek által meghatározott, az egységesség és a differenciálás megvalósítását biztosító adaptív oktatás megvalósításához konkrét útmutatást adnak a Módszertani segédlet, az Értékelési elvek és eljárások részek.

Tantárgyak és óraszámok

Műveltségterület	Tantárgy	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5+1	180+36
Idegen nyelv	Idegen nyelv	2	72

Matematika	Matematika	5	180
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1+1	36+36
Természettudomány és földrajz	Természettudomány	3+1	108+36
Művészetek	Vizuális kultúra	2	72
Technológia	Digitális kultúra	2	72
Egyéb	Pályaorientáció	1	36
	Szakmai alapozó ismeretek	4	144
Testnevelés	Testnevelés	5	180
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	1	36
Összesen		31	1116
Szabadon tervezhető		3	108
Mindösszesen		34	1224

A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak.

Értékelési elvek és eljárások

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás. Szolgálja a korrigáló, kompenzáló tartalmak, eljárások, terápiás eszközök tervezését, megelőzheti a további – másodlagos – tünetek megjelenését. Lehetőséget ad a fiziológiai funkciók zavarának korrigálásához, kompenzálásához, a funkcionális képességek csökkenéséből, a funkciók fejletlenségéből eredő zavarok kezeléséhez, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentéséhez.

Az értékelés célja és feladata

Az értékelés célja visszajelzést adni a tanuló, a csoport és az oktatás-nevelés valamennyi érintett szereplője számára a tanulónak az oktatási-nevelési folyamatban elért fejlődéséről. Az értékelés többet jelent a pillanatnyi állapotjelzésnél. Elvárható, hogy rámutasson a további fejlődés érdekében a tanuló és a pedagógus számára a szükséges tennivalókra – ily módon válik a tanulási kudarc elkerülésének eszközévé, és hatással lehet az enyhén értelmi fogyatékos tanuló önértékelésére és a társakkal végzett tevékenységének, együttműködésének reális értékelésére. Előnye, hogy érvényesül az értékelés tanulási motivációt erősítő, támogató funkciója.

Az értékelés alapelvei

- Az egyénre fókuszáló értékelés a tanuló önmagához mért fejlődésére irányuljon.
- Személyre szóló, fejlesztő, támogató értékelés valósuljon meg, amely a pedagógus számára is kijelöli a további tennivalókat az oktatási folyamatban.
- A fejlesztő értékelés az oktatás eredményességét növelő, a tanulók egyéni fejlődését támogató értékelés.
- Reális alapokra épülő kvalitatív és kritériumorientált értékelés valósuljon meg, amely fejlesztően hat a tanulók önértékelésére.

- Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása szükséges.
- Az értékelés akkor tölti be szerepét a fejlesztési folyamatban, ha rendelkezésre állnak megfelelő mérőeszközök és ezeket alkalmazza is a pedagógus.
- A rendszeres és megfelelő időben történő értékelés hatékonysága felerősödik.

Az önbizalomhiánnyal küzdő enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára ideális tanítási-tanulási környezetet teremt a támogató érzelmi klímában megnyilvánuló reflektív tanári magatartás.

Az értékelési formák

A minőségi értékelés minőségi tanuláshoz vezet. Az oktatás eredményességét növelő, a tanulók egyéni fejlődését támogató minőségi értékelés a fejlesztő értékelés.

A pedagógiában hagyományosan kialakult értékelési formák a diagnosztikus, a szummatív és a formatív értékelés.

- Diagnosztikus (helyzetfeltáró) értékelés történik a tanulók tudásszintjének felmérésekor – például év elején, vagy iskolába kerüléskor.
- A szummatív (összegző-lezáró) értékelés a tanulmányok összegző értékelését jelenti (témazáró, vagy tanév végi értékelés). Formáját tekintve lehet szóbeli, írásbeli teljesítményhez vagy gyakorlathoz kapcsolódó értékelés.
- A formatív értékelésre, amely a tanítás-tanulást kísérő leggyakrabban alkalmazott értékelési forma, minden tanítási órán, azok valamennyi szakaszában folyamatosan nyílik lehetőség. A formális értékelés a legalkalmasabb arra, hogy felhívja a figyelmet a tanuló és a pedagógus számára is a korrekciós lehetőség biztosítására, illetve annak időszerűségére vagy éppen szükségszerűségére. A formatív értékelés azonnali korrekciót tesz lehetővé, így a tanulási folyamatban alkalmazása felértékelődik.

Az értékelési formák közül valamennyi alkalmazásának helye van az enyhén értelmi fogyatékos tanulók tevékenységeinek, eredményeinek minősítése során a fejlesztési folyamatban, az iskolai tanulmányokban való előrehaladás szintre, terjedeleme, időbeli ütemezésre vonatkozó megfelelőségének vizsgálatában. A pedagógus a tanulói teljesítményt a pedagógiai gyakorlatban ma elfogadott ötfokozatú skálán érdemjegy adásával helyezi el, ezzel visszajelzést ad a tanulónak. Az értékelés során a megfelelő szint elérése a továbbhaladás feltétele is egyben, amit a tanterv követelmény-előfeltétel rendszere szabályoz.

Kulcskompetenciák és értékelés

Az értékelés a napi pedagógiai rutin része, a kompetencia-fejlesztés eszköze. A tanulói tevékenység, felkészülés, egyéni vagy csoportos munkában való részvétel, szóbeli vagy írásbeli munka ellenőrzése kapcsán kinyilvánított elismerés vagy elégedetlenség kifejeződése. Az értékelés történhet érdemjegyekkel, pontgyűjtéssel vagy a helyi szokásokhoz igazodó más módszerekkel. Értékelés a biztató mosoly, az elismerő megjegyzés is. Fontos, hogy minden alkalommal kísérelje szöveges értékelés

– ezzel a pedagógus a tanulók számára pontosítja a további fejlődéshez szükséges tennivalókat, erősíti motivációjukat, gazdagítja a kompetencia fejlődésével kapcsolatos megértésüket, árnyalja szókincsüket. Ha a tanulásban való előrehaladásnak, mint a kitűzött cél megközelítésének az értékelésébe bevonjuk a tanulókat is, akkor önértékelési képességüket, szociális kompetenciájukat fejlesztjük, befolyásoljuk ön- és társismeretüket, erősítjük a mások megértésének képességét, empátiájukat, elfogadási készségüket.

A tantárgyak és a tantárgyi tartalmak fejlesztési céljai az ellenőrzés és értékelés megvalósítási lehetőségeit gazdagítják. Van, ahol a fejlesztés eredménye a tevékenységek elvégzésének szintjén mérhető, más tantárgy esetében a készségek vagy a képességek szintjét értékeljük. A matematikai kompetenciák a problémamegoldó gondolkodás, a műveletvégzés, az adekvát tevékenységek elvégzésének szintjeihez viszonyítva mérhetőek, az anyanyelvi kommunikáció a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség, a beszédértés, a szövegértés és szövegalkotás szintjei közötti viszonyításra alkalmas feladatokkal, eszközökkel vált mérhetővé. Az idegen nyelvi kommunikáció kompetenciatere a kompetenciák összetevőinek állapota és fejlettsége – pl. a beszédbátorság, a kiejtés tisztasága, a megfelelő szóismeret és szókincs – szintén könnyen mérhető. A fejlettségi szint ismeretében a pedagógus az értékelés során tudatosíthatja a tanulók tudásukról való tudását – metakogníció, a tervezett továbblépés és a fejlesztésről a tanulókkal való kommunikáció a saját helyzetük megítélését teszi átláthatóvá – ez a kulcskompetenciák fejlesztési folyamatának lényege.

Nem minden kompetencia bontható könnyen szintekre és mérhető egyértelműen. A pedagógus feladata, hogy a tartalomtól és fejlesztési céltól függően adekvát viszonyítási, értékelési rendszert építsen ki és alkalmazzon.

Az iskolák pedagógiai programja tartalmazza az intézmény értékelési elveit, módszereit. Az értékeléshez kapcsolódó eljárásrendszert a pedagógusok folyamatosan fejlesztik. Ezek a pedagógusok körében terjedve közkinccsé válhatnak, s lehetőség nyílik a tantárgyak sajátosságaihoz igazodó módosítás, aktualizálás után kipróbálásukra, bevezetésükre. Mindezt egy innovációs folyamat részeként élik meg a pedagógusok. Közös tudásként alkalmazva az értékelés így a minőség megőrzésének, a minőségbiztosításnak, a minőségfejlesztésnek a részévé válik.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

A magyar nyelv és irodalom tantárgy a speciális szakiskolában az irodalmi élmény nyújtása mellett az anyanyelvi kompetencia, a kommunikáció fejlesztésének legfontosabb eszköze. Alapvető *feladata*, hogy a tanulók szövegalkotási tudásának gyarapításával hozzájáruljon sikeres kommunikációjukhoz, önkifejezésükhöz.

Célja felkészíteni a tanulót a társas-társadalmi együttéléshez szükséges nyelvi képességekre, beállítódásokra, a kulturált nyelvi magatartásra, segíteni a közvetlen környezetében az emberi-, tárgyi viszonyrendszerekben történő eligazodáshoz szükséges beszédképesség kialakítását, a beszéd formai és tartalmi elemeinek, a tiszta artikulációnak, a kommunikációs biztonságérzetnek a fejlődését.

A tanuló képességeihez mérten sajátítja el az anyanyelvű írásbeliség normáihoz alkalmazkodó szövegalkotást, alakítja a kultúrtechnikák gyakorlásával és használatával az alkalmazást. A pedagógus feladata elérni, hogy bővüljön a tanuló aktív és passzív szókincse a szakképzés, a felnőtt élet, a munkavállalás és munkavégzés, valamint a szakmai munka területén. Legyen

képes a tanuló formanyomtatványok önálló kitöltésére, önéletrajz, magán- és hivatalos levelek írására.

Részben önállóan, részben tanári segítséggel tudjon elolvasni egyszerűbb, rövidebb írásos műveket, váljon képessé írásos kifejezésformák befogadására, minél önállóbb értelmezésére. A tantárgy feladata a tanulók kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási képességének továbbfejlesztése, a kommunikációs ismeretek bővítése, a nyelvi alapkészségek építése, az igényes és a helyzethez illő szóhasználat, a mondat- és szövegalkotás gyakorlása.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló a tantárgy tanulása során felkészül a mondat- és szövegfonetikai eszközöknek a nem verbális nyelvi elemekkel összehangolt és célszerű használatára, megtanulja a kommunikációs helyzetek során ezek értelmezését, továbbfejlődik véleményalkotási képessége. A tantárgy elsajátítása során kiemelt feladat az önállóságra nevelés és kreativitásra ösztönzés a szövegalkotásban, motiválás az irodalomolvasásra és a köznapis élet hivatalos ügyirataiban való eligazodás támogatása. Fontos az irodalom önmegértést és önmeghatározást elősegítő lehetőségeinek felismerése, a korábban megszerzett kommunikációs és tömegkommunikációs ismeretek szintetizálása, fejlesztése.

A tantárgy segíti a szereplési biztonság kialakítását, és támogatja, hogy a tanuló vegyen részt dráma-, szerep és szituációs játékokban. Kiemelt szerepet kap a tanulási-tanítási folyamatban a pedagógus differenciáló munkája, a fejlesztési követelmények igazítása a fejlődés egyéni üteméhez, a gyakorlatorientált órávezetés, a hétköznapi élet elvárásainak megjelenése, a tantárgy tartalmának felnőtt életben betöltött mindennapi szerepének hangsúlyozása.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az *erkölcsi nevelés* terén. Lehetőséget teremt a pozitív és negatív példa felismerésére, napilapokban, folyóiratokban, a mindennapi élet eseményeiben a helyes magatartás, követendő minta és a helytelen magatartás megkülönböztetésére.

A *nemzeti azonosságtudatot, hazafias nevelést* segíti hazánk múltja, jelene megismerésének támogatásával írók, költők és más publicisták művein keresztül.

Az *állampolgárságra, demokráciára* nevelésben fontos szerepet játszik a közéletiség felismerése az olvasott szövegekben, a demokratikus jogokért való küzdelem megjelenésének nyomon követése a múlt irodalmában.

A tantárgy az *önismeret és a társas kultúra* területén a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztésével segíti a társas érintkezést. Az önismeret fejlesztésére teremt lehetőséget a tanórai teljesítmények értékelése, a tanulói önértékelés jelenléte, a folyamatos visszajelzés gyakorlatának kialakítása. A saját személyiség fejlesztését szolgálják az improvizatív és irányított szerepjátékok, tanórai munkák.

A *testi és lelki egészségre nevelés* területét a tantárgy az egészséges és tudatos életmód jellemzőinek rögzítésével, ismeretterjesztő és irodalmi szövegek megismerésével, a saját személyre vonatkozó lehetőségek megfogalmazásával támogatja.

A *családi életre nevelést* az írásos művekben megismert pozitív és negatív családpéldák, családmodellek, erkölcsi normák felismertetésével, közös megfogalmazással, a

véleménynyilvánítás gyakorlásával segíti.

A *felelősségvállalás másokért, önkéntesség* területen fontos a személyiségfejlesztő nevelés során megjelenő odafigyelés, elfogadás, együttérzés kialakítása irányított megbeszélés során irodalmi művek kapcsán, gyakoroltatás szituációs játékokban, szerepjátékokban.

A tantárgy a *fenntarthatóság, környezettudatosság* kialakulását különböző környezeti tényezők között a helyes szokásrend következetes alakításával (osztály, iskola, könyvtár, színház stb.) éri el.

A *pályaorientációt* a munka világáról szóló ismeretterjesztő, irodalmi művek, publicisztikák elemzésével, megbeszélésével, egy-egy cselekvési algoritmus kialakításával, gyakorlásával, folyamatok kipróbálásával segíti.

Gazdasági és pénzügyi nevelés területen fontos az egyén, a család, a társadalom gazdasági lehetőségeinek változását feltáró művek olvasásával ismeretet nyújtani a tanulóknak a tulajdonviszonyok, az érdekérvényesítés, a munkamegosztás, családi élet, hivatalos ügyintézés, gazdálkodás stb. témakörében.

A *médiatudatosságra nevelést* az ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek gyakorlásával segíti. A tanuló a tömegkommunikációs eszközök segítségével tájékozódik a napi eseményekről.

A *tanulás tanítását* az egyénre szabott motiváció, egyéni tanulási módok feltárása segíti, melyre támaszkodva lehet elérni az önálló ismeretszerzési képesség fejlődését egyénre szabott értékelés, feladatadás segítségével.

Az *anyanyelvi kommunikáció* fejlesztéséhez hozzájárul a tantárgy tanítási tartalmait felhasználva, az egyéni különbségeket figyelembe véve, az önkifejezés, a beszédértés és a beszédprodukció fejlesztésével. Gyakorlási lehetőséget teremt arra, hogy a tanuló kulturáltan,

Témakör	1. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Javasolt óraszám: folyamatos
Előzetes tudás	Tanult beszédtechnikai elemek alkalmazása. Szóban kapott utasítások megértése, követése.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A szókincs gyarapítása mellett a meglévő nyelvhasználati zavarok korrigálása, csökkentése, megszüntetése. A metakommunikációs eszközök megismertetésével a testbeszéd megértetése, használatával a szóbeli kifejezőkészség erősítése. A beszélő szándékának megértése. A hallott szöveg értelmezése, adekvát, nyelvtanilag helyes válaszadás. Saját vélemény, saját gondolat, kérdés, kérés megfogalmazása. A reproduktív beszéd képességének fejlesztése. Tanult szövegek kifejező tolmácsolása.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> A tanuló egyéni képességeihez igazodóan – a helyes artikuláció, beszédtechnikai elemek alkalmazása, – aktív és passzív szókincs fejlesztése, – társas kapcsolatokba a tanult elemek beépítése. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Beszédtechnika: – a helyes beszédlevegzés: levegőbeosztás, szünettartás, – megfelelő beszédhang: hangterjedelem, hangszín, hangerő, – a pontos artikuláció. – Beszéd(meg)értés: – szavak, – mondatok, – szöveg szintjén. – Beszédkészség – kifejezőképesség, a kommunikáció céljának megfelelő beszéd. <i>Tanulói tevékenység</i> A levegőbeosztás, a szünettartás, az egyenletes hangadáshoz szükséges kilégzés gyakorlása szövegolvasás, szabad beszéd közben. A hangadás esetleges hibáinak javítása, a hangterjedelem kiszélesítése, a hangszín, a hangadás egyenletességének megteremtése a teljes hangterjedelemben, a görcsmentes hangerőfokozás és hangváltások kialakítása és gyakorlása. Az artikulációs mozgások gyakorlása, a gondos szóvégejtés, a pergő, tiszta szövegmondás, a szabályos beszédritmus, a hangkapcsolatos szabályos ejtésének kialakítása és gyakorlása.	<i>Testnevelés és sport:</i> légzéstechnika. <i>Osztályfőnöki óra:</i> kommunikációs képesség.

A kommunikáció céljának megfelelő beszéd, a hangsúlyok, érzelmek, indulatok, szándékok megjelenítése. Analógiák készítése, a következtetések megfogalmazása, analízis-szintetizáló gyakorlatok végzése, összehasonlítások a nyelv különböző szintjein, különböző szempontok szerinti csoportosítások, fogalomalkotások. Hangutánzó és hangulatfestő szavak keresése, beépítése szövegkörnyezetbe, a stílushatások véleményezése, szépirodalmi és köznyelvi szövegek összehasonlítása, azonosságok és különbségek meghatározása, szépirodalmi kifejezések gyűjtése, szólások, közmondások beépítése a szövegkörnyezetbe (behelyettesítés). <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – kommunikációs képesség: szókincsbővítés, kifejezőkészség formai és tartalmi elemei, percepció: verbális és vizuális hang, szó, mondat, szöveg. – vizuális és akusztikus figyelem, emlékezet (rövid és hosszú távú).	
---	--

Fogalmak	Artikuláció, beszédértés, beszédleghzés, beszélő szándéka, kommunikáció, összehasonlítás, csoportosítás, főfogalom.
-----------------	---

Témakör	2. A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: folyamatos
Előzetes tudás	Tanulási technikák használata közvetlen tanári irányítással.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Az ismerethordozók önálló használatának tanulása. Az egyéni érdeklődésen alapuló önművelő és szükségletkielégítő szabadidős tevékenységek tanulása. Tanári, tankönyvi vázlat felhasználása a tanuláshoz. Lényegkiemelés, szöveg értelmezése tanári irányítással.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Tények, adatok, információk növekvő önállósággal történő felismerése az ismerethordozó/terjesztő médiákból. – A tanuló érdeklődésének megfelelő könyv választása. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Könyvtárhasználat, információszerzés különböző eszközei. – Tanulást segítő eljárások gyakorlása. – Szövegfeldolgozás. – Szépirodalmi részletek, művek szövegű megtanulása. <i>Tanulói tevékenység</i>	<i>Matematika: adatgyűjtés</i> <i>Informatika: tények, információk gyűjtése</i>

Adatkeresés, adatgyűjtés. Vázlatok értelmezése, közös vázlatkészítés. Lényegkiemelés aláhúzással megbeszélés alapján. Összefüggések, cselekmény egymásra épülésének feltárása. Kérdésfeltevés, válaszadás az olvasottakkal kapcsolatban. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> Motiváció, összefüggéslátás, összefüggések felismerése, önállóság.	
--	--

Fogalmak	Önművelés, média, ismeret, ismeretnyújtás, ismeretszerzés, lényegkiemelés, vázlat.
-----------------	--

Témakör	3. Anyanyelvi ismeretek	Javasolt óraszám: 58 óra
Előzetes tudás	Alapvető kommunikációs helyzetekben eligazodik a tanuló, tud kapcsolatot kezdeményezni, beszélgetésben részt venni. Hangtani, szótani és mondattani alapismereteit alkalmazza. Igékkel és névszókkal kapcsolatos egyszerűbb szabályokat ismer.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A kommunikációs készség fejlesztése. A mondanivaló árnyalt közlése a mondatokkal kapcsolatos ismeretek segítségével.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Betűrendbe rendezés. – Helyes mondatalkotás, szövegalkotás szabályainak alkalmazása. – Tanult helyesírási szabályok (mondatkezdés, írásjelek, tulajdonnevek) alkalmazása. – Jól olvasható egyéni íráskép kialakítása. – Környezetében meglévő jelzések, képi információk megértése. – A beszédkörnyezetnek megfelelő nyelvhasználat. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Nyelvtani alapfogalmak rendszerezése: – <i>hangok, betűk</i> (magánhangzók, mássalhangzók)	<i>Informatika:</i> helyesírás-ellenőrző program.

csoportosítása); – <i>szavak, szóelemek</i> (ige, főnév, melléknév, számnév, névmás) jellemzői; – <i>mondatokkal</i> kapcsolatos ismeretek (egyszerű, összetett, kijelentő, kérdő, óhajtó, felszólító). – A mondatok szövegben betöltött szerepe. – Mondatfajták, egyszerű és összetett mondatok. – Érzelmek kifejezése indulatszavakkal (öröm, bánat, harag, gyengédség). – Tájékoztatás, leírás stíluselemei. – Az írott beszéd felelőssége. – Pontos és szabatos megfogalmazás. – Helyesírás. A helyesírási szabályok felelevenítése, tudatosítása: – tulajdonnevek írása, – mondatkezdés, – mondatvégi írásjelek, – szótagolás, szavak elválasztása, – rövid- és hosszú magánhangzók, – rövid- és hosszú mássalhangzók használata. – Helyesírási szótár használata. – Helyesírási ellenőrző program használata segítségével számítógépen írás alkalmával. <i>Tanulói tevékenység</i> Szavak betűrendbe rendezése, katalógus használata, készítése. Szavak szófajokba sorolása, fontosabb jellemzői, helyesírásuk. Igeragozás, igeidő használata, változtatása szükség szerint. Mondatok alakítása tetszés szerint. Mondatok helyesírása. Veszélyt és tiltást jelentő szavak és jelzések (pl. közlekedési táblák, tiltó jelzések, piktogramok) felismerése, megnevezése. Megfogalmazások különböző stíluselemekkel (szaknyelv, argó, SMS stb.). Másolás, tollbamondás, ellenőrzés, önellenőrzés. Az írás képének, sebességének,	
---	--

pontosságának folyamatos javítása, értékelése. Másolás, tollbamondás, ellenőrzés, javítás, gyakorlás változatos formában. Írás a számítógépen, hibajavítás a helyesírási program használatával. Szövegek gyűjtése adott stílusban, szövegalkotás a kért stílusban. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – akusztikus figyelem, – szerialitás, – rövid- és hosszú távú emlékezet, – egyéni íráskép.	
--	--

Fogalmak	A magyar nyelv jellemzői, a magyar nyelv szépsége, a nyelv tisztasága, a nyelv védelme, a nyelv fejlődése. Érzelem (öröm, bánat, harag, gyengédség), indulatszó. Helyesírási szótár, helyesírási ellenőrző program.
-----------------	--

Témakör	4. Írás, szövegalkotás – Fogalmazási ismeretek	Javasolt óraszám: 50 óra
Előzetes tudás	Mondanivaló megfogalmazásának igénye. Írás különböző lehetőségeinek ismerete (másolás, emlékezetből való írás, diktálás utáni írás, önálló írás), tanult nyelvtani szabályok alkalmazása.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Mondanivaló megfogalmazása összefüggően. Lényeges és lényegtelen körülmény egyre biztosabb megállapítása. Elfogadható színvonalú helyesírás. Önellenőrzés fejlesztése. Az írás eszközjellegű használatának fejlesztése.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Az írásbeli szövegalkotás legalapvetőbb szabályainak ismerete. – Néhány mondatos szöveg alkotása önállóan, vázlat alapján. – Hosszabb szövegből vázlat készítése – lényegkiemelés. – A címzettnek megfelelő stílusban levél, beszámoló készítése. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Elemi szintű műfaji ismeretek (elbeszélés, leírás).	<i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció fejlesztése. <i>Informatika:</i> helyesírás-ellenőrző program, az internet felelős használata. <i>Osztályfőnöki óra:</i> önismeret, önéletrajz. <i>Erkölcstan:</i> állásfoglalás. <i>Pályaorientáció:</i>

– Rövid irodalmi szöveg leíró és elbeszélő részleteinek elolvasása, megbeszélése. – Egyszerű szöveg megértése, adott szempont szerinti alakítása. – Szöveg alkotása kép alapján. – Szöveg alkotása adott témára. – Elbeszélés, élménybeszámoló készítése (saját tapasztalat vagy látott esemény alapján) szóban vagy írásban. – Magánjellegű és hivatalos szövegek stíluselemeinek, jellemzőinek megismerése (magánlevél, hivatalos levél, árajánlat, önéletrajz). <i>Tanulói tevékenység</i> Szöveg alkotása, átalakítása önállóan, adott szempontnak megfelelően. Az elkészített szöveg felolvasása, bírálata, megvitatása, javítása. Levél írása adott témában barátnak, idős rokonnak, hivatalnak, tanárának, levél elolvasása után a stílus alapján annak megállapítása, hogy ki a címzett. A számítógép használatához kapcsolódó tevékenységek felelős alkalmazása (blog, sms, e-mail, csetelés). Leírás készítése élő személyről (barátom, apám, tanárom), helyről (iskolám, településem, erdő, szobám). Történetek, filmek, irodalmi művek, események összegzése szóban és írásban. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – finommotorika; – téri tájékozódás: vonalközben való eligazodás, íráskép rendezése; – emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókincs használata önálló írás esetén; – tanult nyelvtani szabályok alkalmazása.	önéletrajz, űrlapok
Fogalmak	Önálló írás, emlékezetből való írás, diktálás, nyelvtani szabály, fogalmazás, leírás, elbeszélés, hír, jellemzés.

Témakör	5. Szövegek értő olvasása	Javasolt óraszám: 48 óra
Előzetes tudás	szövegolvasás	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A hangos és a néma olvasási technika, a szövegértő olvasás fejlesztése. Aktív és passzív szókincs gyarapítása. Az olvasási kedv felkeltése, a könyvek iránti érdeklődés megalapozása.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – A jellemző stílusjegyek alapján a hallott vagy olvasott szöveg jellegének felismerése. – Mondatok, szöveg értelmezése néma és hangos olvasással. – Szövegből – adott szempontok alapján – részletek kiemelése. – Az olvasottakkal kapcsolatban saját vélemény megfogalmazása. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Olvasmányélmények, látott, hallott irodalmi alkotások felidézése. – Egyszerűbb színdarabrészletek, alkalmi irodalmi összeállítások előadása közönség előtt. – Kreatív szövegalkotás (alkalomra vers, szöveg alkotása: köszöntő, búcsúztató). <i>Tanulói tevékenység</i> Szövegfelismerés (vers, regényrészlet, használati utasítás, reklámszöveg), a stílusjegyek alapján. Hírek, használati utasítások értelmezése. Közösen olvasott alkotás elemzése formai és tartalmi szempontok szerint. Közös színházlátogatás, közösen kiválasztott film megtekintése moziban, a látottak megbeszélése, a tartalom, és a témával kapcsolatos élmények elmondása. Alkalmra előadással készülés (a kiválasztott anyag elemzése, szereposztás, próba), és előadás szűkebb és tágabb közönségnek. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – vizuális és auditív észlelés, – figyelem,	<i>Osztályfőnöki óra:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.

– emlékezet: tanultak, olvasottak, látottak felidézése.	
---	--

Fogalmak	Tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás, szövegalkotás. Szómagyarázat.
-----------------	---

Témakör	6. Kommunikáció – Médiaismeret	Javasolt óraszám: 60 óra
Előzetes tudás	Szövegértő olvasás, megfelelő szókincs. Tájékozottság a médiafelületek köréről.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Aktív és passzív szókincs gyarapítása. Az információs-kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása. Az információszerzés színtereinek feltérképezése (rádió, televízió). Az olvasási kedv felkeltése, a könyvek iránti érdeklődés megalapozása. A könyv és más média által elért információforrás értékének felismerése, az ezekből való tanulás megalapozása. Önálló gondolatok bátor elmondása, a vélemény vállalása.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Látott, hallott, olvasott szöveg, műsorok értelmezése, műsor elemzése elemi szinten, saját élmények alapján. – Szövegből – adott szempontok alapján – információk kiemelése. – Lehetőség szerint rendszeres hírlap-, folyóirat-olvasás, hírműsorok nézése, hallgatása. – A továbbadandó hírek, információk valóságtartalmának mérlegelése. – A médiából szerzett információ, reklámok mérlegelő, fenntartással fogadása. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Művek, műsorok, azok részeinek csoportos vagy kiscsoportos megtekintése, megbeszélése, elemzése, projektszerű médiafigyelés és produktum készítése. – A kommunikáció formái: -verbális, -nonverbális (képi, gesztus, testbeszéd, mimika). – A hiteles információhoz jutás színterei, kommunikációs források.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> tárgyalta irodalmi alkotások megtekintése színházban, moziban, a látottak megbeszélése. <i>Osztályfőnöki óra:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés. <i>Informatika:</i> etikai állásfoglalás. <i>Műszaki rajz, vizuális nevelés:</i> médiafelületek esztétikai megjelenítése.

– Könyvtárhasználat. Internethasználat az információszerzésre. – Az információ valóságtartamának mérlegelése (hiteles, pletyka, rágalom). – A média által sugárzott virtuális valóság és a valóság viszonya. – A reklámok célja és természete. <i>Tanulói tevékenység</i> Érzelmei közlése, megértése képről, gesztusból, mimikából, testbeszédből. Kutatómunka adott információ megkeresésére. Látogatás könyvtárban, tájékozódás katalógusban. Napilapok, folyóiratok, rádióadók, televízióadók cikkeiből, műsorából adott témák szerint keresés, tájékozódás. Információk értékelése, mérlegelése. Reklámok gyűjtése, megtekintése különböző területeken. Kísérlet a valóság és a virtuális valóság szétválasztására. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – önálló mérlegelő gondolkodás, médiaszövegek értelmezése, – tolerancia, empátia, – nyitottság az információk iránt, – személyes adatok védelme, – vizuális és auditív észlelés, figyelem, – emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése, – verbális készség, aktivitás.	
---	--

Fogalmak	Tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás, szövegalkotás, virtuális valóság, látszat, valóság, mimika, testbeszéd, gesztus, önismeret, hírforrás, cáfolat, megerősítés, termék, áru, érték, katalógus, keresőprogram, országos napilap, helyi lap, folyóirat, szaklap.
-----------------	--

Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végén	A tanuló társalgásban részt tud venni. Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni, képes meggyőzni, érvelni, kérdezni, véleményt elfogadni, a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni. Könyvtárt használ megadott szempontok alapján. Lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására képes (esetleg tanári kérdések alapján). Képes írásbeli munkáit a tanult szabályok szerint végezni. Megadott szempontok alapján olvasható, áttekinthető írásműveket készít, az írást kommunikációs célokra használja. Képes az olvasást az információszerzéshez és -átadáshoz felhasználni.
---	--

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

A tantárgy legfontosabb célja a tanulót felkészíteni a társadalom struktúrájában való eligazodásra, a közösségi környezet szervezeteinek, szabályainak megismerésére. A pedagógiai helyzetekben a tanuló tevékenység közben, szimulált helyzetekben ismeri meg a családi élethez, a munkavállaláshoz, a szabadidő eltöltéséhez kapcsolódó intézmények szerepét, feladatait, az állampolgári jogokat és kötelezettségeket, a demokratikus társadalmi intézményrendszert, a legfontosabb társadalmi, gazdasági és politikai szervezeteket. Felismeri a felelősséget közösségi környezetének alakításában. Bővülnek ismeretei a mindennapi életvezetéshez kapcsolódó önérvényesítés lehetőségeiről, a segítségkérés formáiról.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy segítséget nyújt az *erkölcsi nevelés* terén a közösségi életben való aktív részvételre és véleménynyilvánításra ösztönzésben, a társadalmi igazságosság felismertetésében és az ehhez kapcsolódó intézményrendszer igénybevételének bemutatásában.

Erősíti a *nemzeti azonosságtudatot és a hazafias nevelést* az ország irányításában, védelmében, a társadalmi béke megőrzésében szerepet vállaló intézmények működésének megismertetésével, a társadalmi tevékenységekben való aktív részvétel támogatásával.

A *felelősségvállalás másokért, önkéntesség* területén segíti a közösség aktív tagjává válást, a környezet iránti figyelem fontosságának, a segítségnyújtás és segítségkérés lehetőségeinek felismerését.

A *gazdasági és pénzügyi nevelés* területén a tanuló felkészül a pénzkezeléssel és gazdálkodással összefüggő intézményrendszer igénybevételére.

Témakör	1. Társadalmi szabályok	Javasolt óraszám: 20 óra
Előzetes tudás Alapvető szabályok a környezetünkben.		
A témakör nevelési-fejlesztési céljai A közösségi együttélés szabályai, a szabálytudat erősítése. A szociális attitűd, az együttműködés, a tolerancia megnyilvánulásai magatartásában.		
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Jogok és kötelességek a társadalomban – az emberek együtt éléséhez szükséges normák megismertetése. – Mindennapi ügyintézés modellezése (a lebonyolításhoz kötődő kommunikációs és illetani szabályok). – Az ügyintézés alapvető faktorainak számbavétele (ügyintézési technikák lépésről-lépésre). <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Szokás, hagyomány, illem, erkölcs, jog. – A jog szerepe az emberek mindennapjaiban. – Az emberi alapjogok. – A gyermekek jogai, diákjogok. – Hivatalos ügyeink (ügyintézés). – Ügyintézés a világhálón. <i>Tanulói tevékenység</i> Beszélgetés az iskola házirendjéről – a diákokat megillető jogok, a diákélethez kapcsolódó kötelességek. A gyermekek helyzete a világban – beszélgetés, adatgyűjtés különböző kontinensen élő gyermekek életéről, mindennapjairól. A mindennapi élethez kötődő ügyek intézéséhez szükséges információk gyűjtése (látogatás a megfelelő intézményben). Ügyintézési lehetőségek internetes felületről (egyszerűbb alkalmazások összegyűjtése). <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – erkölcsi érzék, – mérlegelő gondolkodás,		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kommunikáció, fogalmazási ismeretek. <i>Informatika:</i> interaktív taneszközök használata, ügyintézés a világhálón.

	– tolerancia, elfogadás, – beleérző képesség.	
Fogalmak	Szokás, hagyomány, illem, erkölcs, jog, norma, normasértés, illemszabály, ügyintézés, internet.	

Témakör	2. Állampolgári ismeretek	Javasolt óraszám: 28 óra
Előzetes tudás Társadalmi szabályok.		
A témakör nevelési-fejlesztési céljai Állampolgári felelősség (az állampolgársághoz kapcsolódó ismeretek). Az ismeretek gyakorlati alkalmazásának képessége. Tájékozódási képesség helyi és országos társadalmi, közéleti szinten.		
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – A törvényhozó- és végrehajtó hatalom feladatainak feltérképezése. – A tömegtájékoztatás jelentősége és eszközeinek megismerése. – Az információátadás torzulása a nyilvánosságban, a tény és a vélemény közötti különbségek meghatározása. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Demokratikus alapelvek. Állampolgári jogok és kötelezettségek. – Magyarország politikai intézményei. – Az állam feladatai (a belső rend, közrend védelme – rendőrség, honvédelem, igazságszolgáltatás – ügyészség, bíróság, művelődésügy, közoktatás, egészségügyi ellátás). – A média és a nyilvánosság szerepe (televízió, rádió, internet). – A tömegtájékoztatáshoz kapcsolódó előnyök meghatározása. <i>Tanulói tevékenység</i> Információgyűjtés és csoportosítás az állampolgári jogok és kötelezettségek területén (jelölt, választás, pártok szerepe, képviselő). Látogatás a Parlamentben, polgármesteri hivatalban. Helyi önkormányzat, okmányiroda felkeresése, okmányok igénylésének gyakorlása, okmányok csoportosítása.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, fogalmazás. <i>Műszaki rajz, vizuális nevelés:</i> a témához kapcsolódó képzőművészeti alkotások; építészet: az Országház. <i>Informatika:</i> interaktív taneszközök használata, világháló, közösségi portál.

Szituációs játék (ügyintézés, tárgyalás, vita, sajtókonferencia, riportkészítés). Híradó megtekintése – beszélgetés a tanulócsoporthoz számára könnyen érthető hírekről . Napi újságcikkekhez kapcsolódó szövegértési feladatok megoldása. A közösségi portálokon való jelenlét – beszélgetés az alkalmazás előnyeiről és hátrányairól. Kérdőívek, kérvények kitöltése. Tablókészítés. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – mérlegelő gondolkodás, – kauzális gondolkodás, – értékazonosulás, értékválasztás.	
Fogalmak	Államforma, köztársaság, királyság, demokrácia, demokratikus alapelvek, jelölt, jelöltállítás, választás, párt, kormány, törvényszék, Parlament, híradó, média, vélemény, tény, közösségi portál, érzékeny adatok, állampolgári jogok és kötelezettségek, házasság, család, okmány, irat, űrlap, anyakönyv, igazolvány.

Témakör	3. Pénzügyi és gazdasági kultúra	Javasolt óraszám: 24 óra
Előzetes tudás	Állampolgári ismeretek.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A tudatos pénzhasználat – a pénzügyi kultúra fejlesztése. Felelősségérzet a közvetlen környezet és a jövő iránt.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – A bevételek és kiadások modellezése havi lebontásban. – A pénz szerepe az emberek életében – historikus szemléletű tábló készítése. – Különböző fizetési módok modellezése. – A pénzromláshoz kapcsolódó adatok gyűjtése. – A hitel és a visszaadott kölcsön összegének összehasonlítása. <i>Fejlesztési Ismeretek</i> – Állami bevételek (adók), állami kiadások (az állami intézmények		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kommunikáció. <i>Matematika:</i> alpműveletek, mértékváltások. <i>Informatika:</i> interaktív taneszközök használata, tájékozódás a világhálón. <i>Szakmai alapozó ismeretek:</i> munka és jövedelem közötti összefüggés.

fenntartása). – A jövedelem szerepe a családban (bevételek és kiadások, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz). – A pénz és formái (érme és bankjegy, virtuális pénz, bankkártya, árfolyam, infláció). – Pénzintézetek és tevékenységük (bank, biztosító, hitel, kamat, tőke). – Vállalkozói alapismeretek. <i>Tanulói tevékenység</i> A bevételtípusok megkülönböztetése, példákon keresztül (naplóvezetés). A megtakarítás és hitel – egyszerű gyakorlati példákon keresztül. Családi költségvetés készítése, a rezsiköltségek összehasonlítása a háztartás kiadásainak tükrében (statisztikai adatok gyűjtése, felhasználása, elemzése, következtetések levonása). A magyar fizetőeszközhöz kötődő bankjegyek és érmék megkülönböztetése játékpénzek felhasználásával. A különböző pénzek átváltása – a legegyszerűbb számítások szintjén. A bankok szerepe az emberek életében – információgyűjtés a hitelről. Vállalkozói formák számbavétele, a vállalkozás működésének összetevői – elemi információk gyűjtése a témában. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – mérlegelő gondolkodás, – életvezetési képesség, – problémamegoldó gondolkodás.	
Fogalmak	Jövedelem, bevétel, kiadás, megtakarítás, rezsi, hitel, zsebpénz, pénz, bankjegy, érme, pénzromlás, biztosító, bank, bankkártya, hitel, részlet, törlesztés, árfolyam, kamat, tőke, vállalkozás.

Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végén	A tanuló tájékozódik a hivatalos ügyintézés módjaiban, annak illetékes és korszerű formáiban. Tud a világháló közösségi portáljain való részvétel lehetőségeiről. Ismereteket szerez a jövedelem szerepéről az ember életvezetésének tükrében. Fogalmi képet alkot a pénzről, a pénzintézetekről, azok tevékenységeiről; utóbbiak lehetséges szerepéről az életpálya felépítésének tükrében.
---	--

TERMÉSZETTUDOMÁNY (90+54=144 óra)
(Biológia 45+27=72 óra; Kémia 25+11=36 óra; Fizika 20+16=36 óra)

A természettudomány tanításának a célja fenntartani a tanulók természet iránti érdeklődését; olyan tanulókat nevelni, akik nyitottak a világra, a lehetőségeikhez képest felismerik a problémákat, keresik a jelenségek okait. A korábbi ismeretekre és tapasztalatokra építve fejleszti a természeti jelenségek megfigyelése iránti érdeklődést. Törekszik az elsődlegesen tapasztalati úton szerzett elemi ismeretek beépítésére, a tapasztalható jelenségek, folyamatok elemzésére.

A tantárgy célja hétköznapi példákkal, rávezetéssel, tudatosítással, gyakorlati alkalmazással kialakítani az egészség- és környezetvédelmi ismeretek megerősítését, a környezetvédő magatartást. Az érzelmi intelligencia mozgósításával formálni a természetbarát, ökológikus szemléletet, példák bemutatásán keresztül segíteni az összefüggések feltárását. A gondolkodás rugalmasságának, a mérlegelő, a problémamegoldó gondolkodásnak a fejlesztése sok életszerű példán, gyakorlaton át.

A megismert, megtapasztalt összefüggések felismerése, megfogalmazása segíti a tudományosan megalapozott ismeretek elsajátíttatását az emberi test működéséről, az egészséget megóvó életvezetési szabályok kialakítása érdekében. A felnőtté válással járó lehetőségek és kötelezettségek megismertetése, a felelősség tudatosítása a családdal és a tágabb környezettel kapcsolatban támogatja, megkönnyíti a felnőtt életben való sikeres helytállást, megteremti a nyitottságot az egészséget veszélyeztető szokások és az egészség megőrzését segítő lehetőségek gyakorlati megismeréséhez. A természetismeret tantárgy különösen fontos szerepet játszik a pozitív életvezetési stratégiák kialakításában, elfogadtatásában, az életvezetési készségek fejlesztésében.

A tantárgy érinti az elemi balesetvédelmi és munka-egészségügyi ismereteket, hazánk egészségügyi hálózatának, társadalombiztosítási rendszerének és a fontosabb betegjogoknak a megismertetését, az egészséges életmód előnyeinek tudatosítását, a megelőzés jelentőségének felismertetését. Az egészségmegővő szabályainak, az egészségügyi intézmények szolgáltatásai igénybevételének, a gyógyszerfogyasztás és -kezelés szabályainak elsajátíttatását.

Kiemelten fontos a tanulók érdeklődésének fenntartása a mindennapi életben felfedezhető fizikai jelenségekkel kapcsolatban, a környezetkímélő és -óvó magatartás tudatos vállalására nevelés. A napi problémák megoldásához szükséges a fizika tudománya által nyújtott ismeretek hasznosságának felismerése. A gyakorlati élet szempontjából fontos ismeretek adása a hang- és a fénytán körében. Az ember életvitele szempontjából elengedhetetlenül fontos fizikai ismeretek összekapcsolása az emberi érzékszervek működésével (hallás, látás).

A hangtan eredményeit felhasználó – a mindennapi gyakorlatban alkalmazott – eszközök működési elvének és kezelési módjának megismertetése, az elektromos jelenségek és az elektromos áram hatásainak megismerése a háztartásban és munkahelyen előforduló elektromos gépek, berendezések biztonságos használata érdekében történik.

A tudományosan megalapozott alapismeretek nyújtása a kémia tárgyköréből az elsajátított környezetvédelmi ismeretek aktivizálását, a környezettudatos magatartás kialakítását segíti. A mindennapi kémiai jellegű problémák támogatják az önálló véleményalkotást, annak

tudatosítását, hogy környezetünk számos energiaforrása nem megújuló, szükség van a gazdaságosságra, a takarékosagra. Kiemelt szerepet kap a baleset-megelőző cselekvési eljárások elsajátíttatása a kémiai anyagok felhasználása során.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik a testi és lelki egészségre nevelés területén a környezet biológiai, fizikai, kémiai hatásainak felismerésével, a veszélyek elkerülésének bemutatásával és az anyagok biztonságos felhasználásának megismertetésével. Fontos szerepet tölt be a mindennapi gyakorlatban előforduló tevékenységekhez alkalmazott eljárások természettudományos háttérének megismertetésével, a nem látható és nem érzékelhető veszélyforrásokra történő figyelemfelhívással. Segíti a biztonságos önálló életvitelt, a felelős viselkedést a környezet megismertetésével. A *fenntarthatóság, környezettudatosság* területén a környezetbarát szemlélet alakításával, a természet megóvására és az anyagokkal való takarékosagra neveléssel jelenik meg.

Témakör	1. Környezetvédelem – Élő természet, növény, állat	Javasolt óraszám: 15 óra
Előzetes ismeretek	Átfogó ismeretek növényekről, állatokról.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A meglévő ismeretek több szempontú rendszerezése.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – A tanulmányok során megismert növények és állatok tulajdonságainak és hasznosságának számbavétele. – Az állattartás és növénygondozás felelősségének átérzése. – A természet szépségének, célszerűségének megélése. – Szöveges és képi információk értelmezése. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Élőlények és környezetük. – Ökológiai alapismeretek. – A globalizáció és modernizáció hatásai az élő természetre. – Személyes tapasztalatok növényekről, állatokról. – Szűkebb- és tágabb környezet bejárása, felmérése. – Környezetszennyezés. Környezeti ártalmak feltérképezése. – Környezetvédelem –	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincs, szóbeli és írásbeli szövegalkotás. <i>Állampolgári ismeretek:</i> takarékoság. <i>Informatika:</i> gyűjtőmunka a világhálón. <i>Pályaorientáció; szakmai alapozó</i> környezetvédelem, takarékoság.

környezetmegóvás. – Háztartási hulladék, szerves-, szervesetlen anyagok, szelektív gyűjtés, komposztálás. – Szennyezőanyagok. Szennyezésmegelőzés. Szennyezésmentesítés. – Vegyi anyagok: talajszennyezés, vízszennyezés, légszennyezés. <i>Tanulói tevékenység</i> Gyűjtőmunka, megfigyelés, összehasonlítások. Csoportosítás. Beszámoló. Egyéni és csoportos tananyag-feldolgozás. Tanulmányi kirándulás. Szelektív hulladékgyűjtés. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – motiváció, – önállóság, – praktikus készség, – passzív- aktív szókincs.	
---	--

Fogalmak	Természetes és mesterséges környezet, civilizációs ártalom, környezetvédelem, ökoszemlélet, evolúció, törzsfajlódás, mutáció, genetika, környezetszennyezés.
-----------------	--

Témakör	2. Egészségvédelem. Élő természet – az ember	Javasolt óraszám: 30 óra
Előzetes tudás	Az emberi testről tanult ismeretek.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggések keresése az életmód és az egészségi állapot között.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Az emberi test működéséről eddig tanult ismeretek bővítése. – A tanuló saját egészségi állapotának reális ismerete. – Saját és a környezete egészségének védelmében szükséges teendők megismerése. – Az egészségügyi dokumentumok, a	<i>Erkölcstan:</i> életvezetési és életmódbeli ismeretek. <i>Pályaorientáció, szakmai alapozó ismeretek:</i> egészségi alkalmasság, megfelelő egészségi állapot. <i>Osztályfőnöki óra:</i> önismeret, testi és lelki egészség.

gyógyszerek megfelelő elhelyezésének, tárolásának fontossága, az ezzel kapcsolatos teendők ismerete. – Az orvosi utasítások betartásának fontossága, teendői egészsége védelmében. – Önálló életvitelre alkalmas, praktikus készségű fiatal elméleti felkészítése. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Az emberi test felépítése. – Szervek, érzékszervek funkciója és működése. – Egészség – betegség. – Általános orvosi vizsgálatok: vérnyomásmérés, vércukorszint-mérés, pulzusvizsgálat. – Kórelőzmény ismerete, számon tartása, dokumentálása, ezek szerepe a gyógyulás sikerességében. – Egészségvédelem és rehabilitáció. – Vitaminok, sport és mozgás szerepe az egészséges életmódban. – Felkészülés a családi életre, szex, szerelem, testiség. – Családtervezés, fogamzásgátlás. – Nemi betegségek. – Káros szenvedélyek, függőség. (Dohányzás, alkoholfogyasztás, droghasználat veszélyei). <i>Tanulói tevékenység</i> Intézménylátogatások (szakorvosi rendelő, laboratórium). Megfigyelés, önmegfigyelés. Egyszerűbb vizsgálatok (vérnyomás mérése, vércukor, vizeletvizsgálat, hallásvizsgálat) elvégzése, a kapott eredmény megbeszélése. Beszélgetés (meghívott előadó, konzulens) közösen választott témáról. Kutatómunka és csoportos kutatómunka. Egyéni esetmegbeszélés. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – motiváció, – önállóság, – komplex gondolkodás,	<i>Testnevelés és sport:</i> egészségmegőrző mozgások, testi higiéné. <i>Állampolgári ismeretek:</i> egészségügyi intézményrendszer
--	---

– praktikus ismeretek, – verbális készség, – empátia, – önfegyelem.	
--	--

Fogalmak	Öröklés, anamnézis, oltási könyv, védőoltás, ismétlődő oltás, gyógyítható – gyógyíthatatlan betegség, gyógyszerkísérlet, cseppfertőzés, szexuális úton terjedő fertőzés, kábító- és tudatmódosító szer, diszkrécia.
-----------------	---

Témakör	3. Egészségtan – Környezet-egészségtani és munka-egészségtani ismeretek	Javasolt óraszám: 27 óra
Előzetes tudás	Előzetes általános biológiai, fizikai és földrajzi ismeretek.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Higiénikus, egészséges, balesetmentes otthoni és munkahelyi környezet iránti igény kialakítása.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> – Az emberi test és az egészséges környezet jellemzőinek megismerése. <i>Ismeretek</i> – Egészségtan. Az egészség megóvása. – Hazánk egészségügyi ellátórendszere, társadalombiztosítás (feltételei). – Járóbeteg-ellátás: háziorvosi ellátás, szakrendelések. – Szűrővizsgálatok és akut egészségügyi ellátások. – Bejelentkezés szakrendelésre, beutaló, időpont kérése telefonon, személyesen. – Munkaalkalmassági vizsgálat. – Környezet-egészségtani, munka-egészségtani ismeretek. – A környezet testi-lelki hatása az egészségre. – A lakás, az iskola, a munkahely, a szórakozóhelyek és a közlekedési eszközök higiéniája. – Gyógyszerfogyasztás és annak veszélyei (gyógyszerek tájékoztatójának elolvasása, megértése), az utasítás betartásának fontossága. – Fertőzések és járványok. – Mentálhigiénié.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés. <i>Allampolgári ismeretek:</i> egészségügyi intézményrendszer, egészségmegőrző és korrigáló segédeszközök. <i>Pályaorientáció, szakmai alapozó ismeretek:</i> egészségi alkalmasság, megfelelő egészségi állapot. <i>Osztályfőnöki óra:</i> önismeret, testi és lelki egészség. <i>Testnevelés és sport:</i> egészségmegőrző mozgások, testi higiénié.

– Egészséges életmód fontossága, egészségkárosító hatások. – Prevenciós tevékenységek. – Baleseti sérülések és azok ellátása otthon és a munkahelyen. – Elsősegélynyújtás. <i>Tanulói tevékenység</i> Intézménylátogatás. Kutatómunka. Egyéni és csoportos témafeldolgozás. Órai csoportos és egyéni megfigyelések. Család egészségi állapotának feltérképezése. Elsősegélynyújtással kapcsolatos ismeretek és gyakorlatok, mentőláda használata. Egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek összefoglalása, gyűjtőmunka, tablókészítés. Egészségvédelmi ismeretek összegyűjtése, tablókészítés a közösségi színtereken alkalmazott helyes viselkedésről (köhögés – zsebkendőbe, kézmosás fontossága, fertőzések elkerülése – higiénia). <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – motiváció, – önállóság, – verbális kommunikáció, – passzív- aktív szókincs, – komplex gondolkodás, – praktikus készség.	
Fogalmak	Immunitás, genetika, mentálhigiéné, prevenció, vércsoport, magas vérnyomás, cukorbetegség, recept, betegtájékoztató, járóbeteg-ellátás, szakrendelés, elsősegélynyújtás, vészhívás, prevenció, mentálhigiéné, közösségi szemlélet.

Témakör	4. Kémiai alapismeretek	Javasolt óraszám: 20 óra
Előzetes tudás	Átfogó ismeretek.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Új, alapvető ismeretek beépítése, tantárgyi alapozás. A természetben előforduló fontos anyagok és vegyületek megismertetése. Praktikus ismeretek nyújtása a háztartási és egyszerű munkafolyamatokban használt vegyi anyagokkal kapcsolatosan.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Tudományosan megalapozott ismeretek nyújtása. – Elemek és vegyületek összekapcsolódása, összefüggései. – Egészséges veszélyérzet és óvatosság kialakítása a kémiai anyagokkal szemben. – Tudatosság és meggondoltság a mindennapi tevékenységekben. – Praktikus helyzetekben az elméleti tudásanyag beazonosítása és adaptációja. – Kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémák felismerése. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – A legfontosabb elemek és vegyületek nevének és kémiai jelének megismerése (oxigén, víz, szénvegyületek). – Anyagszerkezeti ismeretek (az anyag tulajdonságai érzékenyen reagálnak a szerkezeti változásokra). – Halmazállapot-változások. – Folyékony, gáz és szilárd elemek és vegyületek. – A háztartásban előforduló kémiai anyagok ismerete. – Háztartásban alkalmazott oldatok hígítási arányai, háztartásban alkalmazott keverékek komponenseinek aránya. – Mérgező anyagok. – Szerves vegyületek, anyagok és felhasználásuk: szén, szénvegyületek, kőolaj, alkohol. – Fontosabb természetes szénvegyületek: szénhidrát,	<i>Matematika:</i> a gondolkodás fejlesztése.

szőlőcukor, répacukor. – Tápanyagok: olajok, zsírok, fehérjék, vitaminok. – Természetes anyagok a háztartásban és a munkakörnyezetben. – Szerves vegyületek és anyagok fontosságának megértése, életünkben betöltött szerepe, gazdaságos felhasználása. – Reakciósebesség, reakcióhő. – Környezeti és háztartási anyagok. – Építkezésnél használt anyagok: mészkő, égetett mész, oltott mész, gipsz, cement, festékek és oldószerek, üveg. – Műanyagok, műanyag hulladék-kezelés, újrahasznosítás. <i>Tanulói tevékenység</i> Szaknyelv elemi kifejezéseinek megismerése. Anyaggyűjtés, rendszerezés, tulajdonságok megfigyelése. Meglévő ismeretek rendszerezése, csoportosítása. Gyűjtőmunka, rendszerezés. Összefüggések felfedezése, tapasztalatok megfogalmazása. A használt anyagok számbavétele, csoportosítása az alkalmazás területei szerint (háztartás, ipar). A használt anyagok rendszerezése a környezetre gyakorolt hatások alapján (környezetbarát, káros). A használt anyagok elemzése jellegzetes tulajdonságaik alapján (párolg, erős, jellegzetes szagú, szagtalan, megkeményedik, cseppfolyósodik levegő hatására). A használt anyagok rendszerezése az egészségre kifejtett hatás alapján (káros az egészségre, életveszélyes!, ártalmatlan). A természetes anyagok és a mesterségesen előállított anyagok rendszerezése tulajdonságaik, használatuk, hasznosságuk alapján. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – irányított, tartós, tudatos figyelem, – verbális és vizuális emlékezet, – differenciáló készség,	
---	--

– verbális kommunikáció, – passzív-aktív szókincs, – matematikai összefüggések, – önállóság, – precizitás, – komplex gondolkodás.	
--	--

Fogalmak	Oldat, oldhatóság, keverék, arány, sav, erózió, korrózió, mérgező anyag, vegyület, környezetudatosság, lúg, balesetvédelem, műanyag, újrahasznosítás. Tápanyag (olajok, zsírok, fehérjék, vitaminok).
-----------------	---

Témakör	5. Hétköznapi kémia – kísérletezés	Javasolt óraszám: 16 óra
Előzetes tudás	Alapvető kémiai ismeretek. Kísérletezés szabályai, megfigyelések szóbeli megfogalmazása, konklúzió felismerése.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggések felfedezése. Tapasztalatok felhasználása a mindennapi életben.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – A kísérletekben realizált elméleti ismeretek és a mindennapi gyakorlat összekapcsolása. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Verbális fejlesztés, szaknyelv elemi kifejezéseinek megismerése, használata. – Vízkeménység, vízkő. – Levegő, szén-monoxid, kén-monoxid. – Savak és lúgok a háztartásban, sav-bázis reakciók. – Szóda, szódabikarbóna, szappan, sósav, mosó- és mosogatószer. – Fertőtlenítőszer. – Penész. – Rozsdásodás. – Alkoholok. – A konyhai munkák higiénikus és szakszerű elvégzése, a veszélyforrásokra figyelemmel (romlandó, szavatosság, tápérték elvesztése). – Elővigyázatossági szabályok	<i>Matematika:</i> gondolkodás fejlesztése. <i>Informatika:</i> anyaggyűjtés a világhálón. <i>Pályaorientáció, szakmai alapozó ismeretek:</i> környezetvédelem, takarékoság, tűzvédelem, munkafolyamatokkal kapcsolatos ismeretek. <i>Állampolgári ismeretek:</i> takarékoság.

megismerése a kísérletekkel és a háztartásban előforduló szerekekkel kapcsolatosan. – Alapvető baleset-megelőzési szabályok ismerete és betartása. – Kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémák felismerése. – Szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás. <i>Tanulói tevékenység</i> Szaknyelv elemi kifejezéseinek megismerése. Célrányos megfigyelések, eredmények elemzése (szag, állag, szín megváltozása). Megfigyelések, mérések csoportmunkában és önállóan. A tanuló fejlettségi szintjének megfelelően a jelenségek, folyamatok közötti hasonlóság, különbség észrevétele, megfogalmazása szóban és írásban. Tanulmányi séta üzletekben, a feltüntetett adatok elemzése (összetétel, szavatosság, tárolhatóság). Konklúziók verbális kifejezése. Elővigyázatossági szabályok megismerése az élelmiszerek, a háztartási szerek használatánál, tárolásánál, a hulladékkezelésnél. Verbális fejlesztés, szakmai kifejezések használata. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – motiváció, – megfigyelőképesség, – elemzés, – irányított, tartós, tudatos figyelem, – összefüggés-felismerés – komplex gondolkodás, – kooperációs készség, – precizitás, – motiváció, – praktikus készség, – kreativitás, – óvatosság.	
--	--

Fogalmak	Oldat, oldhatóság, reakciósebesség, reakcióhő, keverék, képlet, arány, sav, erózió, korrózió, mérgező anyag, vegyület, veszélyes hulladék, környezettudatosság, lúg, balesetvédelem, műanyag, szelektív
-----------------	---

	hulladékgyűjtés, újrahasznosítás. Tápanyag (olajok, zsírok, fehérjék, vitaminok).
--	---

Témakör	6. Fizikai alapismeretek	Javasolt óraszám: 20 óra
Előzetes tudás	Érdeklődés a környezet jelenségei iránt.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók érdeklődésének fenntartása a mindennapi életben felfedezhető fizikai jelenségekkel kapcsolatban. A napi problémák megoldásához szükséges a fizika tudománya által nyújtott ismeretek hasznosságának felismerése. A gyakorlati életben fontos ismeretek átadása a hang- és fénytan körében.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Tapasztalatok a fizikai folyamatokról: tapasztalatokon alapuló tudásbővítés anyagokról. – A fizika mindennapi hasznosságának felismertetése. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – A fény tulajdonságai. Fényforrások. A fény egyenes vonalú terjedése. – Tükrök: sík, domború, homorú. – A szemüveg. – Az emberi szem és a látás. – Színek. A fehér fény színeire bontása. Szivárvány. – A hang, mint hullám. Rezonancia. – Hangszerek. Visszhang. – Mágneses hatás megfigyelése. – Az elektromos töltés kísérleti megfigyelése. – A testek elektromos állapota. – Az elektromos áram, áramkör praktikus ismeretei. – Áramforrások: elem, akkumulátor. – Az áram mágneses hatása (elektromos motorok). – Az elektromos és a mágneses mező kölcsönhatásai. – Elektromágneses indukció (dínámó, generátor, transzformátor). – Soros és párhuzamos kapcsolás mindennapi háztartási példákkal. – Az elektromos feszültség.	<i>Matematika:</i> összefüggések felismerése. <i>Állampolgári ismeretek:</i> egészségmegőrzés. <i>Műszaki rajz, vizuális nevelés:</i> a színek természete

– Az elektromos munka, teljesítmény, ellenállás. – Élettani hatások. – Sugárzás, és annak veszélyei, hasznos és káros sugárzás, sugárvédelem. – Megújuló energiaforrásaink: víz-, szél-, nap-, geotermikus energia. <i>Tanulói tevékenység</i> Megfigyelések. Mérések, méréseredmények leolvasása. Köznapi élethez kapcsolódó szöveges feladatok csoportos és egyéni megoldása. Mérések, becslések. Egyszerű kísérletek végzése (áramkör, elemek töltése, akkumulátorok működésének megfigyelése). Kutatás egyénileg és csoportmunkában. Példák gyűjtése a fizikai jelenségekről (mágnes, sugárzás: röntgen, egészségügyi terápiák, atomhulladék). Mágneses vonzás megfigyelése, próbálgatása. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – megfigyelőképesség, – precizitás, – vizuális és auditív figyelem, – verbális memória és praktikus ismeretek kooperálása.	
--	--

Fogalmak	Fény, fényforrás, természetes és mesterséges fény, tükrök, tükröződés, fényvisszaverődés, elektromos töltés, anód, katód, feszültség, áramerősség, ellenállás, elektromos és mágneses mező, atomenergia, sugárzás, sugárvédelem.
-----------------	--

Témakör	7. Mindennapok fizikája – kísérletezés	Javasolt óraszám: 16 óra
Előzetes tudás	Fizikai alapismeretek.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók érdeklődésének fenntartása a mindennapi életben felfedezhető fizikai jelenségekkel kapcsolatban. A napi problémák megoldásához szükséges, a fizika tudománya által nyújtott ismeretek hasznosságának felismerése.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Tapasztalatok a fizikai folyamatokról: tapasztalatokon alapuló tudásbővítés az anyagokról. – A fizika mindennapi hasznosságának felismertetése. – Kísérletek és mérések segítségével tapasztalatszerzés a környezetünkben lezajló kölcsönhatásokról. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – A fény- és hangtani ismeretek összekapcsolása az emberi érzékszervek működésével (látás, hallás). – A hang terjedése, vezető közegek összehasonlítása. – Elektromosság a mindennapi élethelyzetekben: egyszerű háztartási és munkahelyi berendezések működése. – Az elektromos jelenségek és az elektromos áram hatásainak megismerése a háztartásban és a munkahelyen előforduló elektromos gépek, berendezések biztonságos használatának érdekében. – Az égés feltételei, tűzoltás. – A hullámmozgás, a hullámok terjedése. – Az elektromos és a mágneses mező kölcsönhatásai. – Sugárzás. Fizikai és vegyi anyagok káros hatásai. Sugárzás elleni védekezés. – Víz-, szél-, nap- és geotermikus energia. <i>Tanulói tevékenység</i> Kísérletek megfigyelése, egyszerű kísérletek önálló végzése. Mérések, méréseredmények leolvasása. Megfigyelések, ismeretek a háztartásban meglévő elektromos eszközök használatának, kezelésének, és a fogyasztás nagyságának összefüggéseiről, valamint a takarékos használat módjáról.	<i>Pályaorientáció, szakmai alapozó ismeretek:</i> balesetvédelem, környezetvédelem, takarékoság, tűzvédelem, egészségi alkalmasság, megfelelő egészségi állapot. <i>Állampolgári ismeretek:</i> egészségügyi intézményrendszer, egészségmegőrző és -korrigáló segédeszközök. <i>Osztályfőnöki óra:</i> önismeret, testi és lelki egészség.

<i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – motiváció, – irányított, tartós, tudatos figyelem, – kreativitás, – megfigyelőképesség, – praktikus készség.	
Fogalmak	Elektromosság, áramerősség, feszültség, munka, terhelés, ellenállás, fénytörés, fénysebesség, hangsebesség, hullám, hullámmozgás, rezonancia, mágneses tér, sugárzás, megújuló energia.

Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végén	Jó rendszerezőképesség, gyakorlatiasság. Egészségtudatos életszemlélet kialakítása, követése. Higiénikus, egészséges, balesetmentes otthoni és munkahelyi környezet iránti igény kialakulása. A tanuló általános és egyéni egészségi állapotát ismeri, azt felelősségteljesen kifejezi és megóvja. A kémiai jelrendszert elemi szinten ismeri. A mérgező anyagokról ismeretekkel rendelkezik. A mindennapi élet gyakorlati problémáinak megoldásához nyújtott segítséggel az aktív környezetvédő magatartás kialakítását segíti a tantárgy. Baleset-megelőzési szabályokat és eljárásokat alkalmaz a kémiai anyagok felhasználása során. Ismeri a fény egyenes vonalú terjedését, a fény terjedésének jellemzőit. A választott szakma tanulásához elegendő általános fizikai tájékozottság kialakítása. Ismeri az elektromosság fontosságát a gyakorlati életben. Az elektromos áram felhasználásával kapcsolatos alapvető biztonsági szabályokat alkalmazza, ismeri a baleset-megelőzési szabályokat. Megismeri az elektromos jelenségeket és az elektromos áram hatásait a háztartásban és a munkahelyen előforduló elektromos gépek, berendezések biztonságos használata érdekében. A fizikában tanultak széles körű kiterjesztése az ember egészségének és környezetének védelmére, a károsító tényezők, hatások megelőzésére.
---	--

VIZUÁLIS KULTÚRA

A rajzolás a vizuális megismerés és közlés lényegmegragadó alapeszköze. A rajztanítás célja, hogy fejlessze a gyermekek látáskultúráját, finommotorikáját; érzelmeikre és értelmükre hatva hozzájáruljon személyiségük fejlődéséhez. Az ábrázolás célja, hogy megfelelő térszemléletet alakítson ki a tárgyak és azok síkbeli ábrázolásának összekapcsolásával, fokozatosan fejlessze a látvány megfigyelésén alapuló, komoly koncentrációt igénylő rajzolást, festést.

A rajztanítás feladata a vizuális kultúra alapértékeinek közvetítése, a vizuális kulturáltság megszerzéséhez szükséges ábrázoló-alakító, eszközhasználati, technikai képességek fejlesztése, alkotó, cselekvő magatartás és szemléletmód kialakítása.

A tantárgy segít megérteni az arányok jelentőségét, meghatározni a tárgyak formai karakterét.

A tanuló megérti és megpróbálja megjeleníteni a téri helyzeteket, képessé válik a vizuális kommunikáció dekódolására, értelmezni próbálja a vizuálisan rögzített közléseket. A rajztanítás során fejlődik a tanuló finommotorikai képessége, a szem-kéz koordináció és a megfigyelő képesség, amely mind megalapozza a szakmai gyakorlatban alkalmazott technikákat.

A tantárgy gyakorlati tevékenységeinek fontos célja az érzéki tapasztalás, a környezettel való közvetlen kapcsolat fenntartása, erősítése, ezáltal a közvetlen tapasztalatszerzés, az anyagokkal való érintkezés, az érzékelés érzékenységének fokozása. További cél tudatosítani az érzékelés különböző formáinak (például látás, hallás, kinetikus érzékelés) kapcsolatát, amely a számítógépes környezet bevonásával képes egy újabb, „más minőségű” intermediális szemléletet is kialakítani. A fejlesztés átfogó célja segíteni a tanulókat abban, hogy képesek legyenek az őket érő hatalmas mennyiségű vizuális és térbeli információt, számtalan spontán vizuális hatást minél magasabb szinten, mérlegelve feldolgozni, a megfelelő szelekciót elvégezni, értelmezni, továbbá ezzel kapcsolatos önálló véleményt megfogalmazni.

A tanuló a képek, látványok nézegetése során tapasztalatokat gyűjthet, azokat megfogalmazza, választ témához illő képeket, anyagokat, fejlődik a kreativitása.

Felismeri és értelmezi a környezetben, lakásban, öltözékben megjelenő üzenethordozó tárgyak, formák, színek jelentőségét.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az *önismeret és a társas kultúra* területén a vizuálisan megjelenő ismertetőjegyek, megkülönböztető jelzések megismerésével, az önálló ízlésvilág kialakításának segítségével. A *médiatudatosságra nevelést* a tömegkommunikációs eszközök divatformáló hatásának felismerésével és az irányzatok közötti választás támogatásával alakítja. Segíti az önálló, tudatos stílus kialakítását.

Az *esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség* kompetenciaterületet fejleszti a kreativitás, az alkotókedv folyamatos fenntartásával, a tevékenységekkel szerzett vizuális tapasztalatokra biztatással, a környezet és az alakító tevékenység eredményeinek megfigyelésével.

Témakör	1. Vizuális kommunikáció – az alkotó és a befogadó tevékenységben	Javasolt óraszám: 22 óra
Előzetes tudás	Tudatos színkeverés temperával, vízfestékekkel. Vázlatszerű ábra készítése. Egyszerű alaprajz értelmezése.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A mindennapi élet vizuális jelzéseinek értelmezése és orientációs felhasználása. Testek látványszerű ábrázolása.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – A rajzolás területeinek áttekintése (szabadkézi rajz, vázlatrajz, műszaki rajz helye és szerepe). – Vizuális közlések – szöveg és kép együttes hatásának tanulmányozása. – A színhasználat (a színek hatása, jellemzői) jelentőségének tudatosítása. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Művészi alkotásokkal kapcsolatos fogalmak (stílusok, megjelenési formák). – Hétköznapi vizuális megjelenési területei, esztétikai hatása (öltözködés, tárgyi kultúra, lakberendezés, utcai látvány, reklám, plakát, felirat, graffiti, média felületei). – Színek szerepe és hatásának tudatos alkalmazása. <i>Tanulói tevékenység</i> A művészi alkotásokról szerzett ismeretek áttekintése (kiállítás, albumok). Anyaggyűjtés a tanuló szűkebb és tágabb környezetében (üzletek kínálata, saját ruhatár, utcakép, plakát, reklám, szórólap), a gyűjtött anyag elemzése, adott témára anyag készítése (plakát, meghívó, tábló), versenyeztetése, és értékelése. Logó tervezése szabadon választott technikával. Reklámok – realitások és marketingfogások elemzése. A használati tárgyak esztétikai értékeinek (használatosság, szépség) megvitatása.	<i>Informatika:</i> adott információ és illusztráció keresése a világhálón. Produktum készítése adott témára (meghívó, plakát, logó, prezentáció), az elkészült munka kinyomtatása.

Egyszerűbb tárgyak ábrázolása (szabad rajz, festmény, kollázs, makett). Színhasználattal kapcsolatos tanulmányok készítése (főszín, kiegészítő szín, színkör). <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – formamegfigyelés képessége, – térlátás képessége, – színlátás és harmónia, – vizuális kommunikációs képesség.	
Fogalmak	Vázlatrajz, makett, színdinamika, színkör, kiegészítő szín, főszín, logó, harmónia, kollázs, graffiti, prezentáció, marketing.

Témakör	2. Műszaki rajz készítésének alapjai	Javasolt óraszám: 50 óra
Előzetes tudás	A közvetlen környezet tárgyaitak funkció szerinti csoportosítása. Tapasztalati úton szerzett ismeretek mértani testekről, forma ábrázolása (megközelítő hasonlósággal). Vázlatszerű ábra készítése. Egyszerű alaprajz értelmezése.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A térlátás alakítása és erősítése. Képalkotási képesség fejlesztése, testek látványszerű ábrázolása. Műszaki rajz készítése változatos témákban (testek felülete, alaprajz, szabásminta). A célnak megfelelő mérőeszközök, mértékegységek és rajzeszközök megválasztása.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
---	----------------------------

<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – A szabadkézi rajz és az ábrázoló geometria alapelemeinek megismerése. – A szabványos vonalfajták, vonalvastagságok, szabványírás megismerése. – Különös formájú tárgyak látványszerű ábrázolása, eltérő célú műszaki rajz készítése. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Térhatások, téri elemek. – Kísérlet a látvány ábrázolására. – Nézetábrázolás képsík rendszerben. – Szabványok. – Mérési alapismeretek (méretmegadás, méretarány). – Szerkesztések. <i>Tanulói tevékenység</i> Mérések (mérési gyakorlatok, hosszúságmérés, eszköz kiválasztás, mérési pontosság), becslés. Szabványos vonalfajták, szabványírás gyakorlása. Testek axonometrikus ábrázolása (kocka, téglatest, hasáb, gúla, henger), alaprajz, egyszerű szabásminta megszerkesztése (feladatnak megfelelően). Makett, modell készítése változatos anyaghasználattal (méretarányra figyelemmel). <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek,</i>	<i>Matematika:</i> mértani testek, mérések, átváltások, felületszámítási ismeretek. <i>Pályaorientáció:</i> a szakmákhoz szükséges feladatok végzése. <i>Szakmai alapozó ismeretek:</i> tájékozódás, anyaggyűjtés a meglátogatott munkahelyeken.
<i>területek</i> – formaészlelés-formareprodukció, – térészlelés és térrendezés képessége, – lényegkiemelés képessége, – formamegfigyelés képessége, – térlátás és differenciált térrendezés képessége, – tárgytervezés és tárgyalakítás képessége, – környezettudatosság, a természeti és épített környezet védelme.	

Fogalmak	Mértani forma, kocka, henger, hasáb, gúla, kúp, tengely, modell, makett, torzítás, szimmetria, aszimmetria, szabványosítás, SI mértérendszer, axonometria, méretmegadás, méretarány.
-----------------	--

Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végén	Műalkotások kompozíciós elemeinek célzott megfigyelése, tudatos színkeverés temperával, vízfestékekkel. Igényesség a személyes tárgyak és környezet esztétikus alakítására. Ismeretek tapasztalati úton a mértani testekről, formaábrázolás (megközelítő hasonlósággal), vázlatszerű ábra készítése, tárgy, egyszerű makett készítése a tanuló által választott technikával. Ismeretek a szabványokkal, szerkesztésekkel kapcsolatban. Mérés, mértékegység és mérőeszköz megválasztásával, a mérési pontosság jelentőségét ismeri a tanuló. Egyszerű szakrajz (alaprajz, szabásminta) értelmezése, elkészítése. Törekvés munkája igényes kivitelezésére.
---	--

DIGITÁLIS KULTÚRA

Az információs kultúra alapjainak gyakorlatorientált megismerése a tanulókat hozzásegíti a munkájukhoz, az életvitelük alakításához szükséges információk korszerű, gyors megszerzéséhez, feldolgozásához és alkalmazásához. A digitális kultúra tantárgy célja tudatosítani a technológiai eszközök szerepét, fontosságát az élet különböző területein. Az önálló számítástechnikai produktum (pl.: rajz, levél, névjegy stb.) létrehozásának élménye, az alkotás élményének biztosítása motiválja a tanulókat, a gyakorlat során egyre tudatosabban használják a digitális eszközöket.

A tantárgy a szakmai ismeretekhez kapcsolódó internetes és más tömegkommunikációs technikák alkalmazásának tudatos megismertetésével, új tartalmak felkutatására nevel. Ismeretkörei, fejlesztési területei hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanuló az információs társadalom aktív tagjává válhasson. A digitális eszközök használata olyan eszköztudást nyújt a tanulóknak, melyet a tanulási folyamat közben bármely ismeretszerző, –feldolgozó és alkotó tevékenység során alkalmazni tudnak. Ennek érdekében fontos a rendelkezésre álló technológiai eszközök és szolgáltatások megismerése, működésük megértése, az egyéni szükségleteknek megfelelő szolgáltatások kiválasztása, és célszerű, értő módon való mérlegelő, biztonságos, etikus alkalmazása.

Az ismeretek elsajátítása során a tanulók megismerik és gyakorolják a digitális eszközök tudatos használatát, rajzos-szöveges dokumentumok létrehozását, átalakítását, formázását. Megismerik a hatékony, céltudatos információszerzést az internetről, információ küldését és fogadását csoportos kommunikációs eszközök segítségével, internetes portálok, szöveges és képi információforrások használatát, tanulmányi feladatokhoz kereső kérdések megfogalmazását. A tanulók képessé válnak

adatgyűjtésekre – játék az adatokkal, csoportosítások, rendezések, összehasonlítások.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az *önismeret és társas kultúra fejlesztésében* az internethasználattal összefüggő magatartási és etikai szabályok betartásával, a társadalmi kapcsolattartás elektronikus formáinak megismerésével. A *médiatudatosság* területén a digitális eszközök használati szabályozásának, a függőség elkerülésének tudatos irányításával, az internetes tartalmak valóság tartalmának szűrésével kap eszközöket a tanuló a függőség elkerülésére.

Tematikai egység	Számítógép alkalmazása	Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	Kommunikációs készség. Problémamegoldó képesség. Érdeklődés az elektronikus információhordozók iránt.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése. A számítógép-használat nyújtotta lehetőségek felismerése és alkalmazása a mindennapi tevékenységekben. Az etikai szabályok ismerete és szem előtt tartása a világháló használatakor.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> A baleset-megelőzés szabályainak betartása. Számítástechnikai eszközök kezelése. Az iskolában használatos operációs rendszer ismerete, segédprogramok használata. A számítógép használata a tanulásban, az ismeretszerzésben. Szövegszerkesztési ismeretek. Hardver eszközök fajtái, jellemzői.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> pontos szövegírás jelentősége, helyesírás. <i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód.
<i>Ismeretek</i> Dokumentumkészítés. Számítógéphez kapcsolódó eszközök használata (nyomtató, szkennel, digitális fényképezőgép, modem, CD, DVD-lejátszó). Könyvtárhasználat, dokumentumismeret. A számítógép alkalmazása során felmerülő etikai és egészségügyi fenntartások.		
<i>Tanulói tevékenység</i> A géphasználat során felmerülő fogalmak értelmezése, rendszerezése. Az általában használatos dokumentumformák, szoftverek alkalmazása. Ikonok használata, egyszerű szöveg és rajzkészítés. Hálózatra kapcsolódás, kapcsolat bontása.		

Keresés kijelölt feladatra, dokumentum választása adott tantárgyi feladathoz, adott tartalmak, képek megkeresése keresőprogram segítségével, adatok értelmezése, felhasználása (menetrend, térkép). Nyers szöveg formázása: önéletrajz, rövid hivatalos levél elkészítése (nyomtatása). Levelezőprogram használata, levél küldése, fogadása, az udvariassági formulák ismerete és használata. A számítógéphez csatolható eszközök használata. Ismerkedés a könyvtári nyilvántartás számítógépes adatbázisaival. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – érzékszervi megismerések, – térbeli és időbeli tájékozódás, – irányított, tartós, tudatos figyelem, emlékezet tartóssága, mobilizálása, – problémamegoldó képesség, – finommotorika, gyors, pontos, koordinált mozgásos reagálóképesség.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	A számítógépes alkalmazásokkal kapcsolatos fogalmak (szakkifejezések).

Tematikai egység	A számítógép használata során felmerülő etikai és technikai kérdések	Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	A számítógép használata során fellépő problémák feltérképezése.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A számítógépet és tartozékait kíméletesen, szakszerűen használni. Balesetmentes, költségkímélő alkalmazás. A világhálóról szerzett és az általa feltett információt kritikával, fenntartással, felelősséggel kezelni.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

<i>Fejlesztési követelmények</i> Szakszerű eszközhasználat. Egészségmegőrzéssel kapcsolatos ismeretek. A világháló használata a káros oldalak mellőzésével. Önkorlátozás a számítógép használatának időtartamában. <i>Ismeretek</i> A használt eszköz értéke és kíméletes alkalmazása. Az alkalmazás során felmerülő etikai kérdések áttekintése. A számítógép használata során szükséges	<i>Osztályfőnöki óra:</i> káros hatások kivédése. <i>Erkölcstan:</i> adatvédelem, intimitás, tartózkodó viselkedés a virtuális térben is. <i>Testnevelés és sport:</i>
---	---

egészségvédelmi feladatok. Káros szokások kialakulásának megelőzése. <i>Tanulói tevékenység</i> A gép és a perifériák megfelelő használata. Az egészségkímélő géphasználat feltételeit számba venni, és alkalmazni. Etikai kódex közös összeállítása. A tilalmak számbavétele, indoklása. A számítógép-függőség kialakulásának megelőzése. Az agresszivitást erősítő játékok kerülése. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – szóbeli és írásbeli kifejezőképesség, – figyelem terjedelme, pontossága, – emlékezet mobilizálása, – szabályalkalmazás, szabálykövetés, – összefüggés-felismerés, algoritmikus, problémamegoldó gondolkodás.	egészségvédelem, állóképesség megőrzése, finommotorika. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> helyesírás, szókincs.
Kulcsfogalma k/fogalmak	A számítógépes alkalmazásokkal kapcsolatos fogalmak (közösségi oldal, blog, csetelés, illegális letöltés, jogdíj).

Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végén	A tanuló képes a számítógépet biztonságosan, megfelelően működtetni. Képes a megismert alkalmazásokat kis segítséggel, önállóan használni. Képes célnak megfelelő produktumokat készíteni. Értékeli a szövegszerkesztő program előnyeit, érzékeli a szerkesztőprogramok gyakorlati hasznosságát. Képes saját és mások személyiségi, intim szféráját megvédeni. Képes önkorlátozásra, a káros tartalmak kerülésére. Ismeri és képes használni az iskolai és a lakóhelyi könyvtár állományait, és egyéb szolgáltatásait. Ismer és tudatosan használ a számítógép káros hatását csökkentő egyszerű mozgásgyakorlatokat.
--	---

PÁLYAORIENTÁCIÓ

A tantárgy fontos szerepet játszik a tanulók reális önismeretének és önbizalmának kialakításában, a tanulók aktív részvételével a munkavállalói kompetenciák és a munkavégzéssel kapcsolatos motiváció fejlesztésében.

A tantárgy kiemelt célja a sikeres pályaválasztáshoz és életpálya-építéshez szükséges személyes aktivitások megtervezése, a motivációban szerepet játszó egyéni képességek és készségek felismerése, tudatosítása, a tanulásból a munka világába való átmenet előkészítése.

A tantárgy célja, hogy a tanulóban felkeltse az érdeklődésének, fizikai és értelmi képességének megfelelő, lakóhelyén reálisan elérhető munkakör és munkavégzés iránti érdeklődést, segítse a választott munkaterülethez szükséges kompetenciák megismerését, igényelje ezek fejlesztését.

A pályorientáció során a tanuló megismeri a betölthető foglalkozásokat, a tanulható szakmákat és összeegyezteti azokat személyiségével, ambícióival.

A pályorientáció támogatja a tanulót abban, hogy megismerje a betölthető foglalkozásokat, tanulható szakmákat, és megpróbálja azokat összeegyeztetni saját személyiségével, ambícióival, lehetőségeivel. Megismeri és elsajátítja a munkavállalással és munkavégzéssel kapcsolatos ügyintézkések, adminisztrációs teendők alapjait, felismeri ezek fontosságát.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az *állampolgárságra és demokráciára nevelés* területén a munkahelyi demokrácia és munkavállalói lehetőségek bemutatásával, az *önismeret és társas kultúra* területén az egyéni képességekhez mért pályaválasztás és szakmatanulás lehetőségeinek felismertetésében.

A pályorientáció feladata a munka világának bemutatása a lehető legszélesebb körben és az egyéni lehetőségek, a választott szakmai képzés megismertetése, megszerettetése. Fontos a munka fontosságának és a megtermelt értékeknek a felismerése, a munkavégzés megbecsülésére nevelés. *Gazdasági és pénzügyi nevelés* területén lényeges a munkavállalás és a munkavégzés szerepének felismerése a megélhetés megalapozásában, a munkahelyi feladatok ellátása és a munkahely megtartásának fontosságára nevelés. A tanulók megismerik a munka világának hazai és európai sajátosságait, jellemzőit, értékeit, a munkaerőpiac lehetőségeit, a különböző kultúrák munkavállalást, egyéni életutat befolyásoló hatását.

Témakör	1. Munkavállalói ismeretek	Javasolt óraszám: 16 óra
Előzetes tudás	Munkavállalás iránti igény.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Munkahely-kereséssel, munkavállalással, munkavégzéssel összefüggő ismeretek rendszerezése.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Munkaerőpiacon való érvényesüléséhez szükséges viselkedési formák, technikák, adminisztratív teendők. – Munkával kapcsolatos jogok és kötelességek, a munkaerő-piaci szervezetek nyújtotta lehetőségek, támogatási formák, juttatások, szolgáltatások. – A munka világának hazai és európai sajátosságai, jellemzői, értékei, a munkaerőpiac lehetőségei. – Az egész életen át tartó tanulás és a folyamatos pályakorrekcióra való felkészülés. – Életpálya tudatos tervezése, az álláskeresési technikák megismertetése, gyakoroltatása, elsajátítása. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Munkahely-keresési ismeretek, munkafelvétel, – Munkavállalással kapcsolatos ügyintézési ismeretek, – Munkaegészségügyi ismeretek, – A munkahelyek szerkezete, felépítése, – Munkahelyi viselkedés, munkahelyi kapcsolatok, – A munkavégzés szervezése. <i>Tanulói tevékenység</i> Látogatás munkaügyi központba, ismerkedés az ügyintézéssel. Munkafelvételi adatlapok kitöltése, hivatalos adatok, iratok, erkölcsi bizonyítvány (TAJ-szám, adószám, bankszámlaszám, képzettség adatai). Önéletrajz készítése, állásinterjú gyakorlása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés. <i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód. <i>Informatika:</i> tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése.

Munkaegészségügyi vizsgálaton történő részvétel. Munkaruha, védőruha, védőeszközök fontosságának megbeszélése. Munkavállalói jogok és kötelességek megbeszélése. Munkahelyi adminisztráció (jelenléti ív, fizetési jegyzék, munkahelyi igazolás, szabadságkérés, betegállomány igazolása). Munkahelyi kapcsolatok, problémakezelés gyakorlása (munkavezető, munkatársak, beosztottak szerepe). Iskolai időbeosztás és munkahelyi időbeosztás különbségének megbeszélése (szabadság, munkaidő, szünet, ebéidő, táppénz, túlóra, helyettesítés). Munkahelyváltással, munkakörváltással kapcsolatos ismeretek megbeszélése (felmondás, munkanélküliség, munkanélküli segély, álláskeresői lehetőségek, közmunka). <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – alkalmazkodás, szociabilitás, – önállóság, – motiváció, – szabálykövetés.	
--	--

Fogalmak	Munkahely, munkaidő, szabadság, betegállomány, táppénz, segély, munkabér, bérjegyzék, felmondás és más, a munkavállalással kapcsolatos fogalmak, kifejezések.
-----------------	---

Témakörök	2. Pályaorientáció	Javasolt óraszám: 20 óra
Előzetes tudás	Szakmaválasztás és szakmaelsajátítás iránti érdeklődés.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A választható szakmák, munkatevékenységek megismerése.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Reális önismeret és személyes jellemzők megismerése. – Személyes pályaalakalmasság feltárása. – Társas képességek megismerése. – Egyéni képesség és érdeklődés összehangolása. – Szakmák rendszerének, sajátosságainak megismerése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés. <i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód. <i>Természetismeret:</i> egészségügyi alakalmasság (látás, hallás, állóképesség).

– Munkakedv felkeltése a reálisan választható szakmák és a képzési kínálat függvényében. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Az egyes szakterületeken dolgozók tevékenységének, a pályák, munkakörök sajátosságainak, a különböző szakmacsoportok tevékenységformáinak megismerése. – Különböző életpálya-lehetőségek bemutatása, pályatükrök megismerése, az egyéni alkalmasság és a munkatevékenység közötti megfelelés bemutatása. – Szakmai szerep kiválasztása, megfogalmazása, egyéni életpálya reális megtervezése. – Munkahelyi körülmények, munkafeltételek, saját alkalmasság mérlegelésének szempontjai. – Munkahelyi egészségvédelem szempontjai. <i>Tanulói tevékenység</i> Jól ismert szakmák jellemzőinek gyűjtése, szülők munkájának és a környék munkalehetőségeinek bemutatása. Információk gyűjtése a szakmákról, a munka világról, hazai és európai sajátosságokról. Egyéni pályaalkalmasságról, fizikai erőnlétről, terhelhetőségről, ügyességről tapasztalatok gyűjtése. Munkaerő-piaci lehetőségek, munkavállalást és egyéni életutat befolyásoló hatások gyűjtése, megbeszélése. Az egészséges munkahelyi környezet kritériumainak gyűjtése. Az egész életen át tartó tanulás és a folyamatos pályakorrekcióra való felkészülés érdekében az életpálya tudatos tervezésének, az álláskeresési technikák elsajátításának megismerése, gyakorlása. Elvégzett munka eredményeinek megtekintése, a munka értékének és szépségének felismerése (elkészült eszközök, megművelt kertek stb.). <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i>	<i>Informatika:</i> tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban.
--	---

– esztétikai érzék, – önismeret, – motiváció, – precizitás, – önállóság.	
--	--

Fogalmak	Szakmák és munkakörök megnevezései, a fizikai és mentális alkalmasság kifejezései.
-----------------	--

Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végén	A tanuló képes kiválasztani a szakmák és munkakörök rendszeréből a képességeinek és érdeklődésének megfelelő tevékenységet, motiválttá válik a szakma ismereteinek elsajátítása és a felnőttkori munkavégzés iránt.
---	---

SZAKMAI ALAPOZÓ ISMERETEK

A tantárgy célja az egyéni életpálya-elképzelések, az egészségügyi, fizikai és pszichikai tényezők alapján – a pályaválasztási döntés segítése. Megismerteti a választott szakmák munkakörülményeit, a munkahelyek szerkezetét, az álláslehetőségeket, a különböző szakmacsoportokat, foglalkozásokat, tevékenységformákat. A feltételek függvényében egy vagy több szakterületen gyakorlatorientált, általános szakmai ismereteket nyújt.

A szakiskolában a szakmai alapozó oktatás keretében a tanulók az általános szakmai elméleti ismeretek elsajátítása mellett a gyakorlatban is megismerkednek a kiválasztott szakmacsoport jellemző technológiáival, a felhasznált anyagokkal, megismerik a szakmacsoportba tartozó szakképesítéseket és felkészülnek az Országos Képzési Jegyzékben szereplő konkrét szakképesítés vagy rész-szakképesítés kiválasztására.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az *erkölcsi nevelés* területén a munkahelyeken, műhelyekben elvárt viselkedés megismertetésével, az *önismeret és társas kapcsolati kultúra* területén a munkatársi kapcsolatokban szokásos együttműködési képességek kialakításával, a munkavezetővel és a kollégákkal történő kapcsolattartás gyakorlásával.

A *testi és lelki egészségre nevelés* területén a munkaképesség és állóképesség fejlesztése és megtartása érdekében a saját személyre vonatkozó ismeretek nyújtásával segíti a tanulókat. Megismerteti az egyes foglalkozások egészségügyi, fizikai és pszichikai kockázatait, ezek elkerülésének lehetőségeit és a sérülések, károsodások megelőzésének fontosságát.

A *felelősségvállalás másokért, önkéntesség* területén segíti felismerni a munkavégzéssel összefüggő veszélyek elkerülését segítő technikákat, megalapozza a műhelyekben szükséges, számszámokkal, tevékenységekkel kapcsolatos óvatosságot, odafigyelést a saját és a munkatársak épségét veszélyeztető tényezők és folyamatok elkerülésére.

Témakör	1. Általános munkahelyi tűz- és balesetvédelem	Javasolt óraszám: folyamatos
Előzetes tudás	Óvatos magatartás kialakulása a nem ismert tárgyakkal és gépekkel kapcsolatban.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A munkahelyek és műhelyek használata rendjének és szabályainak megismerése, az önmaga és társai érdekében szükséges védő-, óvó előírások megismerése, fontosságuk felismertetése.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> - Tűz- és balesetvédelmi előírások, műhelyhasználat rendjének megismerése. - Alapvető óvatosság kialakulása. - Műhelyben elvárt viselkedés szabályozása. - Tűz és baleset esetén szükséges teendők, mentések, értesítendők körének megismerése. <i>Fejlesztési ismeretek</i> - Veszélyes gépek, eszközök, tevékenységek. - Veszélyes alapanyagok, energiaforrások. - Munkaruha, védőruha, munkacipő, védő és óvó eszközök. - Elsősegélynyújtási alapismeretek, elsősegélyláda helye a műhelyben, tartalma. - Egészségvédelem a műhelyben, munkahelyen. <i>Tanulói tevékenység</i> Beszélgetés a tűz veszélyeiről, a munkagépek és munkaeszközök balesetet, sérülést okozó lehetőségeiről. Baleseti sérülés ellátásának szimulálása, elsősegélyláda tartalmának összeválogatása, alkalmazásának gyakorlása. Tűzvédelmi gyakorlat. Segélyhívások, segítségkérés helye, szimulálása, mentők, tűzoltók, rendőrség, segélyvonal. Különböző típusú munkavégzéshez alkalmas és nem alkalmas munkaruha, védőruha válogatása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés. <i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód. <i>Informatika:</i> tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése.

Munkatevékenységekhez védő és óvó felszerelések kiválasztása. Védőfelszerelés helyes használatának bemutatása, kipróbálása. Munkaeszközök helyes megfogásának, átadásának gyakorlása. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – megfigyelőképesség, – óvatosság, – kooperációs készség.	
--	--

Fogalmak	Baleset, veszély, elsősegély, mentőláda, műhelyben használt eszközök, anyagok neve.
-----------------	---

Témakör	2. Közlekedési ismeretek	Javasolt óraszám: folyamatos
Előzetes tudás	Tömegközlekedési eszközök önálló, magabiztos igénybevétele.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A műhelyek és munkahelyek tömegközlekedéssel történő megközelítése lehetőségeinek megismerése.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – A munkahely és lakóhely közötti önálló közlekedés biztonságosan és célszerűen. – Tömegközlekedési eszközök biztonságos és célszerű igénybevétele. – Menetrend alapján menetidő, átszállások ismerete. – Közlekedéshez szükséges menetidő és útvonal tartása. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Menetrend. – Átszállási lehetőségek. – Tömegközlekedési eszközök útvonala. – Lakóhely közlekedése. – Lakcím és munkahely, műhely címének pontos ismerete. – Bérletek, jegyek időbeli és térbeli hatályosságának ismerete. <i>Tanulói tevékenység</i> Útvonalak tervezése, baleset esetén kerülőutak tervezése. Közlekedési igazolványok, bérletek és jegyek szükség szerinti beszerzése. Menetidő kipróbálása, pontos érkezés a munkahelyre. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – figyelem, – önállóság, – együttműködési készség, – pontosság, – óvatosság.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés. <i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód. <i>Informatika: tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése.</i>

Fogalmak	Közlekedési eszközök neve, menetrend, menetidő, átszállás, jegyek, bérletek elnevezése, útvonal.
-----------------	--

Témakör	3. Műhelygyakorlatok	Javasolt óraszám 144 óra
Előzetes tudás	Tűz- és balesetvédelmi ismeretek, motiváltság a munkavégzésre.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Munkahelyen, műhelyben végezhető segítő feladatok, részmunkák végzése.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Munkahelyi műhelyben helyes viselkedési szabályok kialakítása. – Egy szakmacsoport közös szakmai gyakorlati ismereteinek, készségeinek, képességeinek fejlesztése. – A szükséges általános elméleti elemekkel való összekapcsolás. – A műhelyben szokásos és elvárt higiénés szokások elsajátítása. – A képzés céljától függően felkészítés az Országos Képzési Jegyzékben szereplő konkrét szakképesítés, részszakképesítés vagy munkába állást, életkezdést segítő ismeretek elsajátítására. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – A műhely helységeinek, eszközeinek, rendjének, tisztántartásának megismerése, megnevezése. – A munkahely és műhely elvárt higiénés rendjének megismerése. – Jellemző technológiák, a felhasznált anyagok megismerése, megnevezése. – Munkafolyamat menetének megismerése. – A társadalmi, munkahelyi beilleszkedéshez szükséges viselkedésformák elsajátítása. <i>Tanulói tevékenység</i> A műhely elvárt és szükséges higiénés rendjének betartása. Az egyszerűbb kéziszerszámok, eszközök helyes fogási, használati módjának gyakorlása. Szükséges munkaruha, védőruha, munkacipő helyes viselésének gyakorlása, gondoskodás a tisztántartásról. A munkaműveletek kipróbálása, a helyes munkavégzési szokások kialakulásának megalapozása. Szerszámok tisztántartásának, szerszámok, anyagok tárolási szokásainak betartása. Munkavégzés közben a szükséges pihenőidő betartása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés. <i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód. <i>Informatika:</i> tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése

Helyes testtartás és fogások gyakorlása.	
<i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i>	
– praktikus készség, – kooperációs készség, – pontosság, precizitás, – irányított figyelem, óvatosság, – önállóság, önismeret.	

Fogalmak	Műhelyben használt helyiségek, eszközök, anyagok nevei.
-----------------	---

Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végén	A tanuló az intézmény szakmai képzésének megfelelő területen jártas lesz a gyakorlati műhelyekben és munkahelyeken, elsajátítja a képzés során használatos alapvető segítő munkák és részfeladatok elemeit. Tájékozott lesz a munkavégzés során elvárt teljesítménnyel és saját képességeivel kapcsolatban.
---	---

OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRA

Az osztályfőnöki óra sajátos szerepet tölt be a tantárgyak rendszerében. Tartalmi, tevékenységei közvetlenül szolgálják a nevelést, mintegy szintetizálva az egyes tantárgyakban közvetített fejlesztési, nevelési célokat, az iskolai nevelési folyamatot, lehetőséget biztosítva a tanítási órákon elsajátítottak elmélyítésére, aktualizálására, a tudásanyagok értékmozzanatokkal történő felruházására. Az osztályfőnöki óra az osztályfőnöki tevékenység tanórai kereteként, tematizáltan segíti a tanulók megismerését, az egyéni sajátosságokhoz illeszkedő személyiségfejlesztést.

Célja fejleszteni – a konkrét tapasztalatok és élmények feldolgozásával, értelmezésével – a szociabilitást, a testi-lelki harmóniát, a tanulók társas, egyéni és iskolai kapcsolatait, a szabálytudat erősítését. Fontos, hogy hozzájáruljon – az egyéni szükségletek mentén – az énkép, az önértékelés alakításához, a közösen kialakított magatartási és viselkedési szokások elsajátításához, az önbizalom, az öntudatos és a környezetért is felelős magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás, a demokrácia tisztelete, a tolerancia, az őszinte kommunikáció, az értelmes kockázatvállalás attitűdjeinek kialakulásához.

Feladata erősíteni – a terápiás eljárások alkalmazásával – az önismeretet, az önelfogadást és az önfejlesztést, biztosítani a szociális attitűd légkörét, a konfliktusok kezelésének konkrét megoldását helyzetgyakorlatokon, megélt, átélt élményeken keresztül. A tantárgy tudatosítja az értékek védelmével kapcsolatos felelősséget, bemutatja a közvetlen környezet humán értékeit. Az osztályfőnöki óra feladata, hogy kapaszkodókat adjon a serdülőkor testi-lelki változásaihoz – a tanuló számára lehetőséget adjon a saját élmények, vélemények megvitatására.

Riportok, filmek, cikkek, tanulmányok értelmezésével, megvitatásával – saját élmény eseti bekapcsolásával – adjon pontos képet és iránymutatást az élvezeti szerek veszélyeiről, a deviáns magatartás következményeiről. A tanulók saját tapasztalatokat szereznek – események, történések közös elemzésével, egyéni gyűjtőmunkával – a felelős állampolgári viselkedésről, a környezettudatos, fenntartható fejlődésről. Felkészíti a tanulókat a pályaválasztásra, a reális életcélok megfogalmazására, a tanuló tapasztalatokat gyűjt a munka világról, a szakmákról.

A tantárgy feladata továbbá a vonzódások, lehetőségek mérlegelése – szakmatanulási lehetőségek a képességnek megfelelően –, a képességfejlesztés útjainak, módjainak számbavétele az életcélok elérése érdekében.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy az *erkölcsi nevelés* terén, irodalmi művek, irodalmi szereplők megismerésén keresztül támogatást nyújt pozitív és negatív példák felismerésére, pozitív mintakövetésre; *nemzeti öntudat, hazafias nevelés* területén hazánk múltjának, jelenének megismerésére az írók, költők szemével.

Az *állampolgárságra, demokráciára nevelés* terén szerepet játszik az olvasott szövegekben a közéletiség felismerésében, a múlt irodalmában a demokratikus jogokért való küzdelem megjelenésének nyomon követésében.

Az *önismeret és a társas kultúra fejlesztése* területen fontos szerepet tölt be a tantárgy, a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztésével segíti a társas érintkezést. Az önismeretet fejleszti a tanórai teljesítmények értékelésével, folyamatos visszajelzéssel, segíti a saját személyiség megismerését az improvizatív és irányított szerepjátékokkal, tanórai munkával.

A *testi és lelki egészségre nevelésben* az egészséges és tudatos életmód jellemzőinek megismerésével ismeretterjesztő és irodalmi szövegekben, ezek felismerésével, saját személyre vonatkozó lehetőségek megfogalmazásával vesz részt.

A *családi életre nevelést* az irodalmi művekben megismert pozitív és negatív családpéldák, családmodellek, erkölcsi normák felismertetése, közös megfogalmazás, véleménynyilvánítás gyakorlása erősíti.

A *felelősségvállalás másokért, önkéntesség* területet támogatja a személyiségfejlesztő nevelés során megjelenő odafigyelés, elfogadás, együttérzés, segítség irányított megbeszélése irodalmi művek kapcsán, illetve ezek gyakoroltatása szituációs játékokban, szerepjátékokban.

A *fenntarthatóság, környezettudatosság* terület egyre tudatosabbá válik a helyes szokásrend következetes alakítása során különböző életterekben (osztály, iskola, könyvtár, színház stb.).

A *pályaorientáció* területét támogatja a munka világáról szóló ismeretterjesztő, irodalmi művek elemzésével, megbeszélésével, saját lehetőségek és motivációk összevetésével.

A *Gazdasági és pénzügyi nevelés* területen komplex ismereteket nyújt az egyén, a család, a társadalom gazdasági lehetőségeinek bemutatásával a tanulóknak a tulajdonviszonyok, az érdekérvényesítés, a munkamegosztás, családi élet, hivatalos ügyintézés, gazdálkodás stb. témakörökben.

A *médiatudatosságra nevelést* segíti az ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek, infokommunikációs eszközök igénybevétele gyakorlásával.

A *tanulás tanítása* területet támogatja az egyénre szabott motiváció, egyéni tanulási módok feltárásával, egyénre szabott értékeléssel, az önálló ismeretszerzési képességek fejlesztésével.

A kulcskompetenciák közül az *anyanyelvi kommunikáció* hangsúlyos, a tantárgy tanítási tartalmait felhasználva, az egyéni különbségeket figyelembe véve kell szerepet kapnia az önkifejezésnek, a beszédértés és a beszédprodukció fejlesztésének.

A *személyes és társas kapcsolati kompetencia* fejlődését, a társadalmi beilleszkedést a kellő önismeret alakításával tudja a tantárgy segíteni.

Témakör	1. Beilleszkedés – Alkalmazkodás	Javasolt óraszám: 12 óra
Előzetes tudás	Helyes értékválasztás.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Reális pályatervezés.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – A szabályok elfogadása. – Helyes napirend kialakítása. – Az önálló tanulás egyre nagyobb aránya. – Felkészülés a szakmatanulásra. – Érzelmi azonosulás, megértés az elődök tettei iránt. – Szolidaritás a rászorulókkal szemben. – Aktív részvétel a lakóközösség és iskolaközösség életében. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Tanulói jogok és kötelezettségek. Házirend. – Tűz- és balesetvédelem. – Napirend. Tanórán kívüli elfoglaltságok. – Tanulás és tudás. – Új tantárgyak megismerése. – Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság). – Helyismeret. – Közvetlen lakókörnyezetben, iskola szervezésében végezhető önkéntes munka végzése. <i>Tanulói tevékenység</i> A házirenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása).	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés. <i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód. <i>Szakmai alapozó ismeretek:</i> pályaválasztással kapcsolatos ismeretek. <i>Pályaorientáció:</i> pályaválasztással kapcsolatos ismeretek. <i>Informatika:</i> tájékozódás a világhálón

A szabályok megvitatása. Időbeosztás, órarend. Hatékonyság ellenőrzése. Saját tanulási stratégia megkeresése, az előnyök és hátrányok mérlegelésével. Kérdések megfogalmazása az új tantárgyakkal kapcsolatban (pályaorientáció, alkalmasság). Beszámoló az önálló tanulásról és a tanulópárok együttműködésének tapasztalatairól. Kapcsolatépítés, aktív együttműködés. A lehetőségek és képességek felmérése, saját képességek tudatosítása a pályaválasztás érdekében (tesztek, pályaválasztási tanácsadó). Kutatómunka a közvetlen környezet múltjáról (könyvtári kutatómunka, Helytörténeti Múzeum, kiállítás megtekintése). Tanulmányi kirándulás, intézménylátogatás, kapcsolatfelvétel a rászorulóknak megsegítése érdekében (gyermekintézmény, idősgondozás, állatgondozás, parkgondozás, ünnepi műsor előadása stb.). <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – akusztikus figyelem, – szerialitás.	
---	--

Fogalmak	Egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, helytörténet, múlt, közelmúlt, együttérzés, önkéntesség, önfeláldozás, karitatív tevékenység, hatékony tanulás, önellenőrzés, rátermettség, viszonzás nélkül, szívesen.
-----------------	---

Témakör	2. Önismeret – Testi és lelki egészség	Javasolt óraszám: 14 óra
Előzetes tudás	A tanuló saját jó és rossz tulajdonságainak ismerete. Mondanivaló megfogalmazása összefüggően, több mondatban.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Mondanivaló árnyalt közlése szóban és írásban. Lényeges és lényegtelen körülmény egyre biztosabb megállapítása. Törekvés a káros szokások kijavítására.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Reális önismeret. – Sérelemeiről beszél a tanuló.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.

– A mérlegelést kívánt javaslatok befogadása, kiállítás a saját vélemény mellett. – Hatékony és konstruktív részvétel a szűkebb környezet életében. – A káros szenvedélyek kialakulásának elkerülése. – Segítségkérés módjának és helyének megismerése. – Segélykérő telefonszámok ismerete. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Önjellemzés, reális önértékelés. – Lelki bántalmak, sérelmek következményei. – Milyennek látom társaimat, ők hogy látnak engem? – Az emberi természet megnyilvánulása, a helyes életvezetés kialakítása. – Negatív tulajdonságok számbavétele. – Veszélyeztető tényezők, a káros hatások kivédése, kialakulásuk megelőzése. – Dohányzás (aktív – passzív). – Alkoholizmus, káros közösségek hatása (galeri, szekta). <i>Tanulói tevékenység</i> Saját tulajdonságok számbavétele, feltérképezése (külső- és belső tulajdonságok), fénykép nézegetése: régi – új, mi változott? Önjellemzés készítése és megismertetése a társakkal (önmérlegelés). Javaslatok és tervkészítés a hibajavításra. Jó – rossz, helyes – helytelen, hiba – bűn bemutatása helyzetgyakorlatokban, állásfoglalás, reakció megbeszélése. Ellenszenv, rokonszenv, őszinteség, hazugság, választás, döntés, helyzetek megoldása, a választott megoldás indoklása. Jellemzés készítése véletlenszerűen kiválasztott társról, a kapott jellemzés elfogadása, vagy elutasítása. Saját élmények a felmerülő témával kapcsolatban (szóbeli beszámolók). Szituációs gyakorlatok a káros hatásokkal való találkozásokról, hogyan lehet kikerülni a	<i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód. <i>Természetismeret:</i> egészséges életmód.
--	---

fenti helyzeteket (alkohol, cigaretta és drog visszautasítása), a napirend és az egészséges életmód segítségével. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – akusztikus figyelem, – emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókincs használata önálló írás esetén, tanult nyelvtani szabályok alkalmazása, – emlékezet – rövid távú: diktálás utáni írás, – szerialitás.	
--	--

Fogalmak	Konfliktuskezelés, egészségmegőrzés, szabálykövetés, játékszenvedély, függőségkerülés, elhárítás, önjellemzés, önmérlegelés, tervkészítés, feszültségoldás, megelőzés, realitás.
-----------------	--

Témakör	3. Aktuális témák	Javasolt óraszám: 10 óra
Előzetes tudás	A tanuló saját környezetének ismerete, az események számontartása.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Egyéni és társadalmi ünnepek ismerete, számontartása. Mások ünnepeinek megismerése, elfogadása (tolerancia), ünneplésének a tisztelet megadása. Aktív részvétel az intézmény és lakóhely életében.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Szűkebb és tágabb közösségének ismerete. – Aktivitás, együttműködés. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete. – A közösség építése érdekében saját teendőinek feltérképezése. <i>Tanulói tevékenység</i> Az intézmény (iskola, munkahely) hagyományainak, történetének megismerése. A választott szakma története, hagyományai, alkotásai, eszközei körében tájékozódás.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés. <i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód. <i>Informatika:</i> tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése, plakát, meghívó az ünnepekre.

Tanulmányi séta, kirándulás, múzeumlátogatás. A tapasztalatok, ismeretek rendszerezése. Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről). <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – akusztikus figyelem, – emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókincs használata önálló írás esetén, tanult nyelvtani szabályok alkalmazása, – emlékezet – rövid távú: diktálás utáni írás, – szerialitás.	
---	--

Fogalmak	Az ünnepekkel, eseményekkel kapcsolatos fogalmak köre.
Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végén	A tanuló képes iskolai munkáit a tanult szabályok szerint végezni. Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni. Képes meggyőzni, kulturáltan véleményt megfogalmazni, empatikusan együttműködni beszédpartnerével. Képes iskolai munkáit a tanult szabályok szerint végezni. Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni. Képes meggyőzni, kulturáltan véleményt megfogalmazni, empatikusan együttműködni beszédpartnerével. A környezet és az értékek megismerése alapján azonosulás, elfogadás és szolidaritás az aktuális helyzetekben. Képes felismerni az ünnepek és ünneplés helyét és értékét az egyén és a közösség életében. Képes megismerni az aktív közreműködés és részvétel élményét, emlékeket gyűjteni, dokumentálni.

IDEGEN NYELV - ANGOL

A tantárgy tanítása során az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a négy nyelvi készség közül a hallás utáni értésen és a beszédfejlesztésen van a hangsúly. Az írást és az olvasást a tanuló nem csak a hallás után tanultak megerősítésére használja, hanem megismer néhány egyszerű szövegfajtát is (jelentkezési lap, űrlap, rövid e-mail).

Az idegen nyelv tanításának és tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg. Esélyegyenlőségük növelése érdekében használható és továbbfejleszthető idegennyelv- tudás elérése a cél, mely személyiségfejlődésüket is előnyösen befolyásolja: megpróbálják megérteni és használni a gyakoribb, mindennapi kifejezéseket és az alapvető fordulatokat, amelyek fontosak a mindennapi szükségletek konkrét kielégítésében.

A tantárgy tanítása során a hangsúly a beszéd bátorság növelésére, az egyszerű közlések, kérdések angol nyelvű kimondásának természetessé válására és a hallott szövegből az ismert szavak és kifejezések felismerésére, megértésére helyeződik. Fontos, hogy a tanuló merjen megszólalni idegen nyelven és az idegen nyelvű szövegeket próbálja értelmezni ismeretei alapján.

Kötelező előkészítő évfolyam

Idegen nyelvi szempontból ez a fejlesztő szakasz, melynek során a tanulók már rendelkeznek alapvető idegen nyelvi nyelvtani és lexikai ismeretekkel, kialakult bizonyos fokú beszéd bátorságuk. További feladat, hogy ezeket megerősítve, ezekre alapozva, ezt tovább mélyítsük és a lehetőségekhez mérten bővítsük.

Erősíteniünk kell a tanulóban az idegen nyelv információt adó szerepét, tudatosítanunk kell, hogy nemcsak ismeretei, hanem társas kapcsolatai is bővíthetnek egy idegen nyelv ismerete által, s a nyelvtanulás folyamán egy másik ország népének kultúráját is megismerheti. E szakaszban az élő idegen nyelv tanításának és tanulásának az alapvető célja a kommunikatív nyelvi kompetenciák továbbfejlesztése, mindennapokban használható nyelvtudás megszerzésének elsajátíttatása, praktikus ismeretek nyújtása. Tovább erősödik a tanulók tudatos nyelvtanulása, motivációja, megalapozva ezzel a későbbi önálló nyelvtanulást

lehetőségét. Az idegen nyelv tanulása során fejlődik erkölcsi, esztétikai érzékük, kötelességtudatuk, együttműködő, kooperáló képességük, magyarságtudatuk. A nyelvtanulás folyamatában nemcsak nyelvtani szabályokat sajátítanak el implicit módon, hanem a társas érintkezés szabályait is. Tovább erősödik és tudatosul a tanulóknál a nyelvtanulás jelentősége későbbi életükre, pályaválasztásukra és esélyegyenlőségük növelésére nézve.

A tantárgy tanítása során támaszkodik a más műveltségi területeken megszerzett ismeretekre, fejleszti a tanulók önismeretét.

A lenti kerettantervi táblázatokban szereplő fejlesztési egységek a Közös európai referenciakeretben szereplő készségekre épülnek, ezek kerültek adaptálásra az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nyelvtanulási igényeire.

Témakör	1. Beszédszándékok – beszédértési készség	Javasolt óraszám: folyamatos
Előzetes tudás	Idegen nyelvi beszédszándék, beszéd bátorság kialakulása. Hallási figyelem koncentrációja.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Általános fogalmak, beszédszándék megismertetése utánzásokon keresztül történő nyelvtanítás előnyben részesítésével, a korábban tanultak megerősítése, mélyítése, tovább-bővítése.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Beszédszólás fejlesztése. – A beszéd ritmusának, az intonációnak lehetőség szerint minél pontosabb visszaadása. Szavak differenciálása. – Verbális emlékezet fejlesztése. – Idegen nyelvi gondolkodás fejlesztése. – Sorrendiség fejlesztése. – Erkölcsi tulajdonságok fejlesztése. – Helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez és a beszédpartnerekhez. – Beszéd bátorság megteremtése nagyszámú ismétléssel. – A figyelem terjedelmének növelése. – Emlékezet fejlesztése, megerősítése cselekvéssel. – Önismeret fejlesztése. – Önkontroll, önellenőrzés képességének fejlesztése. <i>Fejlesztési ismeretek</i> BESZÉDSZÁNDÉKOK: – Kapcsolatfelvétel – napszaknak megfelelő köszönés, érdeklődés a beszélgetőpartner iránt: Good morning. How are you? What's wrong? – Udvarias kérdés: Can I... – Tiltás kifejezése: Don't... BESZÉDÉRTÉS – A hallottak utánmondása, ismétlése, majd közös mondása. – Játékos, cselekvéshez kötött gyakorlatok utánzása. – Nyitott párbeszéd (kérdés-felelet).	<i>Osztályfőnöki óra:</i> önismeret, reális önkép, erkölcsi tulajdonságok. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> udvariassági formák, vélemény kifejezése; a kommunikáció alapjai. <i>Testnevelés és sport:</i> mozgásfejlesztés. <i>Ember és természet:</i> környezetük tárgyainak, élőlények neveinek ismerete, velük kapcsolatos ismeretek. <i>Társadalomismeret:</i> személyes adatok, család, iskola.

– Szavak, kifejezések, mondatok ismétlése. – Egyéni megnyilvánulási lehetőségek. – Páros, csoportos, szituációs gyakorlatok. <i>Tanulói tevékenység</i> Alapvető udvariassági formák alkalmazása. Vélemény megfogalmazása. Kérdésekre egyéni, adaptált válasz adása. A beszéd ritmusának, az intonációnak a megfigyelése és utánzása, lehetőség szerint minél pontosabb visszaadása. Szavak differenciálása (egyéni- és csoportverseny, szerepjáték). Irányított figyelem a beszélőre, részvételi szándék a beszélgetéshez. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – motiváció, – hallási figyelem, – rövid- és hosszú távú emlékezet, – passzív és aktív szókincs.	
---	--

Fogalmak	Udvariassági formák, kérés, tiltás, szándék, akarat, vélemény, érzés.
-----------------	---

Témakör	2. Beszédkészség	Javasolt óraszám: folyamatos
Előzetes tudás	Bizonyos fokú beszédbátorság. A beszéd megértése. A tanuló környezetében, körülötte levő tárgyak, élőlények megnevezése, cselekvések megnevezése, egyszerű utasítások, kérdések megértése.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Egyre biztosabb beszédkészség kialakítása, beszédbátorság fokozatos növelése a tanulóknál a sikeres kommunikáció elérése érdekében. Olyan beszédhelyzetek megismertetése a tanulókkal, melyek a mindennapi életben is előfordulnak.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Beszédbátorság növelése. – Önellenzőrzés, önkontroll képességének fejlesztése. – A mindennapi beszédhelyzet felismerésének elősegítése, a minél hatékonyabb kommunikáció érdekében. – Koncentráció, emlékezet fejlesztése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mondatfajták a beszélő szándéka szerint, udvariassági formák. <i>Matematika:</i> sorrendiség, időbeli sorrend, logikus gondolkodás.

– Auditív figyelem, észlelés, partnerhez alkalmazkodás fejlesztése. – A tanuló motivációjának fenntartása, növelése. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Nonverbális eszközökkel való reagálás a hallott közlésre. – A hallott szó, mondat, mondatok ismétlése, utánzása. – A közlésekből a tanuló próbálja kivenni, megérteni a számára fontos információkat. – A tanult témákban a kérdések felismerése, megértése. – Néhány szóval válaszolni a tanult kérdésre. – Kérdésalkotások gyakorlása. – Dalok, mondókák tanulása. – Gyakorlatok ritmustartásra, ritmusváltásra. – Környezete tárgyainak megnevezése. – Cselekvéshez kötött beszédfejlesztés. <i>Tanulói tevékenység</i> Próbálkozás az angol nyelv hangjai többségének helyes kiejtésével. Megfelelő hangerővel, hangleadással, hangsúllyal, intonációval kiejtett szavak kialakítása. A beszélő szándékának tükrözése intonációval. Probléma jelzése, segítségkérés. Rövid szövegrészeknél törekvés a mondatok sorrendiségének megjegyezésére. Javítás elfogadása, és törekvés az önkorrekcióra. Feladattípusok: rövid párbeszéd, hallás utáni ismétlések, memorizálás, eljátszás, nyitott dialógusok, drámajáték, szerepjáték, audiovizuális anyagok megtekintése. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – motiváció, – hallási figyelem, – rövid- és hosszú távú emlékezet, – passzív és aktív szókincs.	<i>Testnevelés és sport:</i> helyes légzés, mozgásfejlesztés, válaszadás cselekvéssel
--	--

Fogalmak	Lassan, gyorsan, együtt, külön, halkán, hangosan, rövid, hosszú, utánzás, ismétlés, ritmus, ritmusváltás, mutasd, csináld, mimika, gesztus, intonálás, hangsúly, udvariasan.
-----------------	--

Témakör	3. Fogalomkörök	Javasolt óraszám: 15 óra
Előzetes tudás	A nyelv olyan szemantikai területei, melyek a kifejezéshez különböző nyelvtani struktúrákat használnak. Megfelelő anyanyelvi ismeretek és a korábbi évfolyamokon tanult előzetes idegen nyelvi ismeretek.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvtani anyag implicit módon való elsajátíttatása.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Hallási figyelem, irányított figyelem fejlesztése. – Idegen nyelvi gondolkodás fejlesztése. – Verbális memória fejlesztése. – Térbeli viszonyok fejlesztése. – Időbeli viszonyok fejlesztése. – Mennyiségi viszonyok fejlesztése. – Sorrendiség, logikai sorrend fejlesztése. <i>Fejlesztési ismeretek</i> IDŐBELISÉG: – folyamatos jelen idő (Present Continuous tense); – egyszerű jelen idő (Present Simple); – jelen idejű gyakoriságot kifejező időhatározók (never, sometimes, usually, often, always); – jelen idejű időhatározók (now, at the moment, today). TÉRBELISÉG: – helyhatározók (next to, behind, over, under, opposite, between); – irányhatározók (up, down, right, left). MENNYISÉGEK KIFEJEZÉSE: – anyagnevek (Countable-Uncountable nouns), – some, any, many, much, a lot of,	<i>irodalom:</i> szófajtan, mondatban, dátum kifejezése, kérdőszavak. <i>Matematika:</i> ismeretek százak számkörben, tő- és sorszámnevek, csoportosítás, rendszerezés, mértékegységek. <i>Testnevelés és sport:</i> irányok, testséma, viszonyítási pontok.

– egységek (a bottle of, a packet of, a piece of), – számok százaz számkörben, kitekintés az ezres számkörre (two hundred, three hundred..., a thousand), – főnevek többes száma, rendhagyó főnevek, – dátum kifejezése. MODALITÁS: – képesség, udvarias kérés (I can swim. Can I open the window? Can you help me, please?) – néhány múlt idejű kifejezés (It wasn't me.) – mondókákban megjelenő néhány múlt idejű ige (went, saw, did, had) – kérdőszavak: What? Where? When? Who? Which? Why? <i>Tanulói tevékenység</i> Nyelvtani fordulatok gyakorlása, automatizálása. Mozgásos feladatok, utasítások adása, megértése, végrehajtása, manipulálás tárgyakkal, képekkel, kép- és szókérttyákkal, csoportosítás, rendezés, párosítás. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – motiváció, – vizuális és auditív észlelés, figyelem, – rövid- és hosszú távú emlékezet, – passzív és aktív szókincs, – emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése.	
Fogalmak	Gyakoriság, pillanatnyi helyzet, kérés, képesség, udvariassági formák, személyes névmás, jelen, múlt, kérdés, kérdőszó, hangsúly, intonálás, ritmus, számok, időrend, sorrend, dátum, (mérték)egységek.

Témakör	4. Témakörök, szókincs	Javasolt óraszám: 27 óra
Előzetes tudás	A tanulók más tárgyakban szerzett háttérismeretei. Saját személyes adatok ismerete.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A meglévő ismeretek elmélyítése, automatizálása. Nyelvtani ismeretek megerősítése a kommunikációs témakörökön keresztül.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Lexikai elemek elsajátítása. – Aktív és passzív szókincs felépítése, bővítése egyéni képességek függvényében. – Más műveltségi területeken megszerzett információ alkalmazása, újabb kapcsolódási pontok kialakítása. – Önismeret fejlesztése, reális önkép kialakítása. – Egészséges életszemlélet formálása. – Nyelvi struktúrák és lexikai elemek integrálása. – Kommunikáció információt adó tulajdonságának erősítése. – Mozgásfejlesztés. – Térképismeret. – Testséma, térbeli tájékozódás, irányok. – Időbeliség, sorrendiség fejlesztése. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – MINDENNAPI ÉLETÜNK AZ ISKOLÁBAN: tárgyak, iskolai események, személyek, az iskola helyiségei, tantárgyak nevei. – Mindennapi tevékenységek, használati tárgyak megnevezése. – ÉTKEZÉS: élelmiszerek, ételek nevei, étkezési szokások, vendégvárás. – VÁSÁRLÁS: (üzletek nevei), néhány jellemző árucikk neve, pénznemek, vásárlás. – KÖRNYEZETÜNK: – időjárás, természeti jelenségek, – élővilág (a közvetlen környezet állatai, növényei), – tájékozódást segítő feliratok (exit, stop, free, station...). – ÉN ÉS A CSALÁDOM: Bemutatkozás ismételése, bővítése: What do you collect? I collect stickers. What is your favourite food/sport/TV programme/number? Where do you live? I live at... Lakóhelyem: a tanuló saját városának rövid bemutatása, saját	<i>Természetismeret:</i> élőlények, környezetünk tárgyai, a tanuló saját lakóhelye. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> párbeszéd, kommunikációs feladatok. <i>Informatika:</i> internet használata, információ keresése, szövegszerkesztés.

szobájának leírása. <i>Tanulói tevékenység</i> Aktív és passzív szókincs folyamatos bővítése egyéni képességek függvényében. Más műveltségi területeken megszerzett információ alkalmazása, újabb kapcsolódási pontok kialakítása (néhány mondatos szöveg alkotása, megtanulása egy-egy témáról). Témakörökkel kapcsolatos dalok, játékok, mondókák, szituációs feladatok. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – motiváció, – vizuális és auditív észlelés, figyelem, – rövid- és hosszú távú emlékezet, – passzív és aktív szókincs, – emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése.	
Fogalmak	Iskola, tárgy, élelmiszer, étkezés, üzlet, pénznem, vásárlás, gyűjtemény, lakóhely, szoba.

Témakör	5. Olvasási készség	Javasolt óraszám: 20 óra
Előzetes tudás	A magyar ábécé ismerete, folyamatos olvasás anyanyelven.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Bevezetni a tanulókat az idegen nyelvi írás alapjaiba.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Az angol és a magyar ábécé összehasonlítása, hasonlóságok és különbségek felismertetése. – A kiejtés és az írás közötti különbség tudatosítása. – A tanult szavak és kifejezések megerősítése olvasással. – Személyes adatok megerősítése. – Az e-mail formai elemeinek felismerése. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Az angol ábécé megismertetése. – A tanult szavak, egyszerű mondatok és párbeszédek utánmondása, majd egyéni olvasása. – Bemutatkozás leírása. – E-mail olvasása (fejléc, e-mail cím, subject, from, to, Dear..., Please write soon). <i>Tanulói tevékenység</i> Az angol és a magyar ábécé gyakorlása, szavak sorba rendezése. A kiejtés és írás közötti eltérés, szabályszerűség keresése, az ismeretek rögzítése. Angol nyelvű e-mail küldése egymásnak, hibák javítása, válasz küldése. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – motiváció, bátor megszólalás, – rövid- és hosszú távú emlékezet, olvasottak, látottak, hallottak felidézése, – passzív és aktív szókincs.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ábécé, űrlapok, levélforma. <i>Informatika:</i> levelezés, e-mail, szövegszerkesztés.
Fogalmak	Ábécé, kiejtés, szó, mondat, párbeszéd, nagybetű, tulajdonnév, mondatvégi írásjel, dátum, aláírás, személyes adat, fejléc, téma, kitől, kinek, megszólítás, elbúcsúzás.

Témakör	6. Íráskészség	Javasolt óraszám: 10 óra
Előzetes tudás	A magyar ábécé betűinek ismerete, folyamatos írás anyanyelven, nagy- és kisbetűk, írásjelek.	
A témakör nevelési-fejlesztési	Bevezetés az angol nyelv írásába, elemi írástudás kialakítása.	

céljai	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek <i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Figyelemkoncentráció fejlesztése. – Pontosságra, önellenőrzésre nevelés. – Olvasható íráskép kialakítása. – Tájékozódás táblázatokban, űrlapokon, kérdőíveken. – Megfelelő válaszok beírása a kérdőívekre. – Levélforma/e-mail forma alkalmazása, formai és tartalmi elemek használata. – Sorrendiség. – Emlékezet fejlesztése. – A magyar és az angol nyelv közötti hasonlóságok és különbségek megfigyeltetése. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – A tanuló igyekezzon pontosan lemásolni a tanult szavakat, kifejezéseket, egyszerű mondatokat. – Saját név leírása angolul (fordított sorrend). – Rövid e-mail írása minta alapján. (Irányított fogalmazás, személyes adatok használata). <i>Tanulói tevékenység</i> Rövid írásbeli munkák készítése (feladatlap, képaláírás), különös tekintettel az írásképre, olvashatóságra. Levél, üdvözlőlap, e-mail írása, levélre válasz írása. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – motiváció, – problémamegoldó képesség, – emlékezet tartóssága, mobilizálhatósága, – emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése, – pontos munkavégzés.	Kapcsolódási pontok <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ábécé, másolás, levél. <i>Informatika:</i> levelezés, e-mail írása, szövegszerkesztés, netikett.
Fogalmak	Ábécé, sor, oszlop, fejléc, hasáb, nyomtatott betű, kisbetű, írott alak, aláírás, megszólítás, bekezdés, sorkihagyás, sor eleje, mondatvégi írásjelek, mondatfűzők, rövid levél, e-mail, képeslap, e-mail cím, lakcím.

Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végén	Olyan fokú beszédbátorság kialakulása, hogy a tanult szavakat, kifejezéseket a tanuló merje nemcsak önállóan megismételni, hanem szituációkban és a valós élethelyzetekben is alkalmazni. A tanuló felismeri, hogy angolul máshogy írunk, és máshogy ejtjük ki a szavakat; néhány feliratot elolvas, megért. Megpróbál nagyon rövid e-mailt írni. Próbál magáról 5-8 mondatban beszélni. Motiváltság az idegen nyelv tanulására, az önálló ismeretszerzésre. Ismeri a helyes viselkedést a hétköznapi helyzetekben. Ismeri a szavak és a kifejezések kulturális jelentését. Próbálkozik alapfokon elsajátítani a kultúra adott elemeihez tartozó nyelvi elemeket.
--	---

MATEMATIKA

A matematika tantárgy tanításának célja abban támogatni a tanulót, hogy alkalmazza a matematika eszköztárát a mindennapokban felmerülő feladatok, problémák megoldása során, saját élethelyzeteiben, kialakítani nyitottságát a matematika iránt, fejleszteni együttműködési hajlandóságát a sikeres közös munka érdekében társaival. A szükséges alapismeretek gyakorlása mellett, a gyakorlatias tudás megszerzése is előtérbe kerül.

A tantárgy feladata a gondolkodási funkciók fejlesztése, a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak megismerése, megszilárdítása, a mérések és számítások alkalmazása mindennapi élethelyzetekben, az alkalmazásképes matematikai gondolkodás, a gyakorlati élet problémái elvont szintű megoldásának megalapozása. A logikus gondolkodás, a racionális érvelés és az ok-okozati összefüggések eredményeinek felismerése és elfogadása, a logikai, matematikai következtetések megismerése, gyakorlása a pedagógus által megtervezett élethelyzetekhez kötötten történik, a matematikai becslések pontosságának növelése, a mennyiségi, térbeli és időbeli változások felismerése, a hatások következtetése is tanulói tevékenységeken keresztül alakul.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy jelentős szerepet kap a *pályaorientáció* területén a munkatevékenységekkel, szakmákkal összefüggő matematikai, logikai ismeretek megerősítésében, lehetőséget adva az egyéni képességek és érdeklődés megismerésére, a szakmaválasztási döntés előkészítésének támogatására.

A *gazdasági és pénzügyi nevelés* terén támogatja a minél önállóbb felnőtt életre történő felkészülést, a jövedelem és kiadások megismerésének függvényében felkészít a munkabér és más pénzeszközök célszerű felhasználására.

A *fenntarthatóság, környezettudatosság* terén segíti a mennyiségek, összehasonlítások megismerésével, megértésével a takarékos életvitel lehetőségét, a tudatos törekvést az anyagok, az energia és az idő praktikus és rugalmas beosztására.

Témakör	1. Gondolkodási műveletek	Javasolt óraszám 24 óra
Előzetes tudás	Kommunikációs készség. Problémamegoldó képesség.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Állítás megfogalmazása. Vitakészség, érvelés, cáfolás, bizonyítás. A megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> – A megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése. – A logikai kifejezések alkalmazása. – Adatok leolvasása. – Valószínűségi játékok, kísérletek kapcsán események összegyűjtése, rendszerezése, táblázat készítése, valószínűségi esemény becslése. – Szöveges feladatok lejegyzése nyitott mondattal, összes megoldás megkeresése adott alaphalmazon. <i>Ismeretek</i> Gondolkodási műveletek: csoportosítás, osztályozás, konkretizálás, analógia, elvonatkoztatás, általánosítás, kritikai gondolkodás, következtetés, ítéletalkotás. – Összefüggések. – Valószínűség. – Nyitott mondatok. <i>Tanulói tevékenység</i> Fogalmak értelmezése, rendszerezése. Egyszerű feladatok a gondolkodás fejlesztésére. Elemek elhelyezése adott halmazokba. Halmazok kapcsolatának az összes esetre vonatkozó használata (nincs közös elemük, van közös elemük, de egyik halmaz sem része a másiknak, illetve egyik halmaz része a másiknak). Szövegelemzés, szövegértelmezés. A logikai „és”, „vagy” alkalmazása. A „minden”, „van olyan”, „van, amelyik nem”, „egy sem” helyes alkalmazása. Összefüggések felismerése a matematika valamennyi területéről. Eredmények megfigyelése, adatok lejegyzése, rendszerezése. Biztos, lehet, lehetetlen leolvasása oszlopos diagramról. Gyakorlati feladatok, átlagszámítás. Szöveges feladat lejegyzése nyitott mondattal, összes		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincs, pontos fogalmazás.

megoldásának megkeresése adott alaphalmazon. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> Megfigyelőképesség. Irányított, tartós, tudatos figyelem. Emlékezet tartóssága, mobilizálása. Problémamegoldó képesség. Matematikai összefüggések.	
Fogalmak	Logikus indoklás, érvelés, magyarázat, elempár, egyenes arányosság. A „lehetetlen”, „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „véletlen”, „valószínűbb” logikai megfogalmazások tartalma. A matematikai nyelv témához kapcsolódó szókincse.

Témakör	2. Számtan. Műveletek	Javasolt óraszám 60 óra
Előzetes tudás	Alapműveletek.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A matematika elemi fogalmainak a mindennapi életben való használata. Biztos műveletfogalom és számolási készség az alapműveletek körében. A zsebszámológép használata.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
Fejlesztési tevékenységek		
– A mindennapi életvezetésben biztonságot jelentő matematikai ismeretek biztos elsajátítása. – Biztos számfogalom a racionális számkörben. – A négy alapművelet biztonságos használata gyakorlati matematikai probléma megoldásában. – Pontos és gyors számolás. – Zsebszámológép használata. – Önmaga és mások munkáinak ellenőrzése, javítása.		
Fejlesztési ismeretek		
– Természetes számfogalom és mennyiségfogalom elmélyítése. – Számfogalom, számköri ismeretek. – Műveletek. – Szöveges feladatok.		
Tanulói tevékenység		
Törtekkel kapcsolatos felismerések, átalakítások, összehasonlítások, átváltások, egyszerűsítés, bővítés, rendezés, műveletvégzés: közösnevezéses törtek, tizedes törtek. Negatív számok értelmezése, elhelyezésének gyakorlása. Természetes és racionális számok csoportosítása, összehasonlítása, rendezése. Összeg-, különbség-, szorzatalakok felismerése. Műveletek végzése természetes számokkal. Kerek számok összeadása, kivonása, egyjegyű szorzóval szorzás,		

egyjegyű osztóval osztás szóban.

Írásban: a 0-val való számolás eseteinek gyakorlása.

Közönséges törték összeadása, kivonása, szorzása, osztása egész számmal, közönséges törttel.

A százalék fogalma.

Átlagszámítás több adatból (tanulmányi átlag, átlagéletkor).

Egyszerű szövegezésszerű feladatok a tanult alapl műveletek alkalmazásával a mindennapi gyakorlathoz kapcsolódóan.

Szöveges feladatok megoldása és készítése (értelmezés, megoldási terv elkészítése, kivitelezése, válaszadás, ellenőrzés).

A zsebszámológép biztos használata, elsősorban ellenőrzésre.

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

- pontos munkavégzés,
- szóbeli kifejezőképesség,
- figyelem terjedelme, pontossága,
- emlékezet mobilizálása,
- szabályalkalmazás, szabálykövetés,
- összefüggés-felismerés.

Fogalmak	A pénzforgalommal kapcsolatos aktuális fogalmak (folyószámla, hitelszámla, kamat, csekk, részletfizetés), százalék (%).
-----------------	---

Témakör	3. Mérések	Javasolt óraszám 58 óra
Előzetes tudás	Mértékegységek átváltása.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A matematika elemi fogalmainak a mindennapi életben való használata. A mérés eredményeinek pontos lejegyzése. Arányos alaprajz készítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> – Szakmához és a hétköznapiakhoz kapcsolódó mérések rutinos végzése. – A pontos munkavégzés fontosságának tudatosítása és szem előtt tartása. – Geometriai alapismeretek, a tanult mérési és számítási eljárások alkalmazása gyakorlati példákban. – Síkidomok és testek tulajdonságainak ismerete, segítséggel terület és térfogat számítása. – Pontos, tiszta szerkesztés. <i>Ismeretek</i> – Hosszúság, tömeg és űrtartalom mérése. – Idő mérése. – Gyakorlati mérések, mértékegységek, számítások. – Szerkesztési feladatok.		<i>Magyar nyelv és irodalom; osztályfőnöki óra:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.

	Tanulói tevékenység Mérések végzése különböző mérőeszközökkel. Becslés. Összehasonlítás alkalmi és szabványos egységekkel. Mértékegységek. Átváltások. Foglalkozásokhoz, és a köznapi élethez kapcsolódó szöveges feladatok megoldása. Mértékegységek ismételése, összefüggések elmélyítése. Szakmaorientált feladatvégzések szabványos mértékegységekkel. Geometriai alakzatok (vonalak, síkidomok, testek) csoportosítása tanult tulajdonságok alapján. Testek, síkidomok tanult tulajdonságok alapján történő rendszerezése, tulajdonságok elmélyítése. A kör és alkotórészei. Az átmérő és a sugár kapcsolata. Kör kerületének, területének mérése tapasztalati úton. Kocka és téglatest térfogatának mérése, kiszámítása következtetéssel, majd mért adatok alapján. Hosszúság, terület, térfogat mértékegységeinek összehasonlítása, összefüggések megállapítása. Szöveges feladatok végzése. Szerkesztések. Tanult szerkesztések gyakorlása (méretarányos, szabványos jelölésekkel). Összefüggések műveletek, mértékek, helyi értékek között. Táblázat adatai közötti összefüggés felismerése, leírása. Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek Vizuális észlelés. Figyelem. Auditív észlelés.	
Fogalmak	Méretarányos, felül-, elől-, oldalnézet. Testhálózat (gyakorlati alkalmazásokkal összefüggésben). A feladatvégzésekkel kapcsolatos fogalmak.	

Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végén	A tanuló képes alkalmazni a logikai kifejezéseket. Jártasság az adott halmazra vonatkozó állítások igazságának eldöntésében. Képes állításokat tagadni, ismeri a tagadás logikai tartalmát. Jártasság sorozatok folytatásában adott és felismert szabály alapján mindkét irányban. Képes egyenes arányosság ábrázolására. Képes adatokból átlagszámításra. Felismeri a 10-es számrendszer helyi értékeit milliós számkörben. Képes a négy alapműveletet pontosan kivitelezni az egész és a racionális számok körében. Képes szöveges feladatot megoldani, ellenőrizni, olvasható, áttekinthető írásbeli munkát végezni. Zsebszámológépet pontosan használ. Egyszerűbb összefüggéseket biztosan felismer számok, mennyiségek,
--	---

	mértékegységek, geometriai alakzatok között. Testek és síkidomok alkotórészeit felismeri.
--	--

TESTNEVELÉS

A testnevelés az egyik legösszetettebb tanulási terület, meglehetősen komplex célkitűzéssel. Egyik legfontosabb feladata a tanulók testi, lelki, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésének biztosítása, mely kiemelten a Nemzeti alaptanterv testi-lelki egészségre nevelés célját valósítja meg, miközben az alapkompenciák és az ezekre épülő Nat kompetencia-összetevők fejlesztése is megtörténik.

Az enyhe értelmi fogyatékos fiatalok középfokú nevelésében-oktatásában jellemző a tudatos és rendszeres öntevékenység, önképzési igény valamennyi műveltségi terület, így a testnevelés és sport esetében is. Hangsúlyossá válik a munkavállaláshoz szükséges fizikai kondíció és az egészségtudatosság beépülése a személyiségvonások rendszerébe, a motoros aktivitásban vezető szerephez jut a kreativitás, a szabadidős fizikai tevékenység. Középfokú oktatásban részesülő enyhén értelmi fogyatékos fiatalok tehetséggondozásának egyik fő terepe a versenysport.

A kiemelt fejlesztési feladatok közül az erkölcsi, az önismereti, a másokért való felelősségvállalás valósulhat meg egyértelműen, de áttételesen szinte valamennyi nevelési célnak megfeleltethető a tantárgy.

Ha a tanuló gyógytestnevelésben vesz részt, vagy gyógytestnevelésben is részt vesz, a gyógytestnevelés végrehajtása során a testnevelés kerettanterv adaptálható elemeit is alkalmazni kell.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy sajátos fejlesztési célja az erő, az állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése. További cél a helyzetfelismerő képesség fejlesztése, a komplex személyiségfejlesztés, a szociális és emocionális aspektus hangsúlyával. Fontos a motiváció felkeltése a szabadidő- és diáksportokra, a testnevelés és sportági ismeretek bővítésére, a preventív és egészségtudatos szokások kialakítására a tanulóknál. A testnevelés és egészségfejlesztés kiemelten támogatja a biomechanikailag helyes testtartás kialakulását, szükség szerint a tartás javítását, korrekcióját.

A tantárgy terápiás célja, hogy az enyhe fokban értelmi fogyatékos fiatal kondicionális, koordinációs képességei és mozgásos cselekvésbiztonsága folyamatosan fejlődjen, erősítve a szocializációs, rehabilitációs folyamatokat, esélyt teremtve a munka világában való helytállásra.

Témakör	1. Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség	Javasolt óraszám: 36 óra
Előzetes tudás	Bemelegítési technikák alkalmazása. Négy-nyolc ütemű gyakorlatok végrehajtása. Függeszkedés bordásfalon, kötélén, gyűrűn.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Kondicionális és koordinációs képességfejlesztés. Testépítés természetes eszközökkel, egészségvédelemmel. Biomechanikailag helyes testtartás fenntartása.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Minőségelvű motoros tevékenységek tökéletesítése. – Sportági tevékenységre épülő kondicionális és koordinációs képességfejlesztés. – Vízi biztonság megteremtése, a víz, mint az egyik őselem gyógyhatásainak tudatosítása. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – A fittség és az edzettség kritériumai. – A terhelés élettani és pszichés értelmezése. – A nyolc évfolyamon tanultak elmélyítése, készségi szintre emelése. – Gimnasztika. – Egyensúlygyakorlatok. – Küzdőgyakorlatok. – Zenére végzett gyakorlatok. – Légzőgyakorlatok. <i>Tanulói tevékenység</i> Differenciált, egyéni edzésterv készítése – segítséggel. Négy-nyolc ütemű szabadgyakorlatok szer nélkül és tornaszerekkel (labda, kötél, gyűrű, zsámoly, tornapad). Szereken történő célirányos mozgások: függeszkedések, mászások. Önállóan végzett bemelegítés (8-10 gyakorlatnyi). Bemelegítő mozgásanyag tervezése és kivitelezése. Biomechanikailag helyes testtartás	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban. <i>Osztályfőnöki óra:</i> egészséges életmód.

fenntartása. Testépítés – minden izomcsoport harmonikus fejlesztése a gerinc és az ízületek védelmével. Tesztek, felmérések kizárólag diagnosztikus célzattal: – motoros (Cooper), – kardio-respiratorikus, – állóképesség, – erő, – izomerő, – állóképesség, – testösszetétel. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – döntési képesség, – térkihasználási képesség, – transzferhatások.	
--	--

Fogalmak	Speciális kifejezések az edzésekkel kapcsolatban.
-----------------	---

Témakör	2. Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás	Javasolt óraszám: 60 óra
Előzetes tudás	Alakzatváltozásokban való együttműködés. Egyensúly-gyakorlatok végrehajtása egyensúlyvesztés nélkül. Erőfeszítésre és kitartásra való képesség fejlesztése. A tanult mozgáselemek önálló végrehajtása.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Természetes mozgásformák továbbfejlesztése. Sportágak technikai elemeinek megismerése. Célorientált motoros tevékenység kialakítása, gondolkodás, kreativitást fejlesztő motoros tanulás.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Térbeli és energiabefektetésre vonatkozó tudatosság fejlesztése. – Tudatos helyzetfelismerő és feladatmegoldó képességek fejlesztése. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Új sportági ismeretek és rendszerek alapjai. – Mozgásos tapasztalatszerzés a néptánc, a történelmi táncok, társastánc és modern mozgáselemek tárából. – Rendgyakorlatok. – Torna. – Támaszgyakorlatok. – Mászás, vándormászás. – Függeszkedés, lendülés. – Guruló átfordulás előre-hátra, tigrisbukfenc. – Atlétikai elemek: – Járások, futások, dobások, ugrások, lökések, hajítások. – Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú állórajttal. – Tánc: népi és régi stílusú táncok, új stílusú táncok, sport jellegű táncok megismerése. – Úszás. – A vízből mentés elemi szabályai. <i>Tanulói tevékenység</i> Természetes mozgások végrehajtása	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban. <i>Osztályfőnöki óra:</i> Helyes higiénés szokások. Balesetvédelem.

(sportág-specifikus jelleggel). Technikai és taktikai elemek véghezvitele (egyéni szintű) cselekvési biztonsággal Szervezést elősegítő gyakorlatok: rendgyakorlatok, alakzatok felvétele, menetelések, ellenvonulások, nyitódások, zárkózás, szakadozások. Térköz, távköz, takarás, igazodás, testfordulatok adott irányokba járás közben. Nyitódás, felzárkózás, felfejlődés, szakadozás. Soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban menetelés alakzatfelvétellel. Támaszgyakorlatok, függés- és egyensúlygyakorlatok talajon, padon, tornaszekrényen, gerendán, gyűrűn, bordásfalon. Mászás kötélén, vándormászás bordásfalon. Függeszkedés, lendülés, lengés, hintázás szereken. Guruló átfordulás előre-hátra, tigrisbukfenc gyakorlása. Járások, futások, dobások, ugrások, lökések, hajítások. Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú állórajttal, verseny, időmérés. Tudatos, gyakorlati alapú tapasztalatszerzés a hazai és külföldi sportjátékok technikai és taktikai készletéből. Tánc, művészeti előadás és más mozgásformák alkalmazása az önreflexió és önkifejezés érdekében. Tánctanítás, tutorálás mozgásos programokban, gyakorlatokban. Úszás: gyors, mell, hátúszás saját tempóban, a pillangóúszás elemei, indulási és beérkezési technikák, vízi sportjátékok. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – instrukcióra gyors, pontos reagálás képessége, – imitációs és elemző képesség, – alkalmazkodási képesség, – a mozgás örömeinek átélése.	
--	--

Fogalmak	Balesetvédelemmel és baleset-megelőzéssel kapcsolatos fogalmak, támasz, átfordulás, tigrisbukfenc, ugróerő, lendület, gyorsítás, lassítás, rajtolás, átlépő technika, hajítás, dobás, lökés, vetés, start, fejes, forduló, a vízből mentés fogalomtára.
-----------------	--

Témakör	3. Játék	Javasolt óraszám: 36 óra
Előzetes tudás	A játékok, feladatok szakszavainak értelmezése és azoknak megfelelő cselekvés. A labda céltudatos irányítása. A sportjátékok szabályainak betartása.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Együttműködés, kooperáció elősegítése. Versenyszellem és a sportszerűség kialakítása és fenntartása. Élethosszig űzhető szabadidős tevékenységek megismertetése és megkedveltetése.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Személyes és társas folyamatok pozitív alakítása a megismerésben, az értékelésben, az asszertivitásban, a sportszerűségben és a sikerorientáltságban. – Testnevelési és sport játékok stratégiai és taktikai elemeinek megismerése, szabályainak rendszere, szabálykövetés és mérlegelő értelmezés. – Csapatépítés. – Sportági előkészítő kreativitás és kooperativitás fejlesztése. – Inklúzióra, társadalmi integrációra előkészítés, érzékenyítés. – Érzelmek és motivációk szabályozásának megvalósítása. – Játékszabályok által döntésképesség és szabálytudat kialakítása. – Élmenyszerűség és öröm érzékeltetése a társas játéktevékenységben. – Személyes és társas folyamatok megélése. – A konfliktuskezelés ismerete és gyakorlata. <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Dobó- és elfogójátékok. – Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.

– Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés védővel szemben. – Átadások helyben és mozgás közben. – Célba rúgó és célba dobó játékok. – Kosárlabda. – Labdarúgás. – Röplabda. – Kézlabda. – Küzdősportok (judo) – önvédelemi megközelítéssel. – Szabadidős teremjátékok. <i>Tanulói tevékenység</i> Dobó és elfogó játékok játszása. Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel (kidobós). Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés, védővel szemben, átadások helyben és mozgás közben, célba rúgó és célba dobó játékok. Küzdősportok (judo) – önvédelemi megközelítéssel (esések, gurulások, szabadulások). Szabadidős teremjátékok: gombfoci, asztali foci, darts, asztalitenisz, asztali hoki. Preventív játékok és tevékenységek vízben. Élethosszig végezhető szabadidős tevékenységek értéke és reprodukciója. Tanulói kreativitásra alapozó motoros játékok. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – szabálytudat, – kooperativitás, – asszertivitás, – kudarc és győzelem sportszerű megélése.	
--	--

Fogalmak	Játékok neve és szabályai, büntetődobás, büntetőrúgás, oldal-bedobás, sarokrúgás, szerelés, becsúsztatás, ívelés, feladás, sáncolás, csatár, középpályás, védő, kapus, kapáslövés, önvédelem, esés, gurulás, szabadulás.
-----------------	--

Témakör	4. Versenyzés	Javasolt óraszám: 36 óra
Előzetes tudás Előzetes tudás	Együttműködés a csapattársakkal, versenytárssal. Az egyszerűsített sportági versenyszabályok betartása. A	

	labdakezelési ismeretek gyakorlati alkalmazása.
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók képessé tétele egyszerűsített szabályokkal zajló versenyzésre: sor-és váltóversenyek és egyszerűsített sportági versenyek esetében. Olimpikonok, paralimpikonok tiszteletére nevelés.

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Sportági versenyek, versenytapasztalatok megszerzése a diáksport, élsport és szabadidősport terén. – Sportszerűség fogalmi jelentésének ismerete. – Az olimpia és sporttörténet nagy alakjai, emblematikus személyiségei, híres magyar és nemzetközi sportolók megismertetése a múltból és a jelenből. – Példakép (választás, a választás megindokolása). <i>Fejlesztési ismeretek</i> – Egyénileg, párban és csoportosan végrehajtott versenyfeladatok, a sportági versenyek szabályainak, technikájának és taktikájának elemei. – Sorversenyek. Váltóversenyek. Futóiskola. Ugróiskola. Dobóversenyek. Kötélugró verseny. Kosárra dobó verseny. Labdavezetési verseny. Kidobó játék. Labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda játékok szabályainak megismerése. – Népi gyermek versenyjátékok, versenyfeladatok. – Küzdősportok elemei. – Az olimpiák története – sportidolok, paralimpia. <i>Tanulói tevékenység</i> Sportági versenyek – szükség szerinti egyszerűsített szabályokkal – gyakorlása. Váltóversenyek. Futóiskola – futóversenyek (gyors, kitartó, gát, staféta). Ugróiskola – magasugrás, távolugrás. Dobóversenyek (célba, távba különféle eszközökkel). Sorversenyek. Váltóversenyek.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> viszonzsavak; a versenyekhez, sporthoz kapcsolódó szakkifejezések tartalma, szókincsbővítés. <i>Osztályfőnöki óra:</i> egészséges életmód. <i>Informatika:</i> képek, eredmények keresése honlapokon. <i>Erkölcstan:</i> önismeret – testi és lelki egészség.

Dobóversenyek. Kötélugró verseny. Kosárra dobó verseny. Labdavezetési verseny. Kidobó játék. Labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda játékok szabályszerű, csapatok közötti játéka. Népi gyermek versenyjátékok, versenyfeladatok (bigézés, karikahajtás, dióleső, tojásba vágás, csizmadobáló). Úszóverseny egyszerűsített szabályokkal. Küzdősportok elemei – birkózás, keleti küzdősportok elemei. Sor- és váltóversenyek szabályainak ismerete és betartása. Egyszerűsített sportági versenyek ismerete és végrehajtása az írott és íratlan sportszerűségi szabályok betartásával. Példakép keresése híres magyar és nemzetközi sportolók és csapatok közül (képek, eredmények, versenyek látogatása, kulturált szurkolás). <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – szabálykövetés, szabálytartás, – egészséges versenyszellem, – kooperáció, – koordináció, – döntési és reagáló képesség.	
---	--

Fogalmak	A játékok neve és szabályai; erőszakos, kíméletes, sportszerű, „fair play”, esélyegyenlőség, teljesítmény, olimpikon, paralimpia.
-----------------	---

Témakör	5. Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	Javasolt óraszám: 12 óra
Előzetes tudás	A gyakorolt mozgáselemek, szabadidős tevékenységek ismerete. Egyszerű relaxációs gyakorlatok irányítás melletti elvégzése. Az egészséges életmód alapelemeinek ismerete.	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Egészségfejlesztő mozgásos tevékenységformákra, egészségtudatosságra nevelés. Relaxációs gyakorlatok, mint az önsegítés eszközeinek tudatosítása. Higiénés ismeretek tudatos alkalmazására nevelés. A szabad levegőn végzett sportok egészségmegőrző szerepe.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Igénykeltés a mozgásban gazdag életformára, a terhelés alakítására és kontrolljára való képesség kialakítása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> gyermek- és ifjúsági irodalmi alkotások az egészség-betegség témaköréből.

- Optimális testtömeg és fittség paramétereinek kialakítása és/vagy fenntartása.
- A relaxáció és stresszoldás mint a lelki egészség megőrzésének egyik eszköze.
- Életviteli alapelvek és szokásrendszerek: étrend, bioritmus, higiénia, médiatudatosság, szenvedélybetegségek hatásai a testi-lelki egészségre.
- Primer prevenció és az életvezetés kapcsolatrendszere: szokások, egészségfejlesztés, egészségtudatosság.
- Egyéni felelősség és döntés az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában.
- Biztonság és környezettudatosság.
- Rendszeres testmozgás, sport egészségmegőrző hatása.
- Önkontroll, önuralom.
- Szabad térben végzett gyakorlatok végrehajtásának képessége –a védő-óvó intézkedések ismerete és gyakorlata (napsugárzás, kullancs, időjárásnak megfelelő ruházat).
- A könnyített testnevelés individuális lehetőségének megteremtése.
- A tanulók betegségtudatának, félénkségének, esetleges gátlásainak mérséklése, oldása egyéni sikerhez juttatásával.

Fejlesztési ismeretek

- Otthon is végezhető testgyakorlatok.
- Táncok különféle műfajai.
- Testi higiéné tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata.
- Relaxációs gyakorlatok.
- Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése, betegségek megelőzése, prevenció, védőoltások szerepe.
- Természetben űzhető sportok (balesetvédelem: kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem elsajátítása).

– Kerékpározás, görkorcsolyázás. – Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen. – Könnyített testnevelés. <i>Tanulói tevékenység</i> Egészségfejlesztő motoros tevékenységformák – egyénileg, párban, csapatban. Otthon is végezhető testgyakorlatok (aerobic, talajtorna). Relaxációs gyakorlatok: légzőgyakorlatok, figyelemösszpontosító és lazító testtartások. Természetben űzhető sportok: labdajátékok, futóversenyek, túra, kocogás, tájfutás – balesetvédelem: kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem rendszeres elvégzése (krémezés, ruházat, ellenőrzés). Kerékpározás, görkorcsolyázás. Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen. Könnyített testnevelés: a tanulók egyéni állapotához, elváltozásaihoz igazodó gyakorlatok (a gyógytestnevelővel való konzultáció szerint, a tantervben foglalt, nem ellenjavallt gyakorlatok, feladatok végrehajtása). Testtartás-javító gyakorlatok: preventív és korrigáló feladatok megoldása sporteszközök alkalmazásával. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> – egészségtudatosság, – mozgásigény, – a körülményekhez való alkalmazkodás, – a természet szeretete, fenntartható fejlődés.	
--	--

Fogalmak	Higiéné, relaxáció, edzettség, fittség, túra, bioritmus, gyógytestnevelés, korrekció, napsugárzás, UV-A és UV-B, kullancs, médiatudatosság, prevenció, drog, önuralom, önkontroll, testtartás, tájfutás, tájoló, térkép, terep, önkarbantartás, tréning, örömréning.
Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végén	Menet- és ütemtartás, hosszabb távú egyenletes, lassú futás. Hatékony mozgásszabályozás, két-három mozgáselem összekapcsolása a gyakorlatok során, a gyakorolt mozgáselemeket, sportágakat szabad térben, más körülmények között is alkalmazni. A szergyakorlatok teljesítése, önálló végrehajtása a tanuló képessége szerint. Az ugróerő és súlypontemelkedés tudatos szabályozása. A tánc és a közös mozgás élményének élvezete. A tanuló képes: - önállóan bemelegíteni; - a sportot életritmusába beépíteni; - legalább egy úszásnemet biztonságosan művelni; - versenyjátékok, versenyfeladatok szakszavait értelmezni, és azoknak megfelelően cselekedni; - labdát céltudatosan irányítani; - labda- és sportjátékok szabályait betartani, a csapatszerepeket felismerni; - a szabályok betartásával aktívan részt venni a közös játékokban, versenyekben; - higiénés ismereteit rutinszerűen alkalmazni saját életterében; - a relaxációs gyakorlatokat önsegítő rendszerében alkalmazni, nyugalmi és stresszhelyzetben szokásrendszerébe integrálni az egészségtudatos magatartásformákat.

VI. SPECIÁLIS KERETTANTERV a KERTI MUNKÁS képzés szakiskolában történő oktatásához enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára

Az adott képzésekhez készült képzési és kimeneti követelmények és programkövetelmények által meghatározott követelményeket a speciális kerettantervekben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni és számonkérni.

I. A képzés jogi háttere

A speciális kerettanterv a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján készült.

II. A képzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek

Pályaalkalmassági követelmények: -

III. A képzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet előírásainak megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Tárgyi feltételek

A képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a képzés képzési és kimeneti követelménye, illetve programkövetelménye tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: nincs.

*Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre:
Nincs.*

IV. A fogyatékosági típushoz kapcsolódó általános információk, javaslatok

Az enyhe értelmi fogyatékos, illetve a tanulásban akadályozott tanulók

1.Bevezető

Ez a kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos, illetve tágabb értelemben a tanulásban akadályozott tanulók neveléséhez, oktatásához készült. Fontos kihangsúlyozni, hogy **az enyhe értelmi fogyatékos és a tanulásban akadályozottság nem ugyanaz**, az enyhe értelmi fogyatékos a tanulásban akadályozottság csoport része. A hatályos köznevelési jogszabályok a tanulásban akadályozott fogalmat nem ismerik, ez egy szakmai fogalom, amelybe több sajátos nevelési igény terület is beletartozhat az enyhe értelmi fogyatékoson túl, tehát ezek nem szinonimák.

Ki kell emelnünk, hogy bár ezen – szakmai – kerettanterv mind az enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű tanulók, mind pedig a nem enyhe értelmi fogyatékos, de más okból sajátos nevelési igényű egyben a tanulásban akadályozott szakmai fogalom alá sorolható tanulók esetében is alkalmazható, **de** az ezen szakmai kerettantervvel együtt alkalmazandó közismereti kerettantervek vonatkozásában már **különbőség van** attól függően, hogy a tanuló ép értelmű-e vagy enyhe értelmi fogyatékos.

Ép értelmű, de más okból sajátos nevelési igényű egyben a tanulásban akadályozott szakmai fogalom alá sorolható tanulók esetében az enyhe értelmi fogyatékos tanulókra adaptált közismereti kerettantervek nem alkalmazhatóak és természetesen különbség van az adott közismereti tantárgy oktatására feljogosított pedagógus szakképzettségi követelményeiben (ép értelmű tanulók esetében a tantárgyat gyógypedagógus már nem, csak a tantárgynak megfelelő szakos tanár oktathatja) és a képzési struktúrában is (annyiban, hogy a nem értelmi fogyatékos tanulók esetében nincs előkészítő 9/E évfolyam).

„A tanulásban akadályozottak csoportjába tartoznak azok a gyermekek, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképességei, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.” (Mesterházi, 1998, 54.)

Az idegrendszeri károsodás mellett és helyett ebben a definícióban megjelenik a szociális környezet igen erős hatása, amely a későbbi tanulási sikerességet meghatározóan befolyásolhatja.

A tanulási akadályozottság az esetek nagy részében az iskolába lépés évében realizálódik. Ám egyes gyermekeknél már az óvodás korban is felmerülhet a gyanú az sikertelen iskolai előmenetelre.

A tanulási akadályozottság a tanulás minden területére kiterjed, hosszan tartó, végigkíséri a gyermeket egész iskolai pályafutása alatt. A tanulási képesség fejlődésében olyan átfogó zavar következik be, amely jelentősen akadályozza a gyermek tanulását.

Az érintett tanulóknál előfordulhatnak problémák a következő területeken:

- észlelés (egyensúly észlelés, nehézségi erő észlelés, taktilis-kinesztetikus észlelés, auditív észlelés, vizuális észlelés, amnesztikus funkciók)

- kivitelezés-végrehajtás (izomtónuszavar, nagymozgások, finommozgások, mimika)
 - szociális-emocionális terület:
- a késztetések területén (apátia, passzivitás, túlérzékenység, hiperaktivitás),
 - az általános pszichés állapotban (levertség, féktelenség, szorongás),
 - a motiváció alakulásában (motiválatlanság, megközelíthetlenség),
 - a munkavégzésben (gyors kifáradás, vontatott tempó, impulzivitás),
 - az önirányításban (rövid zárlati cselekvések, labilitás, rigiditás),
 - az önértékelésben (kisebbségi érzés, hiányos énkép, túlzott elbizakodottság, egocentrizmus)
 - és a szociális beilleszkedésben (elszigeteltség, kapcsolatteremtési nehézségek, túlzott alkalmazkodás, belátás hiánya, agresszivitás).

(Englbrecht - Weigert, 1996, 33-38.)

A tanulási akadályozottak körét tehát az enyhén értelmi fogyatékosnak minősítettek, illetve az iskolában tanulási problémákkal küzdő gyermekek alkotják.

„A tanulási akadályozottság változó, változtatható állapot. A folyamatosan ható, kiváltó okok feltárásával, ezek kedvező irányú befolyásolásával, a tanulási akadályozottság részben megelőzhető, részben súlyosságának mértékében csökkenthető.” (Mesterházi Zsuzsa)

Gyógypedagógiai eszközökkel ezen az állapoton sokat lehet változtatni, és meg lehet előzni a tanulási akadályozottság további romlását. Ha azonban nem kapnak elég segítséget, akkor kudarc-kudarcra halmozódik, egyre jobban elfordulnak az iskolától, tanulási kedvük (motivációjuk) és önértékelésük rohamosan csökken, és ezzel életesélyeik is romlanak. Megfelelő segítséggel azonban ez elkerülhető és hozzá lehet őket segíteni az örömmel és figyelemmel végzett eredményes tanuláshoz. A segítség a fiatal egyéni fejlesztését és a tanulási környezet számára megfelelővé alakítását egyaránt jelenti.

A tanulási akadályozottság – ahogy már szó volt róla – elsősorban iskolai tanulási helyzetekben jelentkezik, összefüggésben az alapképességek eltérő, lelassult fejlődésével, melynek következményei sok esetben a középiskolás fiatal tanulási teljesítményében is megjelennek, ezért az oktatás során még ekkor is nagy figyelmet kell fordítani rájuk. A problémák az érzékelés-észlelés (percepció), a kivitelezés-végrehajtás, a szocio-emocionális területeken, valamint a kommunikáció terén egyaránt jelentkezhetnek.

A társas kapcsolatokban, a szociális interakciókban jelentkező nehézségek a tanulásban akadályozott emberek esetében igen gyakoriak, még akkor is, ha az iskolát befejezve sikerül munkát találniuk, családot alapítaniuk. A szociális készségek fejlesztésének a hívei szerint a „mentális zavarok egy részét a szociális kompetencia hiánya okozza”. Ha ez így van, akkor jelentős eredményeket lehet elérni, ha figyelmünket a szociális készségek fejlesztésére fordítjuk, s energiát fektetünk bele mind a tanórákon, mind pedig azokon kívül.

2. A szegregált és integrált szervezeti formák

Szegregált intézményekben tanulnak tanulásban akadályozott diákok. Amely gyógypedagógiai intézményekben megfelelő végzettségű szakemberek, gyógypedagógusok dolgoznak, valamint speciális tantervet alkalmaznak, mindezt kis létszámú osztályokban.

Integráció esetében a tanulásban akadályozott fiatalok és a nem tanulásban akadályozott fiatalok együtt vesznek részt a tanítási folyamatban, a szabadidős tevékenységekben. A tanulásban akadályozott gyermekek többségi iskolai nevelésének esetében az integráció feladata, hogy a számukra szükséges pedagógiai többletszolgáltatásokat az ép fejlődésű kortárs csoporton belül kapják meg. Tanulási akadályozottság esetén több területet érintő, tartós, súlyos problémáról van szó, mely megfelelő szakmai segítség nélkül a többségi iskolákban nagyon megnehezíti az érintett gyermek és pedagógus életét is. A probléma gyökere nem kifejezetten a gyermekben van, hanem a többségi iskola és a sajátos igényű tanuló találkozásában.

Hazánkban is egyre nagyobb teret hódít meg az integrált/inkluzív oktatás, nevelés, melynek elengedhetetlen feltétele a gyógypedagógiai segítségnyújtás és a megfelelően strukturált környezet.

Inklúzió, mint optimalizált, kibővített integráció is jelen van a mai oktatási rendszerünkben. Az inklúzió a többségi iskola folyamatos, rendszerszerű átalakulását jelenti. Ebbe a folyamatba az összes tanulót bevonják. A gyermek áll a középpontban. Nem zavaró elemként, hanem új kiindulópontként és egyúttal célként. Individuális gondoskodás jár valamennyi tanulónak, legyen bármiben akadályozott vagy nem. Ebben az értelmezésben az inkluzív pedagógia több mint gyógypedagógia, és több mint az eddigi integrációs pedagógia. Az integrált, inkluzív oktatásban kiemelt szerepet kap a differenciált oktatás.

2.1. Az integráció/inklúzió feltételei

„A tanulásban akadályozott gyermekek többségi iskolai integrációjának az a célja, hogy ezek a gyermekek a pedagógiai többletszolgáltatásokat ne kortárs csoportjaiktól elkülönülten, hanem velük együtt kapják meg, kiegészítve a pedagógiai ráhatások körét a szocializáció abból fakadó elemeivel, hogy a gyermekek heterogén csoportokban tanulnak.” (Dr. Papp Gabriella és Faragóné Bircsák Márta Módszertani intézményi útmutató a tanulásban akadályozott gyermekeket befogadó iskolák számára 2005.)

2.1.1. Objektív tényezők

Az objektív tényezők közé tartoznak a tanulásban akadályozott gyermek iskolai boldogulását segítő tárgyi feltételek.

- Az iskolának rendelkeznie kell megfelelő intézményi dokumentumokkal (alapító okirat, pedagógiai program, nevelési program, helyi tanterv) Ki kell dolgoznia egy egységes, minden tanulóra kiterjedő, azonos tananyagot közvetítő **tantervet**, eltérés mindössze a tanulóktól elvárt, az egyéni képességekhez illeszkedő követelmények szintjén jelentkezhet.
- A **kisebb osztálylétszámú osztály** kialakításakor figyelembe kell venni a fiatal tanulási akadályozottságát, így az osztályban 2 főnek számít, mert tanítása több figyelmet, megsegítést és speciális bánásmódot igényel.
- Ajánlott a tanterem berendezésénél figyelembe venni a strukturált tanítási környezet kialakítását (mobilizálható padok, tanulói boxok, pihenősarok, IKT eszközök, kézikönyvtár), többféle kisebb tér létrehozása az osztálytermen belül, például kiscsoportos munkához, illetve célszerű az egyéni tanuláshoz különálló asztalokat elhelyezni.
- A befogadó intézményeknek lehetővé kell tenniük a megfelelő fejlesztést biztosító többletszolgáltatások elérését.

2.1.2. Szubjektív tényezők

- A **befogadó nevelőtestület, pedagógus** szemlélete, módszerei, segítőkészsége, kreativitása, elkötelezettsége valamint a sérülésről szóló ismeretei.
- A **szülők** támogatása, hozzáállása és aktivitása.
- A **gyógypedagógus** fogékonysága a probléma, illetve a gyermek iránt, felkészültsége, szakmai tudása, személyisége. A szakemberek közti kapcsolatrendszerben a leglényegesebb a pedagógus és a gyógypedagógus jó kapcsolata.
- A **társak és a környezet** elfogadása. A sikeres integráció, beilleszkedés és elfogadás a személyiség szempontjából nézve kétirányú. Múlik azon is, hogy a környezet, az osztálytársak mennyire elfogadóak, mennyire hajlandóak a viselkedésükön változtatni ahhoz, hogy a sérült gyermeket olyannak fogadják el amilyen, és igyekezzenek egyenrangúként kezelni. De múlik a sérült gyermek személyiségén is. Minél fiatalabb korban kerül sor az integrációra annál nagyobb eséllyel lesz sikeres.
- Teamben dolgozó szakemberek együttműködése, partneri kapcsolatai

2.2. Az integráció formái lehetnek:

- Lokális integráció: az integráció legegyszerűbb és viszonylag könnyen megvalósítható változata, amikor a sajátos nevelési igényű és a nem sajátos nevelési igényű tanulók között semmilyen kapcsolat nem áll fenn, mindössze az iskola épülete közös. A tanulásban akadályozott tanulók külön osztályokban, csoportokban tanulnak.
- Szociális integráció: ebben a formában már tudatosan szervezett az együttnevelés, a tanulásban akadályozott fiatalok a foglalkozásokon, a tanórákon kívüli időben találkoznak a többségi iskolába járó kortársaikkal.
- Funkcionális integráció: az integrációnak ezen formája is két szinten valósulhat meg. A sajátos nevelési igényű és a nem sajátos nevelési igényű tanulók csoportja egy épületben tanul, külön osztályban, azonban a két párhuzamos osztály órarendjét tudatosan úgy szervezik, hogy bizonyos óráik egybeessenek (pl. készségórák, bizonyos tanórák). Így a két csoport találkozási tervezt és rendszeres, az együtt eltöltött időnek van célja. A teljes integráció az integráció legmagasabb szintje, amikor együtt fejlesztik a gyermekeket, a tanulásban akadályozott gyermek a tanítási idő minden percét ép kortársaival tölti el.

Az integrációnak számos előnye lehet a tanulásban akadályozott fiatalok esetében. Megfigyelhető, hogy fejlesztő környezetet jelent számukra ez a kortárs közösség, amely jelentheti azt, hogy tanulnak a többiektől, ingergazdag környezetben vannak, több ismerethez hozzájuthatnak, de akár azt is, hogy gyorsabb fejlődés tapasztalható náluk. A tanulók személyiségfejlődésében is pozitív változásokat hozhat, például: nő az önbizalmuk. Hosszabb távon sikeresebb lehet a társadalmi beilleszkedése azoknak a tanulóknak, akik integrált környezetben vettek részt az oktatás-nevelés folyamatában. Emellett barátságok alakulhatnak ki, valamint megtanulhatják a segítségkérést, illetve annak elfogadását is a fiatalok.

3. A tananyag feldolgozása során alapvető szempontok:

- az ismeret sokoldalú szemléltetése, elméleti ismeretek gyakorlati megerősítése,
- az új ismeretek fokozatos, kisebb lépésekben történő közlése,
- az ismeretek többszöri ismétlést, begyakorlást igénylő rögzítése,
- az alapvető ismeretek folyamatos felidézése,
- a hiányzó vagy nem megfelelő mélységű ismeretek időbeni pótlása,
- az egyes tantárgyakban megjelenő azonos ismeretanyag összehangolása,

- lényeges elemek, ok - okozati összefüggések kiemelése, megláttatása, rész - egész viszonyának bemutatása,
- a tananyag feldolgozása során a vizsgakövetelményekben megfogalmazottakat hangsúlyosan kell kezelni.

4. Módszertani javaslatok

4.1. Kooperatív tanulás: a kortársakkal való közös munka és a kooperatív tanulás hatékonyan fejlesztik a tanulók értelmi és szociális-érzelmi képességeit. A kooperatív tanulás minden tanulónak hasznára válik: az a tanuló, aki magyaráz a másiknak, jobban és hosszabb időre megjegyzi az információt, az pedig, akinek magyaráznak, az ismeretszintjének megfelelőbb információkat kap, hiszen társa felfogási képessége alig magasabb, mint az övé. Együttműködésen alapuló problémamegoldás csökkentheti a zavaró magatartás mennyiségét és intenzitását a tanórák alatt. Fontos, hogy az osztály szabályait (házirendet) az egész osztály közreműködésével alakítsák ki, és hogy mindig jól látható helyen legyen elhelyezve az osztályteremben.

4.2. Projekt módszer: közösen végzett tevékenységek köre. A központban egy gyakorlati jellegű probléma áll, melyet a tanárok és tanulók együtt dolgoznak fel több szempont szerint elemezve, komplex módon. A módszer legfontosabb értéke a munkafolyamat. Mindenki saját képességei, lehetőségei, tapasztalatai alapján végzi el a feladatot. A munkafolyamat eredménye a produktum.

4.3. Komplex Instrukciós Program (KIP)

- Az osztályon belüli rangsorbeli problémák már az iskola kezdő szakaszában felismerhetőkké és kezelhetőkké válnak.
- A csoportfoglalkozások alatt a heterogén összetételű osztályokban a speciális instrukciós eljárás alkalmazásán keresztül lehetőség nyílik a tanulóknak az együttműködési normákra történő felkészítésére.
- Sokféle, eltérő képességet megmozgató tananyag alkalmazásával a felszín alatt megbúvó képességek kibontakoztatása.
- A fentiekén kívül módszer másik fontos célja a tanárok szakmai hozzáértésének fejlesztése a csoportmunka-szervezés során. A pedagógusoknak meg kell tanulniuk, hogy az új módszerben mi a szerepük az osztálymunka alatt, ezért a módszer bevezetése, elsajátítása során szükség van munkájuk folyamatos, szakértői ellenőrzésére, a kollégák közötti együttműködésre.

"Azok a tanulók, akik a közösségből társadalmi okok miatt kirekesztődnek, vagy azok, akiknek tanulásában lemaradás tapasztalható, gyakran vonakodnak részt venni a közös munkában, emiatt azonban kevesebbet tanulnak, mint azok, akik aktívabbak. Az osztályrangsor élén elhelyezkedő tanulók nagyobb befolyást gyakorolnak a csoport döntéshozatalára, gyakrabban kérik őket segítségadásra, és több alkalom jut véleményük kifejtésére, mint a rangsor alján elhelyezkedőknek. Az utóbbiak véleményét általában figyelmen kívül hagyják (ez a megnyilvánulás a státusprobléma jelensége). A Komplex instrukciós programban a tanár célja az, hogy minden diáknak megadja a lehetőséget a munkában való egyenrangú munkavégzésre, tudatosítja, hogy mindenkinek van olyan képessége, amely alkalmassá teszi a feladatok megoldásában való sikeres közreműködésre." (Cohen, E. G.: Designing Groupwork. Teacher College Press, New York, 1994.)

A módszer elvei

1. Differenciált, nem rutinszerű feladatok alkalmazása, ez minden esetben nyitott végű, több megoldást kínáló, sokféle, eltérő képességek mozgósítására alkalmas feladatokat jelent.
2. A felelősség megosztásának elve magába foglalja az egyén felelősségét a saját és a csoport teljesítményéért, illetve a csoport felelősségét az egyén teljesítményéért.
3. A tanulók munkájának ellenőrzése a normákon és a szerepeken keresztül történik. A közös munkában az alábbi együttműködési normák betartása valósul meg: „Jogod van a csoporton belüli segítségkérésre bárkitől.”

„Jogod van a csoporton belüli segítségkérésre bárkitől.”

„Kötelességed segíteni bárkinek, aki segítségért fordul hozzád.”

„Segíts másoknak, de ne végezd el helyette a munkát.”

„Mindig fejezd be a feladatod.”

„Munkád végeztével rakj rendet magad után.”

„Teljesítsd a csoportban kijelölt szereped.”

A fenti normák kifüggesztve láthatók az osztály falán, és minden alkalommal emlékeztetik a tanulókat a csoportmunka lényegére, alapelveire. A normák együttes alkalmazása lehetővé teszi a tanulók számára egymás viselkedésének ellenőrzését. A munkában minden tanulónak meghatározott szerep jut, ezek az egymást követő csoportmunkák során cserélődnek, rotálódnak. Ez a szerepváltás segíti elő a képességek sokoldalú fejlesztését, a státusprobléma kezelését. A szerep mindig a feladat típusától és a csoport létszámától függ. Az ideális csoportlétszám 3-5 fő. A foglalkozások során az alábbi tanulói szerepek alkalmazása a leggyakoribb: kistanár, beszámoló, jegyzetelő, anyagfelelős, rendfelelős. A szerepek száma függ a csoportlétszámtól. Esetenként egy tanulónak lehet több szerepe is, illetve a fentiek

kívül más szerepek is előfordulhatnak (pl. időfelelős, konfliktuskezelő stb.). A szerepek rotációja alapkövetelmény. A szerepeken keresztül mindenkinek meg kell tanulnia a munka irányítását, a beszámolást, a helyes, zökkenő- és balesetmentes munkavégzést, végeztetést.

4. A csoporton belül kialakult hierarchia, rangsor kezelése az eltérő, sokféle képesség mozgósítására alkalmas feladatokon keresztül megváltoztatható. A pedagógus feladata annak tudatosítása, hogy nincs olyan tanuló, aki minden képességben kiváló, de mindenki számára van olyan feladat, melyet maradéktalanul meg tud oldani, valamint egyedül senki nem olyan tájékozott, mint a csoport együttesen. Az együttműködési normák és a tanulói szerepek kialakításának már az iskolába kerülés pillanatától kezdve fontos célja annak biztosítása, hogy a diákok mind jobban megértsék a velük szemben támasztott elvárásokat, és a felső tagozatot elérve képesek legyenek direkt tanári irányítás nélkül is dolgozni.
5. A tanár szerepe szintén változik. A hagyományos csoportmunkánál a tanár hajlamos a direkt beavatkozásra, irányításra. Ennél a módszernél a beavatkozás szükségtelen. Az együttműködési normán keresztül a tanár hatalmát átruházza a tanulókra. A rendszer megfelelő működése esetén a tanár feladatainak egy részét maguk a diákok végzik el. A tanulók csak végső esetben fordulnak segítségért a tanárhoz, hisz lehetőségük nyílik a feladat megbeszélésére egymás között. A csoportban a tanulónak a korábbtól eltérő szerepek jutnak: kérdez, előad, beszerzi az anyagot, elsimítja a konfliktusokat stb. A szerepek az egymást követő csoportmunkák során cserélődnek. Ez elősegíti a csoporttagok közötti együttműködést, a szerepek elsajátítását, a mások iránti tisztelet kialakulását.
6. A tanár munkája során szakít a rutin-döntéshozatallal. Reagálása attól függ, hogy a csoport milyen úton hajtja végre a feladatot, és a meglévő státuszprobléma milyen jellegű beavatkozást igényel. A feladatok jellege megkívánja, hogy új és differenciált feladatokat és módszereket alkalmazzon, ezzel készítetve absztrakt gondolkodásra a tanulókat. Az egyéni feladatot pedig úgy kell meghatározni, hogy a diáknak szüksége legyen a csoportfeladat eredményére, vagyis máris jelentkezik annak igénye, hogy a közös csoportfeladat végrehajtása megfelelő színvonalú legyen az egyéni továbbhaladás érdekében. Az elvek betartása tudatos, logikus munkaszervezést kíván.
7. A Komplex instrukciós programban a csoporttevékenység az osztálytermi munka magja, de alkalmazása nem kizárólagos. A csoporttevékenység beépül a tananyagba. A tanárok a módszert akkor alkalmazzák, amikor a cél a konceptuális tanulás, a magasabb rendű gondolkodás és a tartalom mély megértése. Továbbra is módszereink közé tartozik az ismeretek tényszerű közlése, a frontális osztálytanítás. A Komplex instrukciós program alkalmazására lehetőség van többek között egy anyagrész összefoglalásánál, egy új tananyagrész előkészítésénél, de új ismeret szerzésére és feldolgozására is alkalmat adhat. Ezt a módszert a tanítási órák körülbelül egyötödében alkalmazzuk.
8. A csoportmunka elemei a csoport-feladatlapok, a háttér információt nyújtó adatlapok, az egyéni feladatlapok, illetve a munkához szükséges eszközök, anyagok. Bár az órai munka

legfontosabb része a csoportfeladat, a munka minden esetben egyéni feladatmegoldással zárul.

5. Oktatásszervezési eljárások, pedagógiai többletszolgáltatások

5.1. A heterogén csoportalkotás hozzájárulhat a tanulásban akadályozott tanulók és többségi társaik között növekvő szakadék csökkentéséhez, valamint elősegítheti a diákok és a tanárok pozitív hozzáállását a sajátos nevelési igényű tanulókhoz. A tudásszint szerinti csoportosítás a tanulásban akadályozott tanulók marginalizációjához vezethet.

5.2. A differenciálás létjogosultságát az indokolja, hogy a résztvevők alapvetően különböznek egymástól. Nem tarthatók azok a feltételezések, amelyek egy tényezőt tesznek felelőssé a gyerekek tanulási folyamatban való részvételének színvonaláért pl.: életkor, intelligencia, nyelvi fejlettség, apa foglalkozása stb. Helyette inkább több sajátosság együttes hatását kell feltételeznünk. Azt, hogy melyek ezek, pontosan nem tudjuk. Mégis a következő sajátosságait érdemes a tanulóknak megismerni a differenciálás érdekében: továbbhaladáshoz szükséges előzetes, megalapozó tudás; aktivizálhatóság; önálló, egyéni munkavégzés terén való fejlettség; együttműködési képesség színvonala; társas helyzet jellemzői. Mindezeket figyelembe kell vennünk annak eldöntésekor, hogy közös tanulási vagy differenciált tanulási feltételeket biztosítunk tanulóink számára. A differenciálás módzatai a következő lehetnek:

- Differenciálás a segítségadásban: ha azonos tananyagot dolgozunk fel a tanulásban akadályozott fiatalok több segítséget igényelhetnek pl.: a feladat megismétlése a nekik megfelelő nyelvi szinten, a feladat kis lépésekre bontása, példa bemutatása, analógiák kihasználása, mintaadás stb.
- Differenciálás a feladatok szintjén: adhatunk kevesebb feladatot a lassúbb munkatempójú fiatalok részére, vagy éppen többet a gyorsabbaknak.
- Differenciálás a tevékenységek szintjén: használhatnak-e a gyerekek valamilyen eszközt vagy nem. Kötött vagy választható-e a tevékenység. A választási lehetőség biztosítása fokozhatja a gyerekek motivációját, felelősségérzetüket.
- Differenciálás a szociális keretek szintjén: a gyerekek tanulhatnak egyedül, párban, kiscsoportban (azonos vagy megosztott feladatokon) vagy akár rugalmas tanulói csoportokban.
- Differenciálás a tanulási stílus szerint: egyesek inkább vizuális típusúak, mások auditív vagy motoros beállítottságúak, de előfordulhat ezeknek a kombinációja is. Érdemes tájékozódni, hogy adott csoportban melyik dominál és annak megfelelően alakítani az ismeretközvetítést.
- Differenciálás a célok szintjén: mindezek függvényében irreális lehet azonos célok kitűzése.

- Differenciálás az értékelésben: ha a fentieknek megfelelően szervezzük az oktatást, akkor a szokásos iskolai értékelési módok (osztályzás, egyszavas minősítés) nehézkessé, szinte lehetetlenné válnak. A legalkalmasabb forma a leíró, szöveges értékelés lehet, amelynek feltételei is vannak. Az értékelés a konkrét teljesítményre vagy viselkedésre vonatkozik, sohasem címkéz. Tartalmában komplex, mind pozitív, mind negatív elemek megjelennek. A fejlődés előző fokához kell, hogy kapcsolódjék és a perspektíva következő fokát jelöli meg. Emellett a továbblépésre vonatkozóan konkrét javaslatokat fogalmaz meg, a címzettek számára differenciáltan és érthető módon.

5.3. Otthonos tanulókörzet rendszere: tanulók a tanítás ideje alatt egy kisszámú teremből álló tanulási környezetben maradnak, és mintegy csoportfeladatként csak néhány pedagógus biztosítja számukra az oktatást, majdnem minden tantárgy esetében. Különösen a tanulásban akadályozott tanulók számára fontos ez, hiszen erősíti bennük az érzést, hogy tartoznak valahová. Ez elősegíti az állandó környezet kialakítását, valamint a nem tudásszint szerint szervezett oktatás megvalósítását.

5.4 Fejlesztő helyiség kialakítása „Érdemes kialakítani egy fejlesztő helyiséget az iskolában, ahol a szükséges egyéni fejlesztéseket lehet folytatni. Ez a szoba nem pusztán egy pici fejlesztő szoba, hanem a folyamatosan gyarapodó fejlesztő eszközök, szakirodalom gyűjtőhelye is legyen. Érdemes a könyvtárakhoz hasonlóan egy kölcsönző rendszert működtetni, így lehetővé válik a szakmai anyagok terítése a kollégák között.” (Dr. Papp Gabriella és Faragóné Bircsák Márta Módszertani intézményi útmutató a tanulásban akadályozott gyermekeket befogadó iskolák számára 2005.)

5.5. Az IKT eszközök használata jelentős szerepet kap a rehabilitációs, rehabilitációs és a tanórai célok megvalósításában és feladataiban. Az olyan oktatóprogramok, amelyek valamilyen információszerzési lehetőséget adnak – a multimédia segítségével –, nagyon alkalmasak arra, hogy a tanulásban akadályozott tanulók számára megkönnyítsék az adott tananyag megértését, elsajátítását. A látványos, változatos és érdekes oktatóprogramok segítenek a tervezésben, a rigid gondolkodás oldásában az olvasás megszerettetésében. A multimédiás elemek (hang, kép, animáció) képesek arra, hogy a fiatalok figyelmét hosszabb távon fenntartsák, az új ismeretanyagot megértsék, és az IKT eszközök segítségével az elsajátított tananyagról játékos formában győződjenek meg.

V. Képzési szerkezetAz enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében

	előkészítő 9/E évfolyam heti óraszám (36 hét)	9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret				
Kötött órák	31	10	-	10
Szabadon felhasználható órakeret	3	1	-	1
Összesen	34	11	-	11
Szakmai elmélet és gyakorlat				
Kötött órák	-	21	70	21
Szabadon felhasználható órakeret	-	2	-	2
Összesen	-	23	70	23
Mindösszesen (teljes képzés ideje)	heti: 34	heti: 34	70	heti: 34

(Az oktatásra, képzésre fordítható szakmai órák száma összesen: 1703 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

A sajátos nevelési igényű, nem enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében

		9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret				
	Kötött órák	10	-	10
	Szabadon felhasználható órakeret	1	-	1
	Összesen	11	-	11
Szakmai elmélet és gyakorlat				
	Kötött órák	21	70	21
	Szabadon felhasználható órakeret	2	-	2
	Összesen	23	70	23
Mindösszesen (teljes képzés ideje)		heti: 34	70	heti: 34

(Az oktatásra, képzésre fordítható szakmai órák száma összesen: 1703 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszám évfolyamonként szabadsáv nélkül

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növényteni ismeretek	2		70	2	
	Termesztési ismeretek gyakorlat		5			5
	Műszaki alapismeretek	2				
	Műszaki alapismeretek gyakorlat		4			5
10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	2			2	
11024-16 Kerti munkák	Kerti munkák	2			2	
	Kerti munkák gyakorlat		4			5
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		8	13		6	15
Összes heti/ögy óraszám		21		70	21	

Jelmagyarázat: ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

2. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszám
évfolyamonként

Szakmai követelménymodul	Tantárgyak/témakörök	Óraszám					Összesen
		9. évfolyam			10. évfolyam		
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati	
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytani ismeretek	72			70		142
	A növény felépítése	24			23		47
	A növények életjelenségei	24			23		47
	Növény- és környezettan	24			24		48
	Termesztési ismeretek gyakorlat		180			175	355
	Termesztés tárgyi feltételei		60			58	118
	Trágyázás, öntözés		60			58	118
	Növényvédelem		60			59	119
	Műszaki alapismeretek	72					72
	Anyagismeret	24					24
	Gépelemek, erőgépek, belső égésű motorok	24					24
	A termesztés gépei	24					24
	Műszaki alapismeretek gyakorlat		144			175	319
	Kéziszerszámok használata		48			58	106
	Gépelemek, erőgépek, belső égésű motorok működése		48			58	106
	A termesztés gépeinek működése		48			59	107
10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	72			70		142
	Munkavédelmi szabályok	24			23		47
	Tűz- és robbanásvédelem	24			23		47
	Környezetvédelem	24			24		48
11024-16 Kerti munkák	Kerti munkák	72			70		142
	Gyümölcsös növények telepítése	24			24		48
	Zöldségnövények telepítése	24			23		47
	Szőlő telepítése	24			23		47
	Kerti munkák gyakorlat		144			175	319
	Gyümölcsös növények telepítésének gyakorlata		48			58	106
	Zöldségnövények telepítésének gyakorlata		48			59	107
	Szőlő telepítésének gyakorlata		48			58	106
Összes éves elméleti/gyakorlati óraszám:		288	468	70	210	525	1491
Összes éves/ögy óraszám:		756		70	735		1561
Elméleti óraszámok/aránya		498 / 31,9 %					
Gyakorlati óraszámok/aránya		1063 / 68,1 %					

Jelmagyarázat: ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.

A

**10961-16
azonosító számú**

**Kertészeti alapismeretek
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 10961-16 azonosító számú, Kertészeti alapismeretek megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növényteni ismeretek			Termesztési ismeretek gyakorlat			Műszaki alapismeretek			Műszaki alapismeretek gyakorlat		
	A növény felépítése	A növények életjelenségei	Növény- és környezeti	Termesztés tárgyi feltételei	Trágyázás, öntözés	Növényvédelem	Anyagismeret	Gépelemek, erőgépek, belső égésű motorok	A termesztés gépei	Kéziszerszámok használata	Gépelemek, erőgépek, belső égésű motorok működése	A termesztés gépeinek működése
FELADATOK												
Előkészíti a munkaterületet								X	X	X	X	X
Kiválasztja, előkészíti a munkájához szükséges eszközöket, gépeket, anyagokat							X	X	X	X	X	X
Talajmunkákat, gyomirtást, talajvédelmi munkát végez			X	X	X	X						
Tápanyag-utánpótlást végez			X	X	X	X						
Öntözést végez					X	X						
A fényviszonyokat szabályozza	X	X				X						
A hőmérsékleti viszonyokat szabályozza	X	X	X	X	X	X						
Növényvédelmi feladatot lát el						X						
A növényekkel mint élő anyaggal dolgozik	X	X	X		X	X						
Üzemelteti, használja a munka- és erőgépeket, eszközöket, kéziszerszámokat, termesztő berendezéseket								X	X	X	X	X
Épületeket, berendezéseket, műtárgyakat, gépeket, szerszámokat karbantart							X	X	X	X	X	X
SAKMAI ISMERETEK												
A növényi szervek külső alaktana (morfológia)			X									
A növényi szervek felépítése, működése (anatómia)	X	X										
A növények életjelenségei (fiziológia)			X		X	X						
A növénycsoportok jellemzői	X	X	X									
Növények felhasználási lehetőségei			X									
A növény és a környezet kapcsolata (ökológia)			X									
A Föld meteorológiai jellemzői				X	X							
Magyarország éghajlati viszonyai			X									
Meteorológiai műszerek			X									
A talaj alkotórészei, jellemzői			X	X	X							
Talajtípusok jellemzői			X	X								
Öntözés módjai					X							
Öntözés eszközei, gépei					X		X		X	X		
A talajművelés eljárásai								X	X	X	X	X
A talajművelés eszközei, gépei								X	X	X	X	X
A tápanyag-utánpótlás lehetőségei				X	X							
Trágyafélék jellemzői (szerves- és műtrágyák)					X							

A tápanyag-utánpótlás eszközei, gépei					X							
Védekezési eljárások a növényvédelemben						X						
A fontosabb kórokozók, kártevők, gyomok felismerése						X						
A növényvédelem eszközei, gépei						X						X
Termesztő berendezések												X
A kertészetben előforduló erő- és munkagépek									X	X	X	X
SZAKMAI KÉSZSÉGEK												
Olvasott szakmai szöveg megértése	X	X		X	X			X	X	X		
Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése							X				X	X
Szakmai nyelvű beszédképesség			X	X	X	X		X	X	X		X
Elemi számolási készség	X	X		X							X	
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK												
Állóképesség				X	X	X	X	X	X	X	X	X
Mozgáskoordináció (testi ügyesség)						X	X	X	X	X	X	X
Testi erő					X	X		X	X	X	X	X
TÁRSAS KOMPETENCIÁK												
Határozottság								X	X	X	X	X
MÓDSZERKOMPETENCIÁK												
Ismeretek helyénvaló alkalmazása	X	X	X	X	X							
Körültekintés, elővigyázatosság									X	X	X	X
Gyakorlatias feladatértelmezés				X	X	X	X					

1. Növénytani ismeretek tantárgy**142 óra****1.1. A tantárgy tanításának célja**

A végzett szakemberek a mindennapi munkájuk során állandó kapcsolatba kerülnek az élő növényekkel, illetve annak valamilyen részével, ezért alapvető fontosságú, hogy tisztában legyenek a növények külső és belső tulajdonságaival, életfolyamataik működésével, a legfontosabb növénycsoportokkal és a növények és a környezete kapcsolatával.

1.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, földrajz – mindegyik témakörhöz

1.3. Témakörök**1.3.1. A növény felépítése****47 óra**

Növények belső felépítése

A növények sejtjei

A növényi sejt általános jellemzői

A növényi sejt alkotórészei (citoplazma, sejthártya, sejtmag, színtestek, sejtfüggelékek, sejtfal, sejtnedv, zárványok)

A növények szövetei

Osztódó szövet

Állandósult szövet

A növények szervei

Gyökér – felépítés, működés, típusok, fejlődés

Szár – felépítés, működés, típusok

Levél – elhelyezkedés, felépítés, működés, típusok

Virág - felépítés, működés, típusok

Mag és termés - felépítés, működés, típusok

A növények sejtjei

A növényi sejt általános jellemzői

Növényi sejt

A növényi sejt alakja, mérete, típusai

Aktív sejtalkotók (protoplaszma, citoplazma, sejthártya, színtestek, sejtfüggelékek)

Passzív sejtalkotók (plazmatermékek, sejtfal, sejtnedv, zárványok)

A növényi sejt alkotó részei

Citoplazma (alakja, felépítése, működése)

Sejthártya (elhelyezkedése, felépítése, működése)

Ozmózis

Turgor

Sejtmag (előfordulása, felépítése, működése)

Színtestek (kloroplasztiszok, leukoplasztiszok)

Sejtfüggelékek (csilló, ostor)

Sejtfal (pektin, cellulóz, lignin, kösejt)

Sejtnedv (cukrok, szerves savak, antociánok, alkaloidák, cseranyagok, vitaminok)

Vitaminok (A-vitamin, D-vitamin, E-vitamin, K-vitamin, B1-vitamin, B2-vitamin, B12-vitamin, C-vitamin)

Zárványok

Tartalék vagy raktározott anyagok (keményítő, zsír, olaj, nem állandó sejtalkotórészek.)
Végtermékek (kristályok, illóolajok, gyanták)
Növényi szövetek fajtái (osztódó szövet, bőrszövet, elsődleges bőrszövet rhizodermisz, másodlagos bőrszövet, szállítószövet, alapszövet, asszimiláló raktározó alapszövet, víztartó alapszövet, szellőztető szilárdító alapszövet, kiválasztó- és váladéktartó alapszövet)
Növényi szövetek előfordulása
Növényi szövetek felépítése
Növényi szövetek működése
Növények külső felépítése
Hajtástengely (szártagok, szárcsomók, szállítónyalábok)
Levelek (levéllemez, levélnyél)
Virágok (nőivarú, hímivarú)
Magok és termések (csíra, magfehérje)
Gyökerek (hagyma, gumó, rizóma)
Nyitva termő virágok felépítése
Zárva termő virágok felépítése
Kétszikűek felépítése
Egyszikűek felépítése
Fás szárú növények felépítése
Lágyszárú növények felépítése

1.3.2. A növények életjelenségei

47 óra

Növényi működések (felszívás, párologtatás, légzés, fotoszintetizálás, anyagszállítás)
Gyökér funkciói: rögzít, felszívás, szállítás
Gyökér funkcióinak a folyamatai
Legfontosabb anyagok: víz, ásványok, nitrogén fehérjék, nitrition, nitrácion, foszfor, kálium
Növények gázcseréje: (anyagszállításig)
A levél funkciói:
Tápanyagkészítés
Fotoszintézis (zöld színtest)
Párologtatás
Légzés
A szár működése:
Háncselem feladata
Farész elemei:
-vízszállító sejtek
-vízszállító csövek
Háncsrész elemei:
-rostacsövek
- kísérősejtek
Vízszállítás mechanizmusa (tapadási erő: adhézió, kohézió)
Növények önszabályozása:
-Vezérlés
-Szabályozás
Auxin:
-Etilén
-Citokinin
Növényi szövetek fajtái (osztódó szövet, bőrszövet, elsődleges bőrszövet,

rhizodermisz, másodlagos bőrszövet, szállítószövet, alapszövet asszimiláló raktározó alapszövet, alapszövet, víztartó alapszövet szellőztető szilárdító alapszövet, alapszövet kiválasztó- és váladéktartó alapszövet)
Növényi szövetek előfordulása
Növényi szövetek felépítése
Növényi szövetek működése
Növények külső felépítése
Növények szaporodása:
Ivartalan növények szaporodása
Ivaros növények szaporodása
A növények sejtjei
A növényi sejt általános jellemzői
Növényi sejt
A növényi sejt alakja, mérete, típusai
Aktív sejtalkotók (protoplaszma, citoplaszma, sejthártya, színtestek, sejtfüggelékek)
Passzív sejtalkotók (plazmatermékek, sejtfa, sejtmedve, zárványok)
A növényi sejt alkotó részei
Színanyagok
A fotoszintézis általános folyamata
A növények oxigéntermelő fotoszintézise
A II. fotokémiai rendszer (PSII)
Citokróm b6/f komplex
Az I. fotokémiai rendszer
ATP-szintézis a fotoszintézis fényszakaszában
Katalízis
A működés bizonyítékai
Szabályozás
A növényi fotoszintézis sötét-szakaszának típusai
Oxigént nem termelő bakteriális fotoszintézis
Fotoszintézis jelentősége
Vegetatív növények szaporodása (tőosztás, hagyma, sarj, gumó, szár, vessző, levél)
Nyitvatermő virágok életjelenségei
Zárvatermő virágok életjelenségei
Egyszikű növények életjelenségei
Kétszikű növények életjelenségei
Ivarszerv virág
Pollen, virágpor
Növények egyedfejlődése:
Kétszakaszos egyedfejlődés

1.3.3. Növény- és környezettan

48 óra

A rendszerezés alapjai: mesterséges és természetes rendszer, rendszertani kategóriák, faj, fajta fogalma, kettős nevezéktan
A kertészetben jelentős törzsek, osztályok, családok ismerete: mohák, harasztok, nyitvatermők, zárvatermők
Fontosabb két- és egyszikű növényes családok
A növény és környezete: élő környezeti tényezők (más növények, állatok, ember); élettelen környezeti tényezők (levegő, hőmérséklet, fény, víz, tápanyag, talaj)
Környezetvédelem
Növényeket érintő környezetszennyezések

A peszticidek

Az élelmiszerekben és takarmányokban található növényvédő szerek megengedett határértéke

Műtrágyák

Mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezés

Biocidok

A környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló Stockholmi Egyezmény

A higany kivitele és tárolása

Higanyra vonatkozó közösségi stratégia

Az élelmiszerek előállítása során felhasznált extrakciós oldószerek

Dioxinokra, furánokra és PCB-kre vonatkozó közösségi stratégia

Állatokban és állati termékekben lévő hormonhatású és egyéb anyagok ellenőrzése

A haszonállatok hormonnal (és egyéb anyagokkal) történő kezelésének tilalma

Állatgyógyászati készítmények maradékanyagai az állati eredetű élelmiszerekben

Az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokra és tárgyakra vonatkozó helyes gyártási gyakorlat

Élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok és tárgyak

Műanyagok és műanyagból készült tárgyak

Újrafeldolgozott műanyagok és műanyag tárgyak

Regenerált cellulózfilmből készült anyagok és tárgyak

Aktív és intelligens anyagok és tárgyak

Élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagok összetevői kioldódásának vizsgálata

Vinil-klorid-monomert tartalmazó anyagok és tárgyak

N-nitrozaminok cumikból történő kibocsátása

Epoxiszármazékok élelmiszer-csomagolásokban való felhasználásának korlátozása

Élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő kerámiatárgyak

Környezeti hatások értékelése (Hatásregiszter példa)

A vállalati környezeti politika

Szennyezőanyag-kibocsátás

Zaj- és rezgésekibocsátás, sugárzás

Élőhelyek megszüntetése, felszabdalása

Természeti erőforrások készletének változása

Környezeti elemek létének megszüntetése

Művi elemek létesítése

Mozgó környezeti elemek áramlásának, terjedésének, mozgási lehetőségeinek megváltoztatása

Területhasználat változás

1.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem

1.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

1.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete	Alkalmazandó eszközök és felszerelések
---------	-----------------------------------	---	--

		egyéni	csoport	osztály	
1.1	magyarázat	x			
1.2.	megbeszélés		x		
1.3.	szemléltetés			x	

1.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sor-szám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések (SZVK 6. pont lebontása, pontosítása)
		Egyéni	Csoport-bontás	Osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			-
1.2.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			x	-
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		x		-
2.2.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre			x	-
2.3.	Tesztfeladat megoldása			x	-
2.4.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		x		-

1.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

2. Termesztési ismeretek gyakorlat tantárgy

355 óra

2.1. A tantárgy tanításának célja

A végzett szakemberek a mindennapi munkájuk során állandó kapcsolatba kerülnek az élő növényekkel, illetve annak valamilyen részével, ezért alapvető fontosságú, hogy tisztában legyenek a növények külső és belső tulajdonságaival, életfolyamataik működésével, a legfontosabb növénycsoportokkal, valamint a növények és környezetük kapcsolatával.

2.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, földrajz – mindegyik témakörhöz

2.3. Témakörök

2.3.1. Termesztés tárgyi feltételei

118 óra

A kertészeti termesztésben előforduló termesztőberendezések (üvegházak, növényágyak, fóliás berendezések), kiegészítő építmények (tárolók), termesztőedények (cserepek, szaporítóládák, -tálcák), kertészeti szerszámok (ásó, gereblye, kapa, metszőolló stb.) megismerése

A meteorológiai mérőház

A páratartalom meghatározására alkalmazható mérőeszközök (hajszálas nedvességmérő, száraz-nedves hőmérő, polyméter). A léghőmérséklet mérésének eszközei (állomási hőmérő, Fuess-féle maximum-minimum hőmérő)

A csapadékmérés eszközei

A talajhőmérséklet meghatározásának eszközei (felszíni, mélységi talajhőmérők)

A szél irányának, erősségének, sebességének mérésére alkalmazható mérőeszközök (Wild-féle nyomólapos szélzázsló, kézi kanalas szélesebségmérő)

A talaj helyszíni vizsgálata (előzetes tájékozódás, bejárás)

Talajmintavétel (szelvényminta, átlagminta)

Talajminták előkészítése laboratóriumi vizsgálatra

Egyszerű talajvizsgálatok (pH-érték, szerkezeti elemek, talajkötöttség, mésztartalom)

2.3.2. Trágyázás, öntözés

118 óra

Szerves trágyák használata (istállótrágya, zöldtrágya, egyéb növényi eredetű szerves trágyák, komposzttrágyák)

Műtrágyák használata (egyszerű, összetett, kevert és mikroelem trágyák)

Technológiai kevert műtrágyák

Iparilag kevert műtrágyák

Összetett műtrágyák alkalmazása

Összetett műtrágyák felhasználás:

Agrokémiai

Agronómiai szempontok

Ökonómiai

Növény specifikus igénye

Technikai-műszaki adottságok

Új típusú műtrágyák

Folyékony halmazállapotú műtrágyák

Folyékony műtrágyák alkalmazásának főbb szempontjai

Alapvető trágyázási eljárások

A trágya megválasztása

A trágyamennyiség (-adag) meghatározása

A trágya elosztásának módja, kiszórás és talajba juttatás módja

Trágyázás időpontjának meghatározása

Növény védőszerek alkalmazása

2.3.3. Növényvédelem

119 óra

Legfontosabb kórokozók (vírusok, baktériumok, gombák) és állati kártevők kártételének felismerése (kór- és kárképek)

Növényvédőszerek felismerése:

Herbicidek: gyomirtó szerek

Fungicidek: gombaölő szerek

Inszekticidek: rovarirtó szerek

Avicidek: madárirtó szerek

Akaricidok vagy miticidek: atkaölő szerek

Rodenticidek: rágcsáló irtók

Vespacidek: darázsirtók

Molluszkicidok: csigairtó szerek

Baktericidek: baktériumok ellen használt vegyszerek

Viricidek: vírusölők

Nematicidek: fonalféreg öló szerek

Kertészeti kultúrák legfontosabb gyomnövényeinek felismerése

Permetlé-összetétel számítása

A permetlé készítésének szabályai, permetlevek bekeverése (gyakorlatilag nem mérgező szerekkel)

Természetes növényvédőszer használata

2.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tangazdaság, szakmaspecifikus képzőhely

2.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

2.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések (SZVK 6. pont lebontása, pontosítása)
		egyéni	csoport	osztály	
1.1.	magyarázat			x	-
1.2.	kiselőadás			x	-
1.3.	megbeszélés		x		-
1.4.	szemléltetés			x	-
1.5.	házi feladat	x	x	x	-

2.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sor-szám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések (SZVK 6. pont lebontása, pontosítása)
		Egyéni	Csoport-bontás	Osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			-
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	-
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x			-
2.2.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x		-
2.3.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		-

2.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

3. Műszaki alapismeretek tantárgy**72 óra****3.1. A tantárgy tanításának célja**

A tantárgy tanításának feladata általános műszaki ismeretek nyújtása, valamint a kertészetben használt erő- és munkagépek, eszközök működési elvének, szerkezetének megismertetése.

3.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Technika – mindegyik témakörhöz.

3.3. Témakörök**3.3.1. Anyagismeret****24 óra**

A szerkezeti anyagok tulajdonságai,
Szerkezeti anyagok jellemző felhasználás módjai
Fémek: vas és ötvözetek, alumínium, réz, horgany, ólom, ón, nikkel, forrasztóanyagok
Nem fém anyagok: fa, gumi, üveg
Műanyagok, tömítő- és szigetelőanyagok, a beton
Tüzelő anyagok jellemzői
Tüzelő anyagok tulajdonságai
Tüzelő anyagok felhasználása
Kenőanyagok jellemzői
Kenőanyagok tulajdonságai
Kenőanyagok felhasználása
A műhely kéziszerszámainak ismerete
A gépek anyagainak ismerete, ezek megmunkálhatóságának technológiái
Kötésmódok (oldható, nem oldható)
Kertészeti eszközök használatának ismerete (gereblye, kapa, ásó, lapát, talicska)
Kisgép alkatrészek használatának ismerete
Magasnyomású kerti mosók használatának technológiái
Öntözési eszközök használatának technológiái
Víztechnikai eszközök használatának technológiái
Tengelyek, csapágyak anyagainak tulajdonságai
Tengelykapcsolók, a tengelykapcsolók típusainak tulajdonságai
Növényvédőszeresek ismerete
Trágya anyagainak ismerete

3.3.2. Gépelemek, erőgépek, belső égésű motorok**24 óra**

Gépelemek, kötőgépelemek fogalma
Kötésmódok: oldhatatlan kötések, oldható kötések
Tengelyek, csapágyak, a csapágyak feladata, fajtái, karbantartása
Tengelykapcsolók, a tengelykapcsolók típusai, jellemzőik
Nyomatékátvitel (szíjhajtás, lánchajtás, fogaskerék-hajtás)
Az áttétel
Mozgást átalakító gépelemek, típusai, jellemzőik
Szivattyúk: dugattyús, membrán-, centrifugál-, fogaskerék-szivattyú, centrifugálszivattyú,

csavarlapátos szivattyú
Hidraulikus munkahengerek
A négyütemű Otto-motor szerkezete, működése
A négyütemű Diesel-motor szerkezete, működése
A kétütemű motorok
Az Otto-motor üzemanyag-ellátó rendszerének működése, karbantartása
Az elemi karburátor működése, a hidegindítás
A Diesel-motor üzemanyag-ellátó rendszere, ennek karbantartása, a légtelenítés, a hidegindítás
A motorok hűtése, a vízhűtő rendszer működése, karbantartása
Az erőgépek fajtái, általános felépítésük, az erőátvitel egységei (motor, tengelykapcsoló, sebességváltó, kiegyenlítőmű, véglehajtás, járókerék)
A teljesítményleadó-tengely, a függesztőszerkezet, a vonószerkezet
A jároszerkezet és a kormányzás
A fékszerkezetek feladata, fajtái, működése, karbantartása
A járművek elektromos berendezései
Az akkumulátor működése, karbantartása
Az indítómotor, a generátor, gyújtórendszer, világítóberendezések, ezek üzemeltetése, karbantartása

3.3.3. A termesztés gépei

24 óra

A talajművelő gépek
Az ekék feladata, fajtái, az ágyeke fő részei, működése, beállítása
A boronák fajtái, működésük
A tárcsák, kultivátorok felépítése, működése, beállítása
A lazítók és a hengerek
A talajmarók
Az ásógép
Magágykészítők
Az istállótrágya-szórók felépítése, működése, szabályozása
A hígtrágya kijuttatása
A műtrágyaszórók felépítése, működése, szabályozása (szilárd és folyékony műtrágyák kijuttatása)
A növényvédő gépek csoportosítása (permetezők, porozók, nagyüzemi és háti permetezők, légi növényvédelem), cseppképzési módok
Hidraulikus porlasztású gépek, légporlasztásos gépek és szállítólevegős gépek fő részei, működése
Szórószerkezetek, a ködpermetezés gépei
A porozógépek, csávázók
Háti permetezők (szivattyús, légszivattyús, légporlasztásos)
A permetezőgépek automatikái
Permetlé összetétel számítása, növényvédelmi gépek beállítása
Az üzemeltetés, karbantartás, környezetvédelem feladatai
A szállítás, rakodás gépei
Biztonsági előírások a szállítás, rakodás gépeire
Az öntözési módok (felületi, esőztető, mikroöntözés), az öntözőberendezések fő egységei stabil, félstabil öntözőtelep és eszközeik
Tápanyag-utánpótlás öntözéssel, mikroöntözés

3.4. A képzés javasolt helyszíne

*Tanterem***3.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)****3.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések (SZVK 6. pont lebontása, pontosítása)
		egyéni	csoport	osztály	
1.1	magyarázat			x	-
1.2.	kiselőadás			x	-
1.3.	megbeszélés		x		-
1.4.	szemléltetés			x	-
1.5.	házi feladat	x	x	x	-

3.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sor-szám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések (SZVK 6. pont lebontása, pontosítása)
		Egyéni	Csoport-bontás	Osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása			x	-
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	-
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			x	-
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre			x	-
2.2.	Tesztfeladat megoldása	x			-
2.3.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			-
2.4.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			-
2.5.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban			x	-

3.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

4. Műszaki alapismeretek gyakorlat tantárgy**319 óra****4.1. A tantárgy tanításának célja**

A gyakorlatok során fel kell készíteni a tanulókat a kertészetben alkalmazott kéziszerszámok, eszközök készségszintű használatára, a gépek, berendezések szakszerű üzemeltetésére. Legyenek képesek elvégezni az egyszerűbb javításokat, az eszközök, berendezések, gépek karbantartását. Meg kell tanulniuk a munkavédelmi, tűzvédelmi, környezetvédelmi és higiéniai előírásoknak megfelelően, a veszélyeket elhárító módon dolgozni.

4.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Technika – mindegyik témakörhöz.

4.3. Témakörök**4.3.1. Kéziszerszámok használata****106 óra**

A műhely kéziszerszámainak megismertetése, a használat gyakorlása

A gépek anyagai, ezek megmunkálhatósága

Kötésmódok (oldható, nem oldható)

Kertészeti eszközök használata (gereblye, kapa, ásó, lapát, talicska)

Kisgép alkatrészek használata

Magasnyomású kerti mosók használata

Öntözési-és víztechnikai eszközök használata

Kertészeti szerszámok élezése, nyelezése, karbantartása

4.3.2. Gépelemek, erőgépek, belső égésű motorok működése

106 óra

A legfontosabb gépépítő egységek megismertetése (tengelyek, csapágyak, tengelykapcsolók, szivattyúk, hidraulikus munkahengerek), működésük, karbantartásuk, jellegzetes meghibásodásuk

Az Otto-motorok, Diesel-motorok szerkezete, működése

Az üzemanyag-ellátó rendszerek, a kenési rendszer és a hűtési rendszer, valamint a levegőszűrő fő részei, működése

Hidegindítások, indítások gyakorlása

A kétütemű és a négyütemű motorok összehasonlítása

Üzemanyagok, kenőanyagok

Az erőgépek szerkezeti egységei, ezek megnevezése, funkciója, elhelyezkedése a járművön

Az erőátvitel egységei

A kormányzás, a járószerkezet, a fékek, a 3 pont felfüggesztés

Az erőgép indításának, leállításának, vezetésének gyakorlása

4.3.3. A termesztés gépeinek működése

107 óra

A talajművelő gépek szerkezetének, működésének áttekintése, a csatlakoztatások, beállítások, az üzemeltetés és a karbantartás gyakorlása a rendelkezésre álló eszközökkel (ágyeke, tárcsa, kultivátor, talajmaró, boronák, lazítók, hengerek, rotációs kapák)

Az istállótrágya-szórók és műtrágyaszórók szerkezeti részei, csatlakoztatásuk az erőgéphez, beállításuk, üzemeltetésük, karbantartásuk gyakorlása

A vontatott és háti permetezők szerkezetének, működésének bemutatása, üzemeltetése, szabályozása, karbantartása

Vontatott gépeknél: hidraulikus porlasztású légporlasztásos és szállítólevegős permetezők

Vontatott porozó

Háti permetezőnél: szivattyús, légszivattyús, légporlasztásos motoros

Szórófejek, cseppnagyság jelentősége

Környezetvédelmi, karbantartási feladatok

Permetlé összetétel számítás

Permetezőgépek automatikái

A traktoros pótkocsik felépítése, a csatlakoztatás, vontatás gyakorlása

A billenthető pótkocsik üzemeltetése

Traktoros és önjáró homlokrakodók

Kerti traktor és pótkocsi összekapcsolása

Karbantartási teendők, munkabiztonsági követelmények

Elektromos és gázüzemű rakodók

Az esőztető és csepegtető öntözés berendezéseinek főbb egységei (szivattyúk, vezetékek, szórófejek, csepegtető testek, zárószervezetek)

Kézi áttelepítésű vagy mobil berendezés összeszerelése, szétszerelése, üzemeltetése, karbantartása

Öntözési automatika

A kertészetben leggyakrabban használatos kisgépek (fűnyírók, komposztálók, láncfűrészek stb.) üzemeltetése, karbantartása, kisebb javítása

4.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tangazdaság

4.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói

tevékenységformák (ajánlás)**4.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések (SZVK 6. pont lebontása, pontosítása)
		egyéni	csoport	osztály	
1.1.	magyarázat			x	-
1.2.	kiselőadás	x			-
1.3.	megbeszélés			x	-

4.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sor-szám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések (SZVK 6. pont lebontása, pontosítása)
		Egyéni	Csoport-bontás	Osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása			x	-
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	-
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			x	-
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre			x	-
2.2.	Tesztfeladat megoldása	x			-
2.3.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			-
2.4.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			-
2.5.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban			x	-

4.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A
10962-16 azonosító számú
Kertészeti munkavállalói ismeretek
megnevezésű
szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei

A 10962-16 azonosító számú, Kertészeti munkavállalói ismeretek megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek		
	Munkavédelmi szabályok	Tűz- és robbanásvédelem	Környezetvédelem
FELADATOK			
Munkavédelmi, balesetvédelmi, tűzvédelmi, biztonságtechnikai, higiéniai és minőségbiztosítási jogszabályokat, hatósági előírásokat betart, betartat	X	X	
Környezetvédelmi jogszabályokat, hatósági előírásokat betart, betartat			X
Gondoskodik az áru- és vagyonvédelemről	X		
A munkaviszony megkezdésére, folytatására, megszűnésére, megszüntetésére vonatkozó szabályokat, előírásokat betart, betartat	X		
SZAKMAI ISMERETEK			
Baleset-, munka-, tűzvédelmi szabályok, higiéniai előírások	X	X	
Környezetvédelmi szabályok			X
Természetvédelem (védett növények)			X
Az áru- és vagyonvédelmi berendezések fajtái	X		
Az áru- és vagyonvédelmi berendezések használata	X		
Munkajogi fogalmak	X		
SZAKMAI KÉSZSÉGEK			
Olvasott szakmai szöveg megértése	X		
Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	X	X	
Szakmai nyelvű beszédképesség	X		X
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK			
Felelősségtudat	X	X	X
TÁRSAS KOMPETENCIÁK			
Határozottság	X	X	
MÓDSZERKOMPETENCIÁK			
Ismeretek helyénvaló alkalmazása	X	X	X
Körütekintés elővigyázatosság		X	

5. Munkavállalói ismeretek tantárgy**142 óra****5.1. A tantárgy tanításának célja**

Olyan komplex ismeretanyag biztosítása, amely a kertészet bármely területén lehetővé teszi a munkavédelmi, tűzvédelmi, ergonómiai és környezetvédelmi szempontoknak megfelelő munkavégzést.

Adjon megfelelő biztonságot a balesetek és betegségek megelőzésében; a balesetekkel kapcsolatos operatív és adminisztratív teendők végzésében, valamint tudatosítsa a tűzvédelmi teendőket.

A tanulók ismerjék meg a legalapvetőbb munkajogi fogalmakat

5.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

-

5.3. Témakörök

Technika – mindegyik témakörhöz.

5.3.1. Munkavédelmi szabályok**47 óra**

A munkavédelem fogalma és feladatai

Munkakörülmények, veszély, veszélyeztetettség, alkalmasság, munkabiztonság, biztonsági eszközrendszer, védőeszközök, biztonságtechnika fogalma, feladata

A munkavédelmi törvény, jogszabályok

Biztonsági szabályzatok

A munkavédelem helyi szabályai

Gépkönyv, használati és kezelési utasítás

Technológiai dokumentáció, leírás, utasítás

Műveleti - munkahelyi utasítás

Szabványok a munkavédelemben

A szabvány fogalma, fajtái, formai és tartalmi követelményei

Szabványok alkalmazása

A munkavédelem szervezetei

Irányítás, felügyelet (általános és szakfelügyelet), társadalmi szervezetek, munkahelyi szervek

A vezető, munkahelyi vezető, szervezeti egységek vezetőinek munkavédelmi feladatai

A munkavállalók munkavédelmi feladatai

Baleset, munkabaleset, foglalkozási betegség fogalma

A balesetek bejelentése, kivizsgálása, dokumentálása

A balesetek típusai, jellegzetes okai

Megbetegedések bejelentése, kivizsgálása, dokumentálása

Baleseti ellátás, rehabilitáció

A munkaeszközökre vonatkozó általános követelmények

Munkahelyi magatartás

Biztonsági berendezések, védőburkolatok

Biztonsági szín- és alakjelek

Rendszeres ellenőrzés, karbantartás

Anyagmozgatás általános szabályai

Anyagtárolás általános szabályai

Tartályokban, aknában, magasban végzett munkák általános szabályai

Az elsősegélynyújtó alapvető feladatai, az első ellátás nyújtása, a veszélyes behatás megszakítása, a sérült biztonságba helyezése

Sérülések csoportosítása, ellátásuk

A légzés és vérkeringés fenntartása
Gondoskodás az orvosi ellátásról
Az elsősegélynyújtás eszközei
A munkák csoportosítása
Az ember energiaszükséglete
A fizikai munka energiaszükséglete
Alap, munka- és szabadidős tevékenységi energia
A dinamikus és statikus munka jellemzése
Az idegi és szellemi munka energiaszükséglete
A szervezet alkalmazkodása a terheléshez
A fáradás fizikai és pszichikai módjai
A munka minőségét befolyásoló tényezők (a munkateljesítmény időbeni alakulása, életkor, monotonitás, a munka szervezetsége)
Munkaidő-pihenőidő összhangja

5.3.2. Tűz-és robbanásvédelem

47 óra

Tűz- és robbanásvédelmi alapfogalmak
Tűzveszélyességi osztályok
Éghetőség, tűzállóság
Tűzvédelmi jogszabályok, irányító szervek, tűzoltóságok
Az üzemi tűzvédelmi feladatok, tűzvédelmi oktatás, tűzriadó-terv
Gépek és létesítmények tűzbiztonsági szabályai
Gépszínek, gépek (erő- és munkagépek) üzemeltetése
Tűzoltó anyagok: oltóporok, víz, oltóhabok, oltógázok (szén-dioxid)
Tűzoltó eszközök és készülékek
Gázpalackok, gázkészülékek kezelésének biztonsági szabályai

5.3.3. Környezetvédelem

48 óra

A környezetvédelem fogalma és feladatai
A környezetvédelem jogi szabályozása, szervezetek
A különböző környezet- és természetvédelmi (a veszélyes hulladékokról, az erdőkről, a vadakról stb.) szóló törvények
A minisztérium és a hatóságok
Környezetvédelmi feladatok
A talajvédelem: sík és dombvidéki
Talajerózió, defláció
A talajok szennyeződése, az öntözés, műtrágyázás, vegyszeres növényvédelem hatása
A víz védelme
A víz szennyeződésének forrásai, megelőzés lehetőségei, víztisztítási lehetőségek
Tisztított szennyvíz elhelyezése
A levegő tisztaságának védelme
A levegő szennyezettsége, a légszennyezés folyamata, a levegőtisztaság megóvásának lehetőségei
Az erdők és a vadak védelme
Hulladékok, a hulladék fogalma, csoportosításuk, a hulladékok ártalmatlanításának, újrahasznosításának eljárásai
A veszélyes hulladékok és ártalmatlanításuk
Környezetvédelmi károk és bírságolás
A természetvédelem feladata, jelentősége, elvárások az Európai Unióban
Védett növények fogalma, a legfontosabb védett növényfajok
A kertész lehetőségei a környezetvédelem területén

Talajvédelem jelentősége a kertészeti termesztés során
Talajművelés, talajfertőtlenítés, speciális tápközegek használata

5.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

-

5.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

5.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések (SZVK 6. pont lebontása, pontosítása)
		egyéni	csoport	osztály	
1.1.	magyarázat			x	-
1.2.	kiselőadás	x			-
1.3.	megbeszélés			x	-
1.4.	vita		x		-

5.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sor-szám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések (SZVK 6. pont lebontása, pontosítása)
		Egyéni	Csoport-bontás	Osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása			x	-
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	-
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			x	-
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre			x	-
2.2.	Tesztfeladat megoldása	x			-

5.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A
11024-16 azonosító számú
Kerti munkák
megnevezésű
szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei

A 11024-16 azonosító számú, Kerti munkák megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

11024-16 Kerti munkák	Kerti munkák			Kerti munkák gyakorlat		
	Gyümölcsös növények telepítése	Zöldségnövények telepítése	Szőlő telepítése	Gyümölcsös növények telepítésének gyakorlata	Zöldségnövények telepítésének gyakorlata	Szőlő telepítésének gyakorlata
FELADATOK						
Gyümölcsfát ültet	x			X		
Gyümölcsfajt meghatároz	x			X		
Támberendezést, kerítést fenntart a gyümölcsösben	x			X		
Gyümölcsöst gondoz, metsz				X		
Zöldmunkákat végez, hajtásokat kötöz a gyümölcsösben	X			x		
Talajt művel, tápanyag-utánpótlást végez a gyümölcsösben	x			X		
Gyümölcsöt betakarít	X			x		
Szőlő telepítését végzi			x			X
Szőlő-szaporítóanyagot előkészít, szaporítóanyagot ültet			X			x
Támberendezést, kerítést fenntart a szőlőültetvényben			x			X
A szőlő gondozását végzi, metsz			X			x
Zöldmunkákat végez, hajtásokat kötöz a szőlőültetvényben			x			X
Talajt művel, tápanyag-utánpótlást végez a szőlőültetvényben			X			x
Szőlőt betakarít			x			X
Talajt előkészít, tápanyag-utánpótlást végez a zöldségtermesztésben		X			x	
Zöldségnövényeket szaporít		x			X	
Növényápolási munkákat végez a zöldségtermesztésben		X			x	
Zöldségnövényeket betakarít		x			X	
Használja, karbantartja a gyümölcstermesztésben, a szőlőtermesztésben és a zöldségtermesztésben használatos eszközöket	x	x	x	x	x	X
SZAKMAI ISMERETEK						
Gyümölcsmorfológia	x			X		
Gyümölcsfajok, a gyümölcstermő növények csoportosítása, gyümölcsfajok felismerése	x			X		
Gyümölcstermő növények éghajlatigénye, talajigénye	X			x		
Gyümölcsfák ültetése	x			X		
Gyümölcsfák termőfelületének fenntartása	X			x		
A gyümölcsös trágyázása talajművelése, öntözése	x			X		
A gyümölcs betakarítása	X			x		
Szőlőmorfológia			x			X
Szőlőfajták			X			x
A szőlő éghajlatigénye, talajigénye			x			X
Szőlő ültetése			X			x
Termőszőlők metszése, a szőlő zöldmunkái			x			X
Talajmunkák, tápanyag-gazdálkodás a szőlőben			X			x
A szőlő betakarítása			x			X
Zöldségnövények morfológiája		X			x	

Zöldségfajok, a zöldségnövények felismerése		X			X	
A zöldségnövények éghajlatigénye, talajigénye		X			X	
A zöldségnövények termesztési módjai		X			X	
A zöldségnövények szaporítása, ápolási munkái		x			X	
A zöldségnövények betakarítása		X			x	
A gyümölcsstermesztésben, a szőlőstermesztésben és a zöldségstermesztésben előforduló eszközök, anyagok, épületek, építmények	x			X		
SZAKMAI KÉSZSÉGEK						
Olvasott szakmai szöveg megértése		X		x		
Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	X	x			x	x
Mennyiségérzék			x		X	
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK						
Állóképesség	x	x	x	x	x	X
Monotónia-tűrés						x
Megbízhatóság	x	x	x	x	X	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK						
Irányíthatóság	x	x	x	x	X	X
MÓDSZERKOMPETENCIÁK						
Ismeretek helyénvaló alkalmazása	X	X	x	x	x	x
Módszeres munkavégzés	x	X	x	x	x	x

6. Kerti munkák tantárgy**142 óra****6.1. A tantárgy tanításának célja**

A tantárgy tanításának célja a gyümölcs-, a zöldség- és a szőlőtermesztés leglényegesebb, a gyakorlati munkavégzéshez feltétlenül szükséges szakmai elméleti ismereteinek megismertetése a tanulókkal.

6.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia – mindegyik témakörhöz

6.3. Témakörök**6.3.1. Gyümölcsös növények telepítése****48 óra**

A gyümölcstermő növények fogalma, gyümölcsfajok

A gyümölcstermő növények csoportosítási módjai

A gyümölcstermő növények részei

A gyümölcsfajok éghajlati és talajigénye

A gyümölcstermő növények szaporítási módjai

A sor- és tőtáv, sor- és sorköz fogalma

Gyümölcsfák ültetése:

Gyümölcsfák ültetésének az időpontja,

Gyümölcsfák ültetési anyagának típusai, a növények előkészítése az ültetéshez

Gyümölcsfák ültetése

Gyümölcsfák ültetés utáni munkálatai

Metszés: a metszés alapfogalmai, a metszés ideje, metszésmódok, a metszés eszközei, sebkezelés, a nyesedék eltávolítása

A gyümölcsfák öntözésének jelentősége, fenntartó trágyázásuk, gyümölcsfák mechanikai talajápolása, a zöldmunkák fogalma, a táمبرendezés fenntartása

Az ápolási munkák eszközei

Az érettség fogalma

A betakarítás módjai

Gyümölcsfajok kézi betakarításának jellemzői

Az alakító és ritkító metszés célja

A metszés ideje, kivitelezési módja, sebkezelés, nyesedék eltávolítás

A korona alakítását befolyásoló tényezők (életkor, faj, fajta, talaj- és éghajlati viszonyok)

A metszés és hajlítás biológiai alapjai

A metszés elemei

A metszést kiegészítő eljárások (a hajtások csavarása, a vesszők lehajlítása, leívelése)

A metszésmódok hatása a növekedésre, termőrész-képződésre

A termőegyensúly

Koronanevelés és művelési mód, a legelterjedtebb koronaformák kialakítása

A gyümölcsfák termőfelületének fenntartása: a termőfelület fenntartás módjai (ritkító metszés, ifjító metszés, átoltás)

Gyümölcscrítítás, termés szabályozás

A tápanyagellátás célja

A tápanyagellátást befolyásoló tényezők

A tápelemek szerepe a gyümölcstermő növények tápanyagellátásában

A tápanyag-ellátottság hatása a gyümölcs minőségére

A gyümölcsös trágyázásának ideje, módjai (szerves-, műtrágyázás)

A talajművelés módjai (mechanikai, vegyszeres, biológiai vagy talajtakarásos), menete

A talajművelés céljai

A talajművelés feladatai
 A talajművelés technológiái
 Az öntözés célja, jelentősége
 A gyümölcstermő növények vízigénye
 Az öntözés időpontjai
 Öntözési célok a gyümölcsstermesztésben (vízpótló, frissítő, kondicionáló, színező stb.)
 Öntözési módok a gyümölcsstermesztésben: árasztó, barázdás, mikroöntözés (csepegtető, mini szórófejes, mini esőztető mikroszórófejes, mikroesőztető), esőszerű öntözés
 Az öntözés menete
 A gyümölcsfélék általános károsítói: élettani és fertőző betegségek, kártevők, gyomok
 A növényvédelem célja, (a károsítók felismerése, az elterjedés megakadályozása, előrejelzés, megelőző, gyógyító védekezés)
 A növényvédelem jelentősége
 A növényvédelem feladata
 A növényvédelem módjai: karantén hatósági intézkedések, termesztéstechnikai, mechanikai, kémiai, biológiai, biotechnikai védekezés
 Komplex és integrált növényvédelem
 Trágyázási technológiák ismerete
 Trágyák fajtáinak ismerete
 Különböző gyümölcsös növények telepítésének ismerete:
 (alma, birs, cseresznye, datolyaszilva, egres, eper, faeper, földicseresznye, görögdinnye, josta, kajszi, kajszi, kivi, kopasz kivi (weiki), körte, málna, meggy, naspolya, nektarin, paradicsom, őszibarack, ribizli, ringló, sárgadinnye, tüskétlen szeder, szilva, szőlő, dió, mandula, pisztácia, szelídgesztenye, berkenye, csipkebogyó (vadrózsa), erdei szamóca, fekete áfonya, fekete bodza, feketeribizli, galagonya, hamvas szeder, homoktövis, kökényszilva, közönséges boróka, madárberkenye, húsos som, tőzegáfonya, vadcseresznye (madárcseresznye), vadalma, vadrkörte, vadszeder, vörös áfonya) acai, ananász, avokádó, banán, citrom, datolya, durian, édes granadilla, füge, grépfrút (grape fruit), gránátalma, jujuba, kaktuszfüge, kaktuszgyümölcs, kamkvat, közönséges földicseresznye, kuruba, licsi, zöldcitrom (lime), mandarin, mangó, maracuja, narancs, naranjilla, óriás passiógyümölcs, papája, perui földicseresznye, pomelo, rambutan, tojásdinnye)

6.3.2. Zöldségnövények telepítése

47 óra

A zöldségnövények fogalma, zöldségfajok
 A zöldségfajok növénytani jellemzői, igényei
 A hajtatás módjai, a módok fontosabb jellemzői
 A szabadföldi termesztés módjai, a módok fontosabb jellemzői, a vetésforgó jelentősége
 A zöldségnövények szaporítási módjai
 A sor- és tőtáv, sor és sorköz fogalma
 A magvetés célja, módjai, a vetés mélysége
 A palánták típusai
 Az öntözés, a mechanikai talajmunkák, a tápanyag utánpótlás célja, eszközei
 Az érettség fogalma
 A betakarítás módjai
 Zöldségfajok kézi betakarításának jellemzői
 A zöldségnövények hőigényének felmérése
 A zöldségnövények fényigényének felmérése
 A zöldségnövények vízigényének felmérése
 A zöldségnövények tápanyagigényének felmérése
 Az egyes makro- és mikroelemek növényi életfolyamatokban betöltött szerepének

vizsgálata

A zöldségnövények levegő igény összetételének vizsgálata

A talaj szerepének vizsgálata a zöldségfélék termesztésében

A környezeti tényezők összefüggései és gyakorlati vizsgálata a zöldségnövények termesztésében

A termesztő berendezések használata: üvegházak vagy növényházak (szaporító, termesztő, vegyes hasznosítású növényházak), fóliás termesztő berendezések

A zöldségfélék termesztési módjainak kipróbálása: szabadföldi termesztés (korai-, tömegtermesztés), termesztő berendezés alatti termesztés

A növényházi termesztés sajátosságainak felismerése

A fóliás termesztő berendezések (alagút, ágy, sátor) alatti termesztés

A váz nélküli fóliatakarásos termesztés

Korai szabadföldi termesztés, szabadföldi tömegtermesztés

Növényi sorrend, vetésszerkezet

A biotermesztés

Szaporítás

Szaporítási módok a zöldségtermesztésben: ivaros (magról), ivartalan (vegetatív) szaporítási eljárások

A vetés, a vetőmag tulajdonságainak vizsgálata

A vetőmag vetés előtti kezelése

A zöldségnövények tenyészterületének vizsgálata

Vetés módok, a vetés mélysége, a vetőmagszükséglet kiszámítása

A vetés idejének ütemezése, a szabadföldi vetés, ültetés időpontjai

A palántanevelés előnyei, módjai: tűzdelés nélküli és tűzdeléses palántanevelés

A palántanevelés közegei és termesztőedényei

A palántanevelés helye, időtartama, munkái, a palánta kiültetése

Palántázás legfontosabb lépéseinek

A trágyázás

A trágyázás módjai, menete: alaptrágyázás, indítótrágyázás, fejtrágyázás

Szerves-, műtrágyázás a zöldségtermesztésben

Zöldségek ültetése: articsóka, bab, burgonya, csemege kukorica, cékla, dinnye (görögdinnye, sárgadinnye), feketegyökér, ehető gombák, hagymafélék (vöröshagyma, póréhagyma, téli sarjadékhagyma, metélőhagyma, fokhagyma), káposztafélék (fehérkáposzta, lilakáposzta, kelkáposzta (leveles kel, kínai kel, bimbóskel), karalábé, karfiol, brokkoli, paprika (fűszerpaprika), paradicsom, pasztinák, petrezselyem, levélpetrezselyem, rebarbara, retek, saláta (endíviasaláta, fejes saláta, cikóriasaláta, kötözösaláta, mezei saláta, tépősaláta), spárga, sárgarépa, som, sóska, spenót, padlizsán, torma, tök (spárgatök, sütőtök, laskatök), cukkini, patisszon, uborka, zeller, zöldborsó

Jelentősebb zöldségfélék felismerése

6.3.3. Szőlők telepítése

47 óra

A szőlőfajták csoportosítása

A borszőlő-fajták és a csemegeaszőlő-fajták csoport jellemzői, a csoportok legjellemzőbb fajtái

Ültetés: az ültetés ideje, módja, a szaporítóanyag

Metszés: a metszés alapfogalmai, a metszésmódok, a metszés ideje, a termő szőlő metszése, metszés eszközei, a venyige eltávolítása

A szőlő mechanikai talajápolása, fenntartó trágyázása, zöldmunkák a tamberendezés fenntartása

Az ápolási munkák eszközei

A borszőlő betakarítása, a betakarítás eszközei
A csemegeszőlő betakarításának eszközei
A kertészeti termesztésben előforduló termesztő berendezések (üvegházak, növényágak, fóliás berendezések), kiegészítő építmények (tárolók), termesztőedények (cserepek, szaporítóládák, -tálcák), kertészeti szerszámok (ásó, gereblye, kapa, metszőolló stb.) megismerése
A meteorológiai mérőház
A páratartalom meghatározására alkalmazható mérőeszközök (hajszálas nedvességmérő, száraz-nedves hőmérő, polyméter). A léghőmérséklet mérésének eszközei (állomási hőmérő, Fuess-féle maximum-minimum hőmérő)
A csapadékmérés eszközei
A talajhőmérséklet meghatározásának eszközei (felszíni, mélységi talajhőmérők)
A szél irányának, erősségének, sebességének mérésére alkalmazható mérőeszközök (Wild-féle nyomólapos szélzászló, kézi kanalas szélsébségmérő)
A talaj ismerete (előzetes tájékozódás, bejárás)
Talajmintavételi ismeretek (szelvényminta, átlagminta)
Talajminták előkészítésének ismerete laboratóriumi vizsgálatra
Egyszerű talajvizsgálatok ismerete (pH-érték, szerkezeti elemek, talajkötöttség, mésztartalom)
Szerves trágyák használatának ismerete (istállótrágya, zöldtrágya, egyéb növényi eredetű szerves trágyák, komposzttrágyák)
Műtrágyák használatának ismerete (egyszerű, összetett, kevert és mikroelem trágyák)
Technológiailag kevert műtrágyák ismerete
Iparilag kevert műtrágyák ismerete
Összetett műtrágyák alkalmazásának technológiai
Összetett műtrágyák felhasználásának technológiai
Agronómiai szempontok
Ökonómiai szempontok ismerete
Növény specifikus igénye
Technikai-műszaki adottságok
Új típusú műtrágyák
Folyékony halmazállapotú műtrágyák
Folyékony műtrágyák alkalmazásának főbb szempontjai
Alapvető trágyázási eljárások ismerete
A trágya megválasztásának ismerete
A trágyamennyiség (-adag) meghatározásának ismerete
A trágya elosztásának módja, kiszórás és talajba juttatás módja
Trágyázás időpontjának meghatározása
Növény védőszerek alkalmazásának technológiai
Legfontosabb kórokozók (vírusok, baktériumok, gombák) és állati kártevők kártételének felismerésének ismerete (kór- és kárképek)
Növényvédő szerek felismerésének technológiai
herbicidek: gyomirtó szerek
fungicidek: gombaölő szerek
inszekticidek: rovarirtó szerek
avicidek: madárirtó szerek
akaricidok vagy miticidek: atkaölő szerek
rodenticidek: rágcsáló irtók
vespacidek: darázsirtók
molluszkicidok: csigairtó szerek
baktericidek: baktériumok ellen használt vegyszerek

viricidok: vírusölők

nematicidok: fonalféreg ölő szerek

Kertészeti kultúrák legfontosabb gyomnövényeinek ismerete

Permetlé-összetétel számításának ismerete

A permetlé készítésének szabályai, permetlevek bekeverésének ismerete (gyakorlatilag nem mérgező szerekkel)

Természetes növényvédőszer használata ismerete

6.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

-

6.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

6.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések (SZVK 6. pont lebontása, pontosítása)
		egyéni	csoport	osztály	
1.1.	magyarázat			x	-
1.2.	kiselőadás	x			-
1.3.	megbeszélés			x	-

6.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sor-szám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések (SZVK 6. pont lebontása, pontosítása)
		Egyéni	Csoport-bontás	Osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			-
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			-
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			-
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre			x	-
2.2.	Teszt feladat megoldása	x			-
2.3.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			-
2.4.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			-
2.5.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban			x	-

6.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

7. Kerti munkák gyakorlat tantárgy**319 óra****7.1. A tantárgy tanításának célja**

A gyakorlat keretében ismertetjük meg a kertészeti termesztés alapvető munkáit.

A tanuló legyen képes elvégezni a ház körüli kertekben az alapvető kertészeti tevékenységeket.

7.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia – mindegyik témakörhöz

7.3. Témakörök**7.3.1. Gyümölcsös növények telepítésének gyakorlata****106 óra**

A gyümölcsfaiskola részeinek megismerése

A gyümölcsfa részei, termőrészek felismerése

Ivaros és ivartalan szaporítási módok gyakorlása

Csemetenövények nevelése, ápolása, kitermelése

A telepítés előkészítése: területrendezés, talajjavítás, talajfertőtlenítés, talaj-előkészítés, a fák helyének kitűzése

A telepítés: az ültetési anyag átvétele, a fák előkészítése az ültetéshez (gyökérmetszés, pépezés), a gyümölcsfák ültetése, a telepítést követő munkák (védelem, a telepítés nyilvántartása)

Támberendezés készítése, karbantartása

Szervestrágyázás: istállótrágyázás; trágyalé, komposzt, szerves hulladék kijuttatása és bedolgozása; zöldtrágyázás

Műtrágyázás: szilárd műtrágyák kijuttatása, bedolgozása; folyékony műtrágyák használata

Kémiai (vegyszeres) talajművelés: gyomirtó szer megválasztás, bekeverés, kijuttatás, bedolgozás

Biológiai talajművelés: füvesítés, zöldtrágyázás, talajtakarás

Az alakító és ritkító metszés célja

A metszés ideje, kivitelezési módja, sebkezelés, nyesedék eltávolítás

A korona alakítását befolyásoló tényezők (életkor, faj, fajta, talaj- és éghajlati viszonyok)

A metszés és hajlítás biológiai alapjai

A metszés elemei

A metszést kiegészítő eljárások (a hajtások csavarása, a vesszők lehajlítása, leívelése)

A metszésmódok hatása a növekedésre, termőrész-képződésre

A termőegyensúly

Koronanevelés és művelési mód, a legelterjedtebb koronaformák kialakítása

A gyümölcsfák termőfelületének fenntartása: a termőfelület fenntartás módjai (ritkító metszés, ifjító metszés, átoltás)

Gyümölcsritkítás, termésszabályozás

A tápanyagellátás célja

A tápanyagellátást befolyásoló tényezők

A tápelemek szerepe a gyümölcstermő növények tápanyagellátásában

A tápanyag-ellátottság hatása a gyümölcs minőségére

A gyümölcsös trágyázásának ideje, módjai (szerves-, műtrágyázás)

A talajművelés, célja, jelentősége, feladata, módjai (mechanikai, vegyszeres, biológiai vagy talajtakarásos), menete

Az öntözés célja, jelentősége

A gyümölcstermő növények vízigénye

Az öntözés időpontjai

Öntözési célok a gyümölcsstermesztésben (vízpótló, frissítő, kondicionáló, színező stb.)

Öntözési módok a gyümölcsstermesztésben: árasztó, barázdás, mikroöntözés (csepegtető, mini szórófejes, mini esőztető mikroszórófejes, mikroesőztető), esőszerű öntözés

Az öntözés menete

A gyümölcsfélék általános károsítói: élettani és fertőző betegségek, kártevők, gyomok

A növényvédelem célja, jelentősége, feladata (a károsítók felismerése, az elterjedés megakadályozása, előrejelzés, megelőző, gyógyító védekezés)

A növényvédelem módjai: karantén hatósági intézkedések, termesztéstechnikai, mechanikai, kémiai, biológiai, biotechnikai védekezés

Komplex és integrált növényvédelem

7.3.2. Zöldségnövények telepítésének gyakorlata

107 óra

A zöldségnövények hőigénye

A zöldségnövények fényigénye

A zöldségnövények vízigénye

A zöldségnövények tápanyagigénye

Az egyes makro- és mikroelemek növényi életfolyamatokban betöltött szerepe

A zöldségnövények igénye a levegő összetételét illetően

A talaj szerepe a zöldségfélék termesztésében

A környezeti tényezők összefüggései és gyakorlati jelentőségük a zöldségnövények termesztésében

A termesztő berendezések fogalma

A termesztő berendezések csoportosítása: üvegházak vagy növényházak (szaporító, termesztő, vegyes hasznosítású növényházak), fóliás termesztő berendezések

A zöldségfélék termesztési módjai: szabadföldi termesztés (korai-, tömegtermesztés), termesztő berendezés alatti termesztés

A növényházi termesztés szerepe, jelentősége és sajátosságai

A fóliás termesztő berendezések (alagút, ágy, sátor) alatti termesztés

A váz nélküli fóliatakarásos termesztés

Korai szabadföldi termesztés, szabadföldi tömegtermesztés

Növényi sorrend, vetésszerkezet

A biotermesztés lehetőségei, feltételei

A szaporítás fogalma

Szaporítási módok a zöldségtermesztésben: ivaros (magról), ivartalan (vegetatív) szaporítási eljárások

A vetés, a vetőmag tulajdonságai

A vetőmag vetés előtti kezelése

A zöldségnövények tenyészterülete

Vetés módok, a vetés mélysége, a vetőmagszükséglet kiszámítása

A vetés idejének ütemezése, a szabadföldi vetés, ültetés időpontjai

A palántanevelés előnyei, módjai: tűzdelés nélküli és tűzdeléses palántanevelés

A palántanevelés közegei és termesztőedényei

A palántanevelés helye, időtartama, munkái, a palánta kiültetése

A trágyázás célja, jelentősége

A trágyázás módjai, menete: alaptrágyázás, indítótrágyázás, fejtrágyázás Szerves-, műtrágyázás a zöldségtermesztésben

7.3.3. Szőlő telepítésének gyakorlata

106 óra

Az ültetvény-telepítések előkészítése (tereprendezés, talajmintavétel, talajelőkészítés, a tőkék helyének kitűzése, a szaporítóanyag előkészítése)

Az ültetés (ültetés gödörbe, kézifúróval, hidrofúróval, fóliatakarással)

Az ültetés befejező munkái (felcsirkézés, az ültetés minőségének ellenőrzése, törzskönyvezés)

A telepítés gondozása

Támberendezés-típusok tanulmányozása, építése (az oszlopok beállítása, karózás, huzalozás)

A támberendezések karbantartása, felújítása

A szőlőtőke részeinek megismerése

A tőkeművelési módok bemutatása

Európai vessző előállítás (begyűjtés helye, ideje)

A vessző tárolása és növényvédelmi vonzata

A szaporításra alkalmas vessző szabványa

Az európai vessző iskolázása, módjai, ápolása, felszedése

Alanyvessző előállítás, alanyfajták ismerete (mésztűrés, filoxéra-ellenállóság)

Alanytelep éves ápolási munkái

Az oltványkészítés műveletei

Előhajtás, edzés

Oltványok iskolázása

Gyökeres oltványok felszedése, szabványok

In vitro szaporítóanyag előállítása

7.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tangazdaság

7.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

7.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések (SZVK 6. pont lebontása, pontosítása)
		egyéni	csoport	osztály	
1.1	magyarázat			x	-
1.2.	kiselőadás	x			-
1.3.	megbeszélés			x	-

7.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sor-szám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések (SZVK 6. pont lebontása, pontosítása)
		Egyéni	Csoport-bontás	Osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása			x	-
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	-
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			x	-
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre			x	-

2.2.	Tesztfeladat megoldása	x			-
------	------------------------	---	--	--	---

7.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

Összefüggő szakmai gyakorlat

SNI/9. évfolyamot követően 70 óra

Az összefüggő nyári gyakorlat egészére vonatkozik a meghatározott óraszám, amelynek keretében az összes felsorolt elemet kötelezően oktatni kell az óraszámok részletezése nélkül, a tanulók egyéni kompetenciafejlesztése érdekében.

A SNI/9. évfolyamot követő szakmai gyakorlat szakmai tartalma:

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak/Témakörök
11024-16 Kerti munkák	Kerti munkák gyakorlat
	Gyümölcsös növények telepítésének gyakorlata
	Zöldségnövények telepítésének gyakorlata
	Szőlő telepítésének gyakorlata

11024-16 Kerti munkák

a 9. évfolyamot követően

Kerti munkák gyakorlat tantárgy

Témakörök

Gyümölcsös növények telepítésének gyakorlata

A gyümölcsfaiskola részeinek megismerése

A gyümölcsfa részei, termőrészek felismerése

Ivaros és ivartalan szaporítási módok gyakorlása

Csemetenövények nevelése, ápolása, kitermelése

A telepítés előkészítése: területrendezés, talajjavítás, talajfertőtlenítés, talaj-előkészítés, a fák helyének kitűzése

A telepítés: az ültetési anyag átvétele, a fák előkészítése az ültetéshez (gyökérmetszés, pépezés), a gyümölcsfák ültetése, a telepítést követő munkák (védelem, a telepítés nyilvántartása)

Támberendezés készítése, karbantartása

Szervestrágyázás: istállótrágyázás; trágyalé, komposzt, szerves hulladék kijuttatása és bedolgozása; zöldtrágyázás

Műtrágyázás: szilárd műtrágyák kijuttatása, bedolgozása; folyékony műtrágyák használata

Kémiai (vegyszeres) talajművelés: gyomirtó szer megválasztás, bekeverés, kijuttatás, bedolgozás

Biológiai talajművelés: füvesítés, zöldtrágyázás, talajtakarás

Az alakító és ritkító metszés célja

A metszés ideje, kivitelezési módja, sebkezelés, nyesedék eltávolítás

A korona alakítását befolyásoló tényezők (életkor, faj, fajta, talaj- és éghajlati viszonyok)

A metszés és hajlítás biológiai alapjai

A metszés elemei

A metszést kiegészítő eljárások (a hajtások csavarása, a vesszők lehajlítása, leívelése)

A metszés módok hatása a növekedésre, termőrész-képződésre

A termőegyensúly

Koronanevelés és művelési mód, a legelterjedtebb koronaformák kialakítása
A gyümölcsfák termőfelületének fenntartása: a termőfelület fenntartás módjai (ritkító metszés, ifjító metszés, áttoltás)
Gyümölcscrítítás, termésszabályozás
A tápanyagellátás célja
A tápanyagellátást befolyásoló tényezők
A tápelemek szerepe a gyümölcstermő növények tápanyagellátásában
A tápanyag-ellátottság hatása a gyümölcs minőségére
A gyümölcsös trágyázásának ideje, módjai (szerves-, műtrágyázás)
A talajművelés, célja, jelentősége, feladata, módjai (mechanikai, vegyszeres, biológiai vagy talajtakarásos), menete
Az öntözés célja, jelentősége
A gyümölcstermő növények vízigénye
Az öntözés időpontjai
Öntözési célok a gyümölcsstermesztésben (vízpótló, frissítő, kondicionáló, színező stb.)
Öntözési módok a gyümölcsstermesztésben: árasztó, barázdás, mikroöntözés (csepegtető, mini szórófejes, mini esőztető mikroszórófejes, mikroesőztető), esőszerű öntözés
Az öntözés menete
A gyümölcsfélék általános károsítói: élettani és fertőző betegségek, kártevők, gyomok
A növényvédelem célja, jelentősége, feladata (a károsítók felismerése, az elterjedés megakadályozása, előrejelzés, megelőző, gyógyító védekezés)
A növényvédelem módjai: karantén hatósági intézkedések, termesztéstechnikai, mechanikai, kémiai, biológiai, biotechnikai védekezés
Komplex és integrált növényvédelem

Zöldségnövények telepítésének gyakorlata

A zöldségnövények hőigénye
A zöldségnövények fényigénye
A zöldségnövények vízigénye
A zöldségnövények tápanyagigénye
Az egyes makro- és mikroelemek növényi életfolyamatokban betöltött szerepe
A zöldségnövények igénye a levegő összetételét illetően
A talaj szerepe a zöldségfélék termesztésében
A környezeti tényezők összefüggései és gyakorlati jelentőségük a zöldségnövények termesztésében
A termesztő berendezések fogalma
A termesztő berendezések csoportosítása: üvegházak vagy növényházak (szaporító, termesztő, vegyes hasznosítású növényházak), fóliás termesztő berendezések
A zöldségfélék termesztési módjai: szabadföldi termesztés (korai-, tömegtermesztés), termesztő berendezés alatti termesztés
A növényházi termesztés szerepe, jelentősége és sajátosságai
A fóliás termesztő berendezések (alagút, ágy, sátor) alatti termesztés
A váz nélküli fóliatakarásos termesztés
Korai szabadföldi termesztés, szabadföldi tömegtermesztés
Növényi sorrend, vetésszerkezet
A biotermesztés lehetőségei, feltételei
A szaporítás fogalma
Szaporítási módok a zöldségtermesztésben: ivaros (magról), ivartalan (vegetatív) szaporítási eljárások
A vetés, a vetőmag tulajdonságai
A vetőmag vetés előtti kezelése

A zöldségnövények tenyészterülete

Vetés módok, a vetés mélysége, a vetőmagszükséglet kiszámítása

A vetés idejének ütemezése, a szabadföldi vetés, ültetés időpontjai

A palántanevelés előnyei, módjai: tűzdelés nélküli és tűzdeléses palántanevelés

A palántanevelés közegei és termesztőedényei

A palántanevelés helye, időtartama, munkái, a palánta kiültetése

A trágyázás célja, jelentősége

A trágyázás módjai, menete: alaptrágyázás, indítótrágyázás, fejtrágyázás Szerves-, műtrágyázás a zöldségtermesztésben

Szőlő telepítésének gyakorlata

Az ültetvény-telepítések előkészítése (tereprendezés, talajmintavétel, talajelőkészítés, a tőkék helyének kitűzése, a szaporítóanyag előkészítése)

Az ültetés (ültetés gödörbe, kézfűróval, hidrofűróval, fóliatakarással)

Az ültetés befejező munkái (felcsirkézés, az ültetés minőségének ellenőrzése, törzskönyvezés)

A telepítés gondozása

Támberendezés-típusok tanulmányozása, építése (az oszlopok beállítása, karózás, huzalozás)

A támbereidézések karbantartása, felújítása

A szőlőtőke részeinek megismerése

A tőkeművelési módok bemutatása

Európai vessző előállítás (begyűjtés helye, ideje)

A vessző tárolása és növényvédelmi vonzata

A szaporításra alkalmas vessző szabványa

Az európai vessző iskolázása, módjai, ápolása, felszedése

Alanyvessző előállítás, alanyfajták ismerete (mésztűrés, filoxéra-ellenállóság)

Alanytelep éves ápolási munkái

Az oltványkészítés műveletei

Előhajtás, edzés

Oltványok iskolázása

Gyökeres oltványok felszedése, szabványok

In vitro szaporítóanyag előállítás

VI. A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

A részszakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

1. Projektfeladat

1.1. A vizsgatevékenység megnevezése: Kertészeti termesztés projektfeladat

1.2 A vizsgatevékenység leírása:

A gyakorlati vizsgamunka minden vizsgázó számára két vizsgarészből áll:

A) vizsgarész: gyakorlati vizsgamunka

B) vizsgarész: szakmai beszélgetés

1.2.1. „A” vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka. A vizsgatevékenység két egymástól elkülönülő részből áll: egy kertészeti termesztés („A”) és egy növényismereti felismerés feladatból.

1.2.1.1. „A1” vizsgarész: Kertészeti feladat végrehajtása (pl. talaj-előkészítés, magvetés, ültetés, ültető gödör kiásása, ápolási munkák, gépüzemeltetési/karbantartási feladatok, betakarítás)

Az „A1” vizsgarészhez tartozó modulok a kerettantervben:

10961-16 azonosító számú, Kertészeti alapismeretek megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak közül:

- Termesztési ismeretek gyakorlat tantárgy
- Műszaki alapismeretek gyakorlat tantárgy

10961-16 azonosító számú, Kertészeti munkavállalói ismeretek megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak közül:

- Munkavállalói ismeretek tantárgy

11024-16 azonosító számú Kerti munkák megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak közül:

- Kerti munkák gyakorlat tantárgy

1.2.1.2. „A2” vizsgarész: A központilag meghatározott növénylistában szereplő 30 db növény és növényi rész felismerése és írásban történő megnevezése magyar nyelven. (Gyümölcstermő növények, növényi részek, szőlő növényi részek, zöldségnövények, növényi részek, magok, palánták).

A feladathoz élő növényanyag használható.

Az „A2” vizsgarészhez tartozó modulok a kerettantervben:

10961-16 azonosító számú Kertészeti alapismeretek megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak közül:

- Növénytani ismeretek tantárgy

A 11024-16 azonosító számú, Kerti munkák megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak közül:

- Kerti munkák tantárgy
- Zöldségnövények telepítése témakör

Gyümölcsös növények telepítése témakör

Szőlők telepítése témakör

- Kerti munkák gyakorlat tantárgy A gyümölcsfa részei, termőrészek felismerése témakör

A szőlőtőke részeinek megismerése

1.2.2. „B” vizsgarész: A vizsgarész során a vizsgabizottság, az A) vizsgarészben meghatározott munkafolyamattal kapcsolatos szakmai beszélgetést folytat a vizsgázóval, kérdéseket tesz fel neki, amelyek érintik a természetéstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, termelési eredmények, az előállított termékek felhasználásának, értékesítésének, a munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét.

Az „B” vizsgarészhez tartozó modulok a kerettantervben:

10961-16 azonosító számú Kertészeti alapismeretek megnevezésű szakmai követelménymodul tantárgyainak mindegyik témakörét tartalmazhatja

10962-16 azonosító számú Kertészeti munkavállalói ismeretek megnevezésű szakmai követelménymodul tantárgyainak mindegyik témakörét tartalmazhatja.

11024-16 azonosító számú Kerti munkák megnevezésű szakmai követelménymodul tantárgyainak mindegyik témakörét tartalmazhatja.

V. SPECIÁLIS KERETTANTERV a Textiltermék-összeállító képzés szakiskolában történő oktatásához enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára

Az adott képzésekhez készült képzési és kimeneti követelmények és programkövetelmények által meghatározott követelményeket a speciális kerettantervekben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni és számonkérni.

I. A képzés jogi háttere

A speciális kerettanterv a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján készült.

II. A képzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek

Pályaalkalmassági követelmények: -

III. A képzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet előírásainak megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Tárgyi feltételek

A képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a képzés képzési és kimeneti követelménye, illetve programkövetelménye tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: nincs

*Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre:
nincs*

IV. A fogyatékosági típushoz kapcsolódó általános információk, javaslatok

Az enyhe értelmi fogyatékos illetve a tanulásban akadályozott tanulók

3.Bevezető

Ez a kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos, illetve tágabb értelemben a tanulásban akadályozott tanulók neveléséhez, oktatásához készült. Fontos kihangsúlyozni, hogy **az enyhe értelmi fogyatékos és a tanulásban akadályozottság nem ugyanaz**, az enyhe értelmi fogyatékos a tanulásban akadályozottság csoport része. A hatályos köznevelési jogszabályok a tanulásban akadályozott fogalmat nem ismerik, ez egy szakmai fogalom, amelybe több sajátos nevelési igény terület is beletartozhat az enyhe értelmi fogyatékoságon túl, tehát ezek nem szinonimák.

Ki kell emelnünk, hogy bár ezen – szakmai – kerettanterv mind az enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű tanulók, mind pedig a nem enyhe értelmi fogyatékos de más okból sajátos nevelési igényű egyben a tanulásban akadályozott szakmai fogalom alá sorolható tanulók esetében is alkalmazható, **de** az ezen szakmai kerettantervvel együtt alkalmazandó közismereti kerettantervek vonatkozásában már **különbőség van** attól függően, hogy a tanuló ép értelmű-e vagy enyhe értelmi fogyatékos.

Ép értelmű, de más okból sajátos nevelési igényű egyben a tanulásban akadályozott szakmai fogalom alá sorolható tanulók esetében az enyhe értelmi fogyatékos tanulóakra adaptált közismereti kerettantervek nem alkalmazhatóak és természetesen különbség van az adott közismereti tantárgy oktatására feljogosított pedagógus szakképzettségi követelményeiben (ép értelmű tanulók esetében a tantárgyat gyógypedagógus már nem, csak a tantárgynak megfelelő szakos tanár oktathatja) és a képzési struktúrában is (annyiban, hogy a nem értelmi fogyatékos tanulók esetében nincs előkészítő 9/E évfolyam).

„A tanulásban akadályozottak csoportjába tartoznak azok a gyermekek, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképességei, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.” (Mesterházi, 1998, 54.)

Az idegrendszeri károsodás mellett és helyett ebben a definícióban megjelenik a szociális környezet igen erős hatása, amely a későbbi tanulási sikerességet meghatározóan befolyásolhatja.

A tanulási akadályozottság az esetek nagy részében az iskolába lépés évében realizálódik. Ám egyes gyermekeknél már az óvodás korban is felmerülhet a gyanú az esetleges sikertelen iskolai előmenetelre.

A tanulási akadályozottság a tanulás minden területére kiterjed, hosszan tartó, végigkíséri a gyermeket egész iskolai pályafutása alatt. A tanulási képesség fejlődésében olyan átfogó zavar következik be, amely jelentősen akadályozza a gyermek tanulását.

Az érintett tanulóknál előfordulhatnak problémák a következő területeken:

- észlelés (egyensúly észlelés, nehézségi erő észlelés, taktilis-kinesztetikus észlelés, auditív észlelés, vizuális észlelés, amnesztikus funkciók)
- kivitelezés-végrehajtás (izomtónuszavar, nagymozgások, finommozgások, mimika)

- szociális-emocionális terület:
 - a késztetések területén (apátia, passzivitás, túlérzékenység, hiperaktivitás),
 - az általános pszichés állapotban (levertség, féktelenség, szorongás),
 - a motiváció alakulásában (motivátlanság, megközelíthetlenség),
 - a munkavégzésben (gyors kifáradás, vontatott tempó, impulzivitás),
 - az önirányításban (rövid zárati cselekvések, labilitás, rigiditás),
 - az önértékelésben (kisebbségi érzés, hiányos énkép, túlzott elbizakodottság, egocentrizmus)
 - és a szociális beilleszkedésben (elszigeteltség, kapcsolatteremtési nehézségek, túlzott alkalmazkodás, belátás hiánya, agresszivitás).
- (Englbrecht - Weigert, 1996, 33-38.)

A tanulási akadályozottak körét tehát az enyhén értelmi fogyatékosnak minősítettek, illetve az iskolában tanulási problémákkal küzdő gyermekek alkotják.

„A tanulási akadályozottság változó, változtatható állapot. A folyamatosan ható, kiváltó okok feltárásával, ezek kedvező irányú befolyásolásával, a tanulási akadályozottság részben megelőzhető, részben súlyosságának mértékében csökkenthető.” (Mesterházi Zsuzsa)

Gyógypedagógiai eszközökkel ezen az állapoton sokat lehet változtatni, és meg lehet előzni a tanulási akadályozottság további romlását. Ha azonban nem kapnak elég segítséget, akkor kudarc kudarcra halmozódik, egyre jobban elfordulnak az iskolától, tanulási kedvük (motivációjuk) és önértékelésük rohamosan csökken, és ezzel életesélyeik is romlanak. Megfelelő segítséggel azonban ez elkerülhető és hozzá lehet őket segíteni az örömmel és figyelemmel végzett eredményes tanuláshoz. A segítség a fiatal egyéni fejlesztését és a tanulási környezet számára megfelelővé alakítását egyaránt jelenti.

A tanulási akadályozottság – ahogy már szó volt róla – elsősorban iskolai tanulási helyzetekben jelentkezik, összefüggésben az alapképességek eltérő, lelassult fejlődésével, melynek következményei sok esetben a középiskolás fiatal tanulási teljesítményében is megjelennek, ezért az oktatás során még ekkor is nagy figyelmet kell fordítani rájuk. A problémák az érzékelés-észlelés (percepció), a kivitelezés-végrehajtás, a szocio-emocionális területeken, valamint a kommunikáció terén egyaránt jelentkezhetnek.

A társas kapcsolatokban, a szociális interakciókban jelentkező nehézségek a tanulásban akadályozott emberek esetében igen gyakoriak, még akkor is, ha az iskolát befejezve sikerül munkát találniuk, családot alapítaniuk. A szociális készségek fejlesztésének a hívei szerint a „mentális zavarok egy részét a szociális kompetencia hiánya okozza”. Ha ez így van, akkor jelentős eredményeket lehet elérni, ha figyelmünket a szociális készségek fejlesztésére fordítjuk, s energiát fektetünk bele mind a tanórákon, mind pedig azokon kívül.

4. A szegregált és integrált szervezeti formák

Szegregált intézményekben tanulnak tanulásban akadályozott diákok. Amely gyógypedagógiai intézményekben megfelelő végzettségű szakemberek, gyógypedagógusok dolgoznak, valamint speciális tantervet alkalmaznak, mindezt kislétszámú osztályokban.

Integráció esetében a tanulásban akadályozott fiatalok és a nem tanulásban akadályozott fiatalok együtt vesznek részt a tanítási folyamatban, a szabadidős tevékenységekben. A

tanulásban akadályozott gyermekek többségi iskolai nevelésének esetében az integráció feladata, hogy a számukra szükséges pedagógiai többletszolgáltatásokat az ép fejlődésű kortárs csoporton belül kapják meg. Tanulási akadályozottság esetén több területet érintő, tartós, súlyos problémáról van szó, mely megfelelő szakmai segítség nélkül a többségi iskolákban nagyon megnehezíti az érintett gyermek és pedagógus életét is. A probléma gyökere nem a gyermekben van, hanem a többségi iskola és a sajátos igényű tanuló találkozásában.

Hazánkban is egyre nagyobb teret hódít meg az integrált/inkluzív oktatás, nevelés, melynek elengedhetetlen feltétele a gyógypedagógiai segítségnyújtás és a megfelelően strukturált környezet.

Inklúzió mint optimalizált, kibővített integráció is jelen van a mai oktatási rendszerünkben. Az inklúzió a többségi iskola folyamatos, rendszerszerű átalakulását jelenti. Ebbe a folyamatba az összes tanulót bevonják. A gyermek áll a középpontban. Nem zavaró elemként, hanem új kiindulópontként és egyúttal célként. Individuális gondoskodás jár valamennyi tanulónak, legyen bármiben akadályozott vagy nem. Ebben az értelmezésben az inkluzív pedagógia több mint gyógypedagógia, és több, mint az eddigi integrációs pedagógia. Az integrált, inkluzív oktatásban kiemelt szerepet kap a differenciált oktatás.

2.3. Az integráció/inklúzió feltételei

„A tanulásban akadályozott gyermekek többségi iskolai integrációjának az a célja, hogy ezek a gyermekek a pedagógiai többletszolgáltatásokat ne kortárs csoportjaiktól elkülönülten, hanem velük együtt kapják meg, kiegészítve a pedagógiai ráhatások körét a szocializáció abból fakadó elemeivel, hogy a gyermekek heterogén csoportokban tanulnak.” (Dr. Papp Gabriella és Faragóné Bircsák Márta Módszertani intézményi útmutató a tanulásban akadályozott gyermekeket befogadó iskolák számára 2005.)

2.3.1. Objektív tényezők

Az objektív tényezők közé tartoznak a tanulásban akadályozott gyermek iskolai boldogulását segítő tárgyi feltételek.

- Az iskolának rendelkeznie kell megfelelő intézményi dokumentumokkal (alapító okirat, pedagógiai program, nevelési program, helyi tanterv) Ki kell dolgoznia egy egységes, minden tanulóra kiterjedő, azonos tananyagot közvetítő **tantervet**, eltérés mindössze a tanulóktól elvárt, az egyéni képességekhez illeszkedő követelmények szintjén jelentkezhet.
- A **kisebb osztálylétszámú osztály** kialakításakor figyelembe kell venni a fiatal tanulási akadályozottságát, így az osztályban 2 főnek számít, mert tanítása több figyelmet, megsegítést és speciális bánásmódot igényel.
- Ajánlott a tanterem berendezésénél figyelembe venni a strukturált tanítási környezet kialakítását (mobilizálható padok, tanulói boxok, pihenősarok, IKT eszközök, kézikönyvtár), többféle kisebb tér létrehozása az osztálytermen belül, például kiscsoportos munkához, illetve célszerű az egyéni tanuláshoz különálló asztalokat elhelyezni.
- A befogadó intézményeknek lehetővé kell tenniük a megfelelő fejlesztést biztosító többletszolgáltatások elérését.

2.3.2. Szubjektív tényezők

- A **befogadó nevelőtestület, pedagógus** szemlélete, módszerei, segítőkészsége, kreativitása, elkötelezettsége valamint a sérülésről szóló ismeretei.
- A **szülők** támogatása, hozzáállása és aktivitása.
- A **gyógypedagógus** érzékenysége a probléma, illetve a gyermek iránt, felkészültsége, szakmai tudása, személyisége. A szakemberek közti kapcsolatrendszerben a leglényegesebb a pedagógus és a gyógypedagógus jó kapcsolata.
- A **társak és a környezet** elfogadása. A sikeres integráció, beilleszkedés és elfogadás a személyiség szempontjából nézve kétirányú. Múlik azon is, hogy a környezet, az osztálytársak mennyire elfogadóak, mennyire hajlandóak a viselkedésükön változtatni ahhoz, hogy a sérült gyermeket olyannak fogadják el amilyen, és igyekezzenek egyenrangúként kezelni. De múlik a sérült gyermek személyiségén is. Minél fiatalabb korban kerül sor az integrációra annál nagyobb eséllyel lesz sikeres.
- Teamben dolgozó szakemberek együttműködése, partneri kapcsolatai

2.4. Az integráció formái lehetnek:

- Lokális integráció: az integráció legegyszerűbb és viszonylag könnyen megvalósítható változata, amikor a sajátos nevelési igényű és a nem sajátos nevelési igényű tanulók között semmilyen kapcsolat nem áll fenn, mindössze az iskola épülete közös. A tanulásban akadályozott tanulók külön osztályokban, csoportokban tanulnak.
- Szociális integráció: ebben a formában már tudatosan szervezett az együttnevelés, a tanulásban akadályozott fiatalok a foglalkozásokon, a tanórákon kívüli időben találkoznak a többségi iskolába járó kortársaikkal.
- Funkcionális integráció: az integrációnak ezen formája is két szinten valósulhat meg. A sajátos nevelési igényű és a nem sajátos nevelési igényű tanulók csoportja egy épületben tanul, külön osztályban, azonban a két párhuzamos osztály órarendjét tudatosan úgy szervezik, hogy bizonyos óráik egybeessenek (pl. készségórák, bizonyos tanórák). Így a két csoport találkozási tervezett és rendszeres, az együtt eltöltött időnek van célja. A teljes integráció az integráció legmagasabb szintje, amikor együtt fejlesztik a gyermekeket, a tanulásban akadályozott gyermek a tanítási idő minden percét ép kortársaival tölti el.

Az integrációnak számos előnye lehet a tanulásban akadályozott fiatalok esetében. Megfigyelhető, hogy fejlesztő környezetet jelent számukra ez a kortárs közösség, amely jelentheti azt, hogy tanulnak a többiektől, ingergazdag környezetben vannak, több ismerethez hozzájuthatnak, de akár azt is, hogy gyorsabb fejlődés tapasztalható náluk. A tanulók személyiségfejlődésében is pozitív változásokat hozhat, például: nő az önbizalmuk. Hosszabb távon sikeresebb lehet a társadalmi beilleszkedése azoknak a tanulóknak, akik integrált környezetben vettek részt az oktatás-nevelés folyamatában. Emellett barátságok alakulhatnak ki, valamint megtanulhatják a segítségkérést, illetve annak elfogadását is a fiatalok.

3. A tananyag feldolgozása során alapvető szempontok:

- az ismeret sokoldalú szemléltetése, elméleti ismeretek gyakorlati megerősítése,

- az új ismeretek fokozatos, kisebb lépésekben történő közlése,
- az ismeretek többszöri ismétlést, begyakorlást igénylő rögzítése,
- az alapvető ismeretek folyamatos felidézése,
- a hiányzó vagy nem megfelelő mélységű ismeretek időbeni pótlása,
- az egyes tantárgyakban megjelenő azonos ismeretanyag összehangolása,
- lényeges elemek, ok - okozati összefüggések kiemelése, megláttatása, rész-egész viszonyának bemutatása,
- a tananyag feldolgozása során a vizsgakövetelményekben megfogalmazottakat hangsúlyosan kell kezelni.

4. Módszertani javaslatok

4.1. Kooperatív tanulás: a kortársakkal való közös munka és a kooperatív tanulás hatékonyan fejlesztik a tanulók értelmi és szociális-érzelmi képességeit. A kooperatív tanulás minden tanulónak hasznára válik: az a tanuló, aki magyaráz a másoknak, jobban és hosszabb időre megjegyzi az információt, az pedig, akinek magyaráznak, az ismeretszintjének megfelelőbb információkat kap, hiszen társa felfogási képessége alig magasabb, mint az övé. Együttműködésen alapuló problémamegoldás csökkentheti a zavaró magatartás mennyiségét és intenzitását a tanórák alatt. Fontos, hogy az osztály szabályait (házirendet) az egész osztály közreműködésével alakítsák ki, és hogy mindig jól látható helyen legyen elhelyezve az osztályteremben.

4.2. Projekt módszer: közösen végzett tevékenységek köre. A központban egy gyakorlati jellegű probléma áll, melyet a tanárok és tanulók együtt dolgoznak fel több szempont szerint elemezve, komplex módon. A módszer legfontosabb értéke a munkafolyamat. Mindenki saját képességei, lehetőségei, tapasztalatai alapján végzi el a feladatot. A munkafolyamat eredménye a produktum.

4.3. Komplex Instrukciós Program (KIP)

- Az osztályon belüli rangsorbeli problémák már az iskola kezdő szakaszában felismerhetőkké és kezelhetőkké válnak.
- A csoportfoglalkozások alatt a heterogén összetételű osztályokban a speciális instrukciós eljárás alkalmazásán keresztül lehetőség nyílik a tanulónak az együttműködési normákra történő felkészítésére.
- Sokféle, eltérő képességet megmozgató tananyag alkalmazásával a felszín alatt megbúvó képességek kibontakoztatása.
- A fentiekén kívül módszer másik fontos célja a tanárok szakmai hozzáértésének fejlesztése a csoportmunka-szervezés során. A pedagógusoknak meg kell tanulniuk, hogy az új módszerben mi a szerepük az osztálymunka alatt, ezért a módszer bevezetése, elsajátítása során szükség van munkájuk folyamatos, szakértői ellenőrzésére, a kollégák közötti együttműködésre.

"Azok a tanulók, akik a közösségből társadalmi okok miatt kirekesztődnek, vagy azok, akiknek tanulásában lemaradás tapasztalható, gyakran vonakodnak részt venni a közös munkában, emiatt azonban kevesebbet tanulnak, mint azok, akik aktívabbak. Az osztályrangsor élén elhelyezkedő tanulók nagyobb befolyást gyakorolnak a csoport döntéshozatalára, gyakrabban kérik őket segítségadásra, és több alkalom jut véleményük kifejtésére, mint a rangsor alján elhelyezkedőknek. Az utóbbiak véleményét általában figyelmen kívül hagyják (ez a megnyilvánulás a státuszprobléma jelensége). A Komplex instrukciós programban a tanár célja az,

hogy minden diáknak megadja a lehetőséget a munkában való egyenrangú munkavégzésre, tudatosítja, hogy mindenkinek van olyan képessége, amely alkalmassá teszi a feladatok megoldásában való sikeres közreműködésre." (Cohen, E. G.: Designing Groupwork. Teacher College Press, New York, 1994.)

A módszer elvei

9. Differenciált, nem rutinszerű feladatok alkalmazása, ez minden esetben nyitott végű, több megoldást kínáló, sokféle, eltérő képességek mozgósítására alkalmas feladatokat jelent.
10. A felelősség megosztásának elve magába foglalja az egyén felelősségét a saját és a csoport teljesítményéért, illetve a csoport felelősségét az egyén teljesítményéért.
11. A tanulók munkájának ellenőrzése a normákon és a szerepeken keresztül történik. A közös munkában az alábbi együttműködési normák betartása valósul meg: „Jogod van a csoporton belüli segítségkérésre bárkitől.”
 „Jogod van a csoporton belüli segítségkérésre bárkitől.”
 „Kötelességed segíteni bárkinek, aki segítségért fordul hozzád.”
 „Segíts másoknak, de ne végezd el helyette a munkát.”
 „Mindig fejezd be a feladatod.”
 „Munkád végeztével rakj rendet magad után.”
 „Teljesítsd a csoportban kijelölt szereped.”

A fenti normák kifüggesztve láthatók az osztály falán, és minden alkalommal emlékeztetik a tanulókat a csoportmunka lényegére, alapelveire. A normák együttes alkalmazása lehetővé teszi a tanulók számára egymás viselkedésének ellenőrzését. A munkában minden tanulónak meghatározott szerep jut, ezek az egymást követő csoportmunkák során cserélődnek, rotálódnak. Ez a szerepváltás segíti elő a képességek sokoldalú fejlesztését, a státusprobléma kezelését. A szerep mindig a feladat típusától és a csoport létszámától függ. Az ideális csoportlétszám 3–5 fő. A foglalkozások során az alábbi tanulói szerepek alkalmazása a leggyakoribb: kistanár, beszámoló, jegyzetelő, anyagfelelős, rendfelelős. A szerepek száma függ a csoportlétszámtól. Esetenként egy tanulónak lehet több szerepe is, illetve a fentiekén kívül más szerepek is előfordulhatnak (pl. időfelelős, konfliktuskezelő stb). A szerepek rotációja alapkövetelmény. A szerepeken keresztül mindenkinek meg kell tanulnia a munka irányítását, a beszámolást, a helyes, zökkenő- és balesetmentes munkavégzést, végeztetést.

12. A csoporton belül kialakult hierarchia, rangsor kezelése az eltérő, sokféle képesség mozgósítására alkalmas feladatokon keresztül megváltoztatható. A pedagógus feladata annak tudatosítása, hogy nincs olyan tanuló, aki minden képességben kiváló, de mindenki számára van olyan feladat, melyet maradéktalanul meg tud oldani, valamint egyedül senki nem olyan tájékozott, mint a csoport együttesen. Az együttműködési normák és a tanulói szerepek kialakításának már az iskolába kerülés pillanatától kezdve fontos célja annak biztosítása, hogy a diákok mind jobban megértsék a velük szemben támasztott elvárásokat, és a felső tagozatot elérve képesek legyenek direkt tanári irányítás nélkül is dolgozni.
13. A tanár szerepe szintén változik. A hagyományos csoportmunkánál a tanár hajlamos a direkt beavatkozásra, irányításra. Ennél a módszernél a beavatkozás szükségtelen. Az együttműködési normán keresztül a tanár az irányítást átruházza a tanulókra. A rendszer megfelelő működése esetén a tanár feladatainak egy részét maguk a diákok végzik el. A tanulók csak végső esetben fordulnak segítségért a tanárhoz, hisz lehetőségük nyílik

a feladat megbeszélésére egymás között. A csoportban a tanulónak a korábitól eltérő szerepek jutnak: kérdez, előad, beszerzi az anyagot, elsimítja a konfliktusokat stb. A szerepek az egymást követő csoportmunkák során cserélődnek. Ez elősegíti a csoporttagok közötti együttműködést, a szerepek elsajátítását, a mások iránti tisztelet kialakulását.

14. A tanár munkája során szakít a rutin-döntéshozattal. Reagálása attól függ, hogy a csoport milyen úton hajtja végre a feladatot, és a meglévő státuszprobléma milyen jellegű beavatkozást igényel. A feladatok jellege megkívánja, hogy új és differenciált feladatokat és módszereket alkalmazzon, ezzel készítve absztrakt gondolkodásra a tanulókat. Az egyéni feladatot pedig úgy kell meghatározni, hogy a diáknak szüksége legyen a csoportfeladat eredményére, vagyis máris jelentkezik annak igénye, hogy a közös csoportfeladat végrehajtása megfelelő színvonalú legyen az egyéni továbbhaladás érdekében. Az elvek betartása tudatos, logikus munkaszervezést kíván.
15. A Komplex instrukciós programban a csoporttevékenység az osztálytermi munka magja, de alkalmazása nem kizárólagos. A csoporttevékenység beépül a tananyagba. A tanárok a módszert akkor alkalmazzák, amikor a cél a konceptuális tanulás, a magasabb rendű gondolkodás és a tartalom mély megértése. Továbbra is módszereink közé tartozik az ismeretek tényszerű közlése, a frontális osztálytanítás. A Komplex instrukciós program alkalmazására lehetőség van többek között egy anyagrész összefoglalásánál, egy új tananyagrész előkészítésénél, de új ismeret szerzésére és feldolgozására is alkalmat adhat.
16. Ezt a módszert a tanítási órák körülbelül egyötödében alkalmazzuk.
17. A csoportmunka elemei a csoport-feladatlapok, a háttér információt nyújtó adatlapok, az egyéni feladatlapok, illetve a munkához szükséges eszközök, anyagok. Bár az órai munka legfontosabb része a csoportfeladat.

, a munka minden esetben egyéni feladatmegoldással zárul.

5. Oktatásszervezési eljárások, pedagógiai többletszolgáltatások

5.1. A heterogén csoportalkotás hozzájárulhat a tanulásban akadályozott tanulók és többségi társaik között növekvő szakadék csökkentéséhez, valamint elősegítheti a diákok és a tanárok pozitív hozzáállását a sajátos nevelési igényű tanulókhoz. A tudásszint szerinti csoportosítás a tanulásban akadályozott tanulók marginalizációjához vezethet.

5.2. A differenciálás létjogosultságát az indokolja, hogy a résztvevők alapvetően különböznek egymástól. Nem tarthatók azok a feltételezések, amelyek egy tényezőt tesznek felelőssé a gyerekek tanulási folyamatban való részvételének színvonaláért pl.: életkor, intelligencia, nyelvi fejlettség, szülői végzettség stb. Helyette inkább több sajátosság együttes hatását kell feltételeznünk. Azt hogy melyek ezek, pontosan nem tudjuk. Mégis a következő sajátosságait érdemes a tanulóknak megismerni a differenciálás érdekében: továbbhaladáshoz szükséges előzetes, megalapozó tudás; aktivizálhatóság; önálló, egyéni munkavégzés terén való fejlettség; együttműködési képesség színvonala; társas helyzet jellemzői. Mindezeket figyelembe kell vennünk annak eldöntésekor, hogy közös tanulási vagy differenciált tanulási feltételeket biztosítunk tanulóink számára. A differenciálás módozatai a következő lehetnek:

- Differenciálás a segítségadásban: ha azonos tananyagot dolgozunk fel a tanulásban akadályozott fiatalok több segítséget igényelhetnek pl.: a feladat megismétlése a nekik megfelelő nyelvi szinten, a feladat kis lépésekre bontása, példa bemutatása, analógiák kihasználása, mintaadás stb.
- Differenciálás a feladatok szintjén: adhatunk kevesebb feladatot a lassúbb

munkatempójú fiatalok részére, vagy éppen többet a gyorsabbaknak.

- Differenciálás a tevékenységek szintjén: használhatnak-e a gyerekek valamilyen eszközt vagy nem. Kötött vagy választható-e a tevékenység. A választási lehetőség biztosítása fokozhatja a gyerekek motivációját, felelősségérzetüket.

- Differenciálás a szociális keretek szintjén: a gyerekek tanulhatnak egyedül, párban, kiscsoportban (azonos vagy megosztott feladatokon) vagy rugalmas tanulócsoportokban.

- Differenciálás a tanulási stílus szerint: egyesek inkább vizuális típusúak, mások auditív vagy motoros beállítottságúak, de előfordulhat ezeknek a kombinációja is. Érdemes tájékozódni, hogy adott csoportban melyik dominál és annak megfelelően alakítani az ismeretközvetítést.

- Differenciálás a célok szintjén: mindezek függvényében irreális lehet azonos célok kitűzése.

- Differenciálás az értékelésben: ha a fentieknek megfelelően szervezzük az oktatást, akkor a szokásos iskolai értékelési módok (osztályzás, egyszavas minősítés) nehézkessé, szinte lehetetlenné válnak. A legalkalmasabb forma a leíró, szöveges értékelés lehet, amelynek feltételei is vannak. Az értékelés a konkrét teljesítményre vagy viselkedésre vonatkozik, sohasem címkéz. Tartalmában komplex, mind pozitív, mind negatív elemek megjelennek. A fejlődés előző fokához kell, hogy kapcsolódjék és a perspektíva következő fokát jelöli meg. Emellett a továbblépésre vonatkozóan konkrét javaslatokat fogalmaz meg, a címzettek számára differenciáltan és érthető módon.

5.3. Az otthonos tanulókörnyezet rendszere: tanulók a tanítás ideje alatt egy kisszámú teremből álló tanulási környezetben maradnak, és mintegy csoportfeladatként csak néhány pedagógus biztosítja számukra az oktatást, majdnem minden tantárgy esetében. Különösen a tanulásban akadályozott tanulók számára fontos ez, hiszen erősíti bennük az érzést, hogy tartoznak valahová. Ez elősegíti az állandó környezet kialakítását, valamint a nem tudásszint szerint szervezett oktatás megvalósítását.

5.4 Fejlesztőhelyiség kialakítása: „Érdemes kialakítani egy fejlesztő helyiséget az iskolában, ahol a szükséges egyéni fejlesztéseket lehet folytatni. Ez a szoba nem pusztán egy kicsi fejlesztő szoba, hanem a folyamatosan gyarapodó fejlesztő eszközök, szakirodalom gyűjtőhelye is legyen. Érdemes a könyvtárakhoz hasonlóan egy kölcsönző rendszert működtetni, így lehetővé válik a szakmai anyagok terítése a kollégák között.” (Dr. Papp Gabriella és Faragóné Bircsák Márta Módszertani intézményi útmutató a tanulásban akadályozott gyermekeket befogadó iskolák számára 2005)

5.5. Az IKT eszközök használata jelentős szerepet kap a rehabilitációs, rehabilitációs és a tanórai célok megvalósításában és feladataiban. Az olyan oktatóprogramok, amelyek valamilyen információszerzési lehetőséget adnak – a multimédia segítségével –, nagyon alkalmasak arra, hogy a tanulásban akadályozott tanulók számára megkönnyítsék az adott tananyag megértését, elsajátítását. A látványos, változatos és érdekes oktatóprogramok segítenek a tervezésben, a rigid gondolkodás oldásában az olvasás megszerettetésében. A multimédiás elemek (hang, kép, animáció) képesek arra, hogy a fiatalok figyelmét hosszabb távon fenntartsák, az új ismeretanyagot megértsék, és az IKT eszközök segítségével az elsajátított tananyagról játékos formában győződjenek meg.

V. Képzési szerkezet**Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében**

	előkészítő 9/E évfolyam heti óraszám (36 hét)	9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret				
Kötött órák	31	10	-	10
Szabadon felhasználható órakeret	3	1	-	1
Összesen	34	11	-	11
Szakmai elmélet és gyakorlat				
Kötött órák	-	21	70	21
Szabadon felhasználható órakeret	-	2	-	2
Összesen	-	23	70	23
Mindösszesen (teljes képzés ideje)	heti: 34	heti: 34	70	heti: 34

(Az oktatásra, képzésre fordítható szakmai órák száma összesen: 1703 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

A sajátos nevelési igényű, nem enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében

		9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret				
	Kötött órák	10	-	10
	Szabadon felhasználható órakeret	1	-	1
	Összesen	11	-	11
Szakmai elmélet és gyakorlat				
	Kötött órák	21	70	21
	Szabadon felhasználható órakeret	2	-	2
	Összesen	23	70	23
Mindösszesen (teljes képzés ideje)		heti: 34	70	heti: 34

(Az oktatásra, képzésre fordítható szakmai órák száma összesen: 1703 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszám a évfolyamonként szabadsáv nélkül

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy*	elméleti	gyakorlati
10113-16 Ruhaipari anyagvizsgálatok	Ruhaipari anyag- és áruismeret	2		70	1	
	Anyagvizsgálatok gyakorlat		2			
10114-16 Ruhaipari gyártmánytervezés	Ruhaipari gyártás-előkészítés	1			1	
	Szakrajz	1			1	
	Szakrajz gyakorlat		2			3
	Számítógépes ruhaipari gyártás-előkészítés gyakorlat		1			2
10115-16 Textiltermékek összeállítása	Textiltermékek szabásminta készítése				2	
	Ruhaipari gépek üzemeltetése	1				
	Textiltermékek gyártás-technológiája	2			2	
	Textiltermékek készítése gyakorlat		9			9
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		7	14		7	14
Összes heti/ögy óraszám		21		70	21	

*ögy: összefüggő gyakorlat

2. számú táblázat
**A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszama
 évfolyamonként**

Szakmai követelménymodul	Tantárgyak/témakörök	Heti óraszám					Összesen
		9. évfolyam			10. évfolyam		
		elméleti	gyakorlati	ögy*	elméleti	gyakorlati	
10113-16 Ruhaipari anyagvizsgálatok	Ruhaipari anyag- és áruismeret	72	0	70	35	0	107
	Textilipari nyersanyagok	36					36
	Textíliák, kelmék I.	18			18		36
	Textíliák, kelmék II.	18			17		35
	Anyagvizsgálatok gyakorlat	0	72		0	0	72
	Textilipari nyersanyagok		18				18
	Textíliák, kelmék		18				18
	Áruismeret		18				18
	Anyagvizsgálatok		18				18
	10114-16 Ruhaipari gyártmánytervezés	Ruhaipari gyártás-előkészítés	36		0	35	0
Gyártás-előkészítés		36			35		71
Szakrajz		36	0		35	0	71
Szakrajzi alapismeretek		36					36
Alapszerkesztések, modellezések					35		35
Szakrajz gyakorlat		0	72		0	105	177
Alapszerkesztések			36			35	71
Szabásminta készítés			36			70	106
Számítógépes ruhaipari gyártás-előkészítés gyakorlat		0	36		0	70	106
Gyártmányrajz készítés			36				36
Programfeladatok					70	70	
10115-16 Textiltermékek összeállítása		Textiltermékek szabásminta készítése	0	0	70	0	70
	Szabásminta készítés			70		70	

	Ruhaipari gépek üzemeltetése	36	0		0	0	36
	Ruhaipari gépek	18					18
	Ruhaipari gépek üzemeltetése	18					18
	Textiltermékek gyártástechnológiája	72	0		70	0	142
	Varrás- és alkatrész- technológia	72			70		142
	Textiltermékek készítése gyakorlat	0	324		0	315	639
	Textiltermékek készítése I.		160			105	265
	Textiltermékek készítése II.		164			210	374
Összes éves elméleti/gyakorlati óraszám:		252	504		245	490	1491
Összes éves/ögy óraszám:		756		70	735		1561
Elméleti óraszámok/aránya		497/31,84%					
Gyakorlati óraszámok/aránya		1064/68,16%					

* ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.

A
10113-16 azonosító számú
Ruhaipari anyagvizsgálatok
megnevezésű
szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei

A 10113-16 azonosító számú, Ruhaipari anyagvizsgálatok megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Ruhaipari anyag- és áruismeret	Anyagvizsgálatok gyakorlat
FELADATOK		
Elemzi a textilipari alapanyagok fajtáit, tulajdonságait és előállításának módjait	x	x
Meghatározza a fonal vagy cérna előállítási módját, minőségi követelményeit	x	x
Elemzi a textíliák legismertebb fajtáit	x	x
Kiválasztja a technológiai előírásnak megfelelő alapanyagokat, kellékeket	x	x
Meghatározza az anyagok összedolgozhatóságát	x	x
SZAKMAI ISMERETEK		
A textilipari szálanyagok eredete, fajtái, tulajdonságai	x	x
A textilipari szálanyagok feldolgozásának módjai	x	x
Fonalak és cérnák fajtái, jellemzői	x	x
Ruhaipari textíliák fajtái és tulajdonságaik	x	x
Ruhaipari textíliák felhasználási területei	x	x
Textíliák felületi struktúrája	x	x
Textíliák feldolgozási tulajdonságai	x	x
Kellékek fajtái és jellemzői	x	x
Kellékek alkalmazásának lehetőségei, az összedolgozhatóság feltételei		x
Munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások	x	x
Gépek biztonságtechnikája, védőeszközök fajtái		x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK		
Szakmai olvasott szöveg megértése	x	x
Idegen nyelvű olvasott szakmai szöveg megértése	x	x
Szakmai számolási készség	x	x
Kezelési, használati utasítások, jelképek értelmezése	x	x

SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK		
Önállóság	x	x
Döntésképesség	x	x
Tapintás	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK		
Határozottság	x	x
Visszacsatolási készség	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK		
Ismeretek helyén való alkalmazása	x	x
Problémaelemzés	x	x

1. Ruhaipari anyag- és áruismeret tantárgy

107 óra

1.1. A tantárgy tanításának célja

A textilipari nyersanyagok fajtáinak megismerése. A textilipari alapfogalmak elsajátítása, a textíliák előállítási műveleteinek megismerése, a nyersanyagok és kellékanyagok feldolgozhatósági és viselési tulajdonságainak megismerése a minőségellenőrzés és minőségbiztosítás szabványokban kialakított szempontjainak figyelembevételével.

1.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és szakmai tartalmakra épül.

1.3. Témakörök

1.3.1. Textilipari nyersanyagok

36 óra

A textilipar nyersanyagai, csoportosításuk

Növényi eredetű szálanyagok fajtái, általános jellemzői

Növényi eredetű szálanyagok feldolgozási, viselési tulajdonságai és felhasználásuk

Állati eredetű szálanyagok fajtái, általános jellemzői

Állati eredetű szálanyagok feldolgozási, viselési tulajdonságai és felhasználásuk

Vegyi szálak fajtái, általános jellemzői

Vegyi szálak feldolgozási, viselési tulajdonságai, felhasználásuk

Fonalak, cérnák fajtái, jellemzői, felhasználási lehetőségeik

Kevert szálak tulajdonságai

Az alapanyagok alakíthatósági feltételei

A mechanikai hatások és az alakíthatóság

Az alapanyagok fizikai jellemzőinek meghatározása, mértékegységeinek értelmezése, szakszerű használatára vonatkozó ismeretekkel

1.3.2. Textíliák, kelmék I.

36 óra

A szövetek gyártása, a szövés elve és eszközei

A kötéstan alapjai, alap és levezetett kötések

Kötött kelmék csoportosítása, a kötés-hurkolás technológiája és eszközei

Vetülék és láncrendszerű alapkötések jellemzői

Nemzőtt textíliák – fátlyokelmék - fajtái, tulajdonságai és felhasználásuk

Nemzőtt textíliák – varrva-hurkolt kelmék - fajtái, tulajdonságai és felhasználásuk

1.3.3. Textíliák, kelmék II.**35 óra**

A textilkikészítés műveleteinek csoportosítása
Színezési eljárások

Áruismeret:

a ruházati textíliák legismertebb fajtái, tulajdonságai, külső képi és műszaki jellemzői, felhasználási területük.

Szövetek:

Pamutszövetek: karton, zefír, batiszt, puplin, krepp, flanel, barchend, bársony, frottír.

Gyapjuszövetek: fésűs, kártolt, kasha, gabardin, lóden, posztó, shetland, tropikál, velour, boucle, flausch, georgette, tweed, double.

Selyemszövetek: shantung, imprime, serge, lustrine, taft, georgette, brokát.

Vegyiszál és keverékszövetek.

Kötött, hurkolt kelmék: vetülékrendszerű kelmék, végáruk, darabáruk, félig idomozott, idomozott, láncrendszerű kelmék, végáruk.

Nemszőtt textíliák: fátjolkelmek, varrvahurkolt textíliák.

Ruhaipari kellékek: varrófonalak, varrócérnák, szalagok, zsinórok, gombok, csatok, kapsok, húzózárok.

Idegen nyelvű anyagismereti jelképek.

1.4. A képzés javasolt helyszíne

Textilipari szaktanterem

1.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)**1.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	kiselőadás	x			
3.	szemléltetés			x	
4.	projekt		x		
5.	kooperatív tanulás		x		
6.	házi feladat	x			

1.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

2. Anyagvizsgálatok gyakorlat tantárgy**72 óra****2.1. A tantárgy tanításának célja**

Megismertetni és elsajátíttatni a tanulókkal a különféle textíliák összedolgozhatóságának feltételeit, a nyersanyag meghatározások, illetve alkalmazott vizsgálatok módját. Az elméleti órákon tanult tananyag gyakorlatban történő alkalmazása, az alapanyagok felismerése, elemzése látás, tapintás és szaglás alapján.

2.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és szakmai tartalmakra épül.

2.3. Témakörök**2.3.1. Textilipari nyersanyagok****18 óra**

Nyersanyagok meghatározása mikroszkopikus képük alapján
Nyersanyagok meghatározása égetési próbával
Tapasztalatok ismertetése, táblázatos rendszerezése
Díszítő és varrocérnák jellemzése
Laboratóriumi eszközök ismerete és biztonságos használata

2.3.2. Textíliák, kelmék**18 óra**

Szövetvizsgálatok – kötésmód, szövetszerkezet, felületi jelleg meghatározása
Színezési eljárások meghatározása
Kötött-hurkolt kelmék szerkezeti felismerése
Egyszerű laboratóriumi eszközök ismerete, biztonságos használata
Mintagyűjtemény készítése, rendszerezése

2.3.3. Áruismeret**18 óra**

Ruházati textíliák legismertebb fajtái, alapanyag és technológia szerinti csoportosítása
Kereskedelmi megnevezések
Ruházati textíliák feldolgozási tulajdonságai
Ruházati kellékek fajtái, felhasználási területük
Különféle textíliák összedolgozhatóságának feltételei
Mintagyűjtemény alapján a textilméterárak, kellékek, rövidárak rendszerezése

2.3.4. Anyagvizsgálatok**18 óra**

Szövetek nyersanyag-összetételének meghatározása mikroszkóppal, égetési próbával
Színoldal meghatározása
Anyagminták azonosítása
Laboratóriumi eszközök ismerete és biztonságos használata

2.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

*Textilipari szaktanterem
Labor*

2.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)**2.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	megbeszélés			x	
3.	szemléltetés			x	
4.	kooperatív tanulás		x		

2.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása		x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			x	
1.5.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.6.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre			x	
2.3.	Tesztfeladat megoldása		x		
2.4.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			

2.5.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése			x	
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
4.2.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján			x	
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
5.2.	Csoportos helyzetgyakorlat			x	
6.	Gyakorlati munkavégzés körében				
6.1.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján			x	
7.	Üzemeltetési tevékenységek körében				
7.1.	Feladattal vezetett szerkezetelemzés		x		
8.	Vizsgálati tevékenységek körében				
8.1.	Vegyészeti laboratóriumi alpmérések		x		
8.2.	Anyagminták azonosítása			x	
9.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
9.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
9.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással			x	

2.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A
10114-16 azonosító számú
Ruhaipari gyártmánytervezés
megnevezésű
szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei

A 10114-16 azonosító számú, Ruhaipari gyártmánytervezés megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Ruhaipari gyártás- előkészítés	Szakrajz	Szakrajz gyakorlat	Számítógépes ruhaipari gyártás- előkészítés gyakorlat
FELADATOK				
Modellrajzot készít vagy modellt választ	x	x	x	x
Méretet vesz		x	x	
Meghatározza a szerkesztési méreteket		x	x	
Alkalmazza a levett méreteket		x	x	
Alkalmazza az ergonómiai mérettáblázatokat		x	x	
Alapmintát készít		x	x	
Az alapmintát modellezi az aktuális divatnak, illetve a megrendelő igényének, a választott modellnek megfelelően		x	x	
Szabásmintát készít - egyedi vagy konfekció szabásmintát		x	x	
Szabásminta szériát készít - elfogadott mintadarab alapján	x			x
Felfektetési rajzot készít	x			x
Terítékrajzot készít	x			x
Alapanyag- és kellékkalkulációt készít, anyaghányadot számol	x			x
Alap- és kellékanyagokat ellenőrzi	x			x
Meghatározza a műveleti sorrendet egyedi termékkészítés esetén	x			x
Műszaki leírást készít a termékről és a termék gyártásáról	x			x
SZAKMAI ISMERETEK				
Méretvétel szabályai, mérettáblázatok felépítése		x	x	
Alkalmazott műszaki ábrázolások fajtái	x	x	x	x
Alapszabásminta szerkesztése		x	x	
Modellezés		x	x	

Szabásminta felfektetés módjai	x			x
Gyártás-előkészítő programok, gépek, eszközök				x
Alkalmazott szakmai számítások, mértékegységek, jelölések	x	x	x	x
Műveleti utasítások felépítése, szerepe	x			x
Varrások alaki- és méretjellemzői	x			x
Ruhaipari gépek, berendezések technológiai jellemzői	x			x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK				
Ruhaipari tervező program alkalmazása				x
Szakmai nyelvű íráskészség, fogalmazás írásban	x			x
Idegen nyelvű szakmai kifejezések megértése		x	x	x
Szakmai ábrázolások értelmezése, készítése	x	x	x	x
Szakmai számolási készség		x	x	
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK				
Döntésképeség	x			x
Pontosság		x	x	
Önállóság	x	x	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK				
Tömör fogalmazás készsége	x			x
Közérthetőség	x			x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK				
Gyakorlatias feladatértelmezés	x	x	x	x
Kontroll (ellenőrzőképesség)	x	x	x	x
Kreativitás, ötletgazdagság		x	x	

3. Ruhaipari gyártás-előkészítés tantárgy**71 óra****3.1. A tantárgy tanításának célja**

A gyártmánytervezés- és a gyártás-előkészítés folyamatának megismertetése. A műszaki dokumentációhoz kapcsolódó alapfogalmak elsajátítása, műszaki dokumentáció értelmezése, készítése. A gyártás-előkészítő programok, gépek, szabászati eszközök megismertetése, alkalmazása.

3.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és szakmai tartalmakra épül.

3.3. Témakörök**3.3.1. Gyártás-előkészítés****71 óra**

Anyagok csoportosítása felhasználás szerint (alap-, kellék-, segédanyagok)

Anyagbeszerzés és anyagraktározás

Bevizsgálás

Felfektetési rajz készítése

Terítékrajz készítése

A terítés (terítési módok, eszközök)

Terítéken alkalmazott jelölések

Szabás eszközei, módjai

Anyagnormák készítése (anyaghányad, alapanyag és kellékkalkuláció)

Műszaki leírás készítése:

Gyártmányrajz, modellszám, külalak leírása, alapanyag és kellékek megnevezése, szükséges alkatrészek, varrások alaki és méretjellemzői, méretábrázatok, fonalirány és toldási lehetőségek, a rendelkezésre álló eszközök alapján gépek, berendezések kiválasztása, a gyártási folyamat leírása

Egyedi gyártásnál az első ruhapróbára állítás vagy molinó igazításai a szabásmintán

3.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Ruhaipari szaktanterem

3.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)**3.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	kiselőadás	x			
3.	megbeszélés			x	
4.	szemléltetés			x	
5.	projekt		x		
6.	házi feladat	x			

3.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			x	
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre			x	
2.4.	Tesztfeladat megoldása			x	
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	x		x	
3.2.	rajz készítése leírásból	x		x	
3.3.	rajz kiegészítés	x		x	
3.4.	rajz elemzés, hibakeresés	x		x	
3.5.	rajz elemzés, hibakeresés	x			
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Esetleírás készítése	x			
4.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
4.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
4.4.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
5.	Csoportos munkaformák körében				

5.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
5.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		

3.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

4. Szakrajz tantárgy

71 óra

4.1. A tantárgy tanításának célja

A szabás-szakrajz eszközeinek, a női és férfi testalkat felépítésének, a méretvétel szabályainak megismertetése. Mérettáblázatok, méretszabványok alkalmazása. Alapvető ruházati termékek alapszerkesztése és modellezése, szabásminta készítése.

4.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és szakmai tartalmakra épül.

4.3. Témakörök

4.3.1. Szakrajzi alapismeretek

36 óra

Méretvétel szabályai

Testméret, testalkat és a szerkesztési rajz összefüggései

Méretkutatás és testméret szabvány

A divatrajzok értelmezése

A szaklapokban és szabásmintákon előforduló szakkifejezések és azok idegen nyelven való értelmezése

Alapszerkesztések értelmezése, rajzolvasási gyakorlat, alapminta másolása, szabásminta készítés (szoknya, nadrág, ruha, blúz)

Alapszerkesztések készítése:

- szoknya,
- nadrág.

4.3.2. Alapszerkesztések, modellezések

35 óra

Alapszerkesztés készítése:

- ing/blúz,
- ruha
- zakó/blézer,
- kabát.

A modellezés módszerei, eszközei.

Ruhaipari termékek alkatrészeinek szerkesztése és modellezése:

- rátett zsebek,
- elejeszélek,
- kezelők,
- bevarrott ujjak (rövid ujj, hosszú ujj).

Formázóvarrások áthelyezése:

- mell és derékformázók új varrásvonalba helyezése,
- mell és derékformázók szabásvonalakba helyezése,
- mell és derékformázók áthelyezése bőséghajtásokba.

Ruhaipari termékek alkatrészeinek szerkesztése és modellezése:

- nyakkörtről külön szerkesztett gallérok (inggallér, állógallér),
- nyakkörre szerkesztett gallérok (kihajtós gallér, sálgallér),
- bevarrott ujj, raglán ujj, japán ujj, denevér ujj.

Alapminták modellezése az aktuális divatnak, illetve a választott modellnek megfelelően:

- szoknya,
- nadrág,
- ing/blúz.

Szabásminták készítése egyedi vagy konfekciós gyártáshoz.

Szériázás elvei, szabályai.

4.4. A képzés javasolt helyszíne

Ruhaipari szaktanterem

4.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

4.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	kiselőadás	x			
3.	megbeszélés			x	
4.	szemléltetés			x	
5.	projekt		x		
6.	házi feladat	x			

4.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)	Alkalmazandó eszközök és felszerelések
---------	--------------------------	---	--

		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése			x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése			x	
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre			x	
2.4.	Tesztfeladat megoldása			x	
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban			x	
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	x		x	
3.2.	rajz készítése leírásból	x		x	
3.3.	rajz kiegészítés	x		x	
3.4.	rajz elemzés, hibakeresés	x		x	
3.5.	rajz elemzés, hibakeresés	x		x	
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Esetleírás készítése	x			
4.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
4.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
4.4.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
5.	Csoportos munkaformák körében				

5.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
5.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
5.3.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		

4.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

5. Szakrajz gyakorlat tantárgy

177 óra

5.1. A tantárgy tanításának célja

Önálló modellezési feladatok kivitelezésének, a szabásminta önálló elkészítésének, a szabászati jelölések önálló alkalmazásának megismertetése.

5.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és szakmai tartalmakra épül

5.3. Témakörök

5.3.1. Alapszerkesztések

71 óra

Méretvétel.

A divatrajzok értelmezése.

Alapszerkesztések készítése eredeti méretben:

- egyenes vonalú szoknya,
- bővülő vonalvezetésű szoknya,
- egyenes vonalú nadrág.

5.3.2. Szabásminta készítés

106 óra

Szabásminták készítése egyedi és sorozatgyártáshoz.

Felsőruházati termékek kisalkatrészeinek másolása, szabásmintáinak készítése eredeti méretben (gallérok, kézelők, zsebek, övpántok).

5.4. A képzés javasolt helyszíne

Ruhaipari tanműhely

Ruhaipari szaktanterem

5.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

5.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat		x		
2.	kiselőadás	x			
3.	megbeszélés		x		
4.	szemléltetés		x		
5.	projekt		x		
6.	házi feladat	x			

5.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése			x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tesztfeladat megoldása		x		
2.2.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.3.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	x	x		

3.2.	rajz készítése leírásból	x	x		
3.3.	rajz kiegészítés	x	x		
3.4.	rajz elemzés, hibakeresés	x	x		
3.5.	rajz elemzés, hibakeresés	x	x		
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
4.2.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
5.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
5.3.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
6.	Gyakorlati munkavégzés körében				
6.1.	Műveletek gyakorlása	x	x		
6.2.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján		x		
7.	Vizsgálati tevékenységek körében				
7.1.	Technológiai próbák végzése	x	x		
8.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
8.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
8.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

5.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

6. Számítógépes ruhaipari gyártás-előkészítés gyakorlat tantárgy

106 óra

6.1. A tantárgy tanításának célja

A ruhaipari gyártmánytervezés és gyártás-előkészítés folyamatainak számítógépes tervező programokkal való készítésének elsajátítása. A számítógépes gyártás-előkészítő programok, gépek, berendezések, eszközök használatának, kezelésének ismerete, alkalmazása. A gyártmány műszaki dokumentációjának számítógépes feldolgozása.

6.2.Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és szakmai tartalmakra épül.

6.3.Témakörök**6.3.1. Gyártmányrajz készítés****36 óra**

Ruházati termékek gyártmányrajzának készítése rajzprogrammal, fotó, modellrajz, leírás alapján (női szoknya, nadrág, blúz, ing, ruha, mellény, női kosztümkabát, férfizakó).

Ruházati termékek műszaki leírásának számítógépes programmal való elkészítése.

6.3.2. Programfeladatok**70 óra**

Alkatrészek beolvasása (digitalizálás)

Ruházati termékek alkatrészeinek számítógépes feldolgozása

Felfektetési rajzkészítés

Adott gyártmányok különböző tulajdonságú alapanyagokra való felfektetésének tervezése változó tételek mellett (egy méretnagyság, több méretnagyság, több modell, szekciós felfektetés)

Anyagtípusok: egyszínű, kockás, csíkos, irányított mintás, egyirányú mintás.

Felfektetési rajz dokumentálása

Felfektetés kirajzoltatása rajzoló berendezéssel vagy nyomtatóval.

Méretarányos kicsinyítés és eredeti méretnagyság

6.4.A képzés javasolt helyszíne

Ruhaipari tanműhely

Számítógépes gyártás-előkészítő szaktanterem

Kisüzem

Nagyüzem

6.5.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)**5.5.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat		x		
2.	megbeszélés		x		
3.	szemléltetés		x		
4.	projekt	x			
5.	házi feladat	x			
6.	digitális alapú feladatmegoldás	x			

5.5.4. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differentiálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x		
1.4.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.5.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.6.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre		x		
2.4.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.5.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	x			
3.2.	rajz készítése leírásból	x			
3.3.	rajz kiegészítés	x			
3.4.	rajzelemzés, hibakeresés		x		
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Elemzés készítése tapasztalatokról		x		
4.2.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után		x		
4.3.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
5.	Csoportos munkaformák körében				

5.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
5.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
5.3.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
6.	Gyakorlati munkavégzés körében				
6.1.	Műveletek gyakorlása	x			
6.2.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján		x		
7.	Üzemeltetési tevékenységek körében				
7.1.	Üzemelési hibák szimulálása és megfigyelése		x		
8.	Vizsgálati tevékenységek körében				
8.1.	Technológiai próbák végzése	x	x		
9.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
9.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
9.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

6.6.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A
10115-16 azonosító számú
Textiltermékek összeállítása
megnevezésű
szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei

A 10115-16 azonosító számú, Textiltermékek összeállítása megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Textiltermékek szabásminta készítése	Ruhaipari gépek üzemeltetése	Textiltermékek gyártás-technológiája	Textiltermékek készítése gyakorlat
FELADATOK				
Méretet vesz különféle textiltermékek készítéséhez	x			
Tanulmányozza a mérettáblázatokat, méretjelöléseket	x			
Kiválasztja mért adatok alapján a méretnagyságot táblázatból	x			
Értelmezi a ruhaipari ábrázolásokat	x	x	x	x
Másolja, elkészíti és kivágja az egyszerű ruházati termékek (szoknya, nadrág, blúz, ruha, mellény) szabásmintáit	x			
Felfekteti a szabásmintákat és kiszabja az alkatrészeket		x		x
Összeállítja a kiszabott alkatrészeket műszaki dokumentáció vagy mintadarab alapján				x
Betartja a biztonságos munkavégzésre vonatkozó előírásokat		x		x
Rendet és tisztaságot tart a munkahelyén		x		x
Betartja a környezetvédelmi előírásokat		x		x
SZAKMAI ISMERETEK				
Méretvétel különböző textiltermékekhez	x			
Mérettáblázatok, méretjelölések	x			
Méretnagyság kiválasztása mérettáblázatból mért adatok alapján	x			
Szabásminta készítés, másolás	x			
Terítés, felfektetés, szabás		x	x	x
Kiszabott alkatrészek összeállítása műszaki dokumentáció vagy mintadarab alapján			x	x
Munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások		x		x
Gépek biztonságtechnikája		x		

Védőeszközök fajtái		x		
SZAKMAI KÉSZSÉGEK				
Kézi varrás és szabászat eszközeinek használata		x		x
Gépi szabászat eszközeinek használata		x		x
Gyorsvarrógépek, szegővarrógépek használata, működtetése		x		x
Varróautomata gépek használata, működtetése		x		x
Vasalók és vasalóprések/ragasztóprések használata, működtetése		x		x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK				
Precizitás	x		x	x
Kézügyesség	x			x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK				
Határozottság	x		x	x
Visszacsatolási készség		x		x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK				
Kontroll (ellenőrzőképesség)	x	x	x	x
Problémamegoldás, hibaelhárítás		x		x
Körültekintés, elővigyázatosság		x		x

7. Textiltermékek szabásminta készítése tantárgy**70 óra****7.1.A tantárgy tanításának célja**

Ismeretek nyújtása a textiltermékek szabásmintáinak elkészítéséhez. Alapvető textilruházati termékek szabásminta készítésének gyakorlása eredeti méretben. Szabásminták másolása mintamellékletekből.

7.2.Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és szakmai tartalmakra épül.

7.3.Témakörök**7.3.1. Szabásminta készítése****70 óra**

Szabás-szakrajz készítésének eszközei, alkalmazott műszaki ismeretek.

Szabásmintán alkalmazott jelölések.

Rajzkésztség- és szemmértékfejlesztő gyakorlatok.

Testalkat és testtartás típusok fajtái, jellemzői.

Középarányos testalkatok.

A szakiránynak megfelelő szoknya, nadrág, ing, blúz, ruha, mellény szabásmintájának kialakítása az alapminták másolásával.

7.4.A képzés javasolt helyszíne

Ruhaipari tanműhely

Ruhaipari szaktanterem

7.5.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)**7.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	megbeszélés			x	
3.	szemléltetés			x	
4.	kooperatív tanulás		x		

7.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	

1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése			x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Leírás készítése	x			
2.2.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre			x	
2.3.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.4.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.5.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.6.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban			x	
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	x		x	
3.2.	rajz készítése leírásból	x			
3.3.	rajz kiegészítés	x			
3.4.	rajzelemzés, hibakeresés			x	
3.5.	rendszerajz kiegészítés	x			
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Utólagos szóbeli beszámoló			x	
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
5.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
5.3.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
6.	Vizsgálati tevékenységek körében				
6.1.	Technológiai próbák végzése	x		x	

7.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
7.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
7.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

7.6.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

8. Ruhaipari gépek üzemeltetése tantárgy**36 óra****8.1.A tantárgy tanításának célja**

A varrás, vasalás, ragasztás eszközeinek, gépeinek megismertetése, valamint a tevékenységhez kapcsolódó munka-, tűz- és környezetbiztonsági előírások elsajátítása. A gyártás során használt varrógépek biztonságos üzemeltetésének megismerése.

8.2.Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és szakmai tartalmakra épül.

8.3.Témakörök**8.3.1. Ruhaipari gépek****18 óra**

Modell vagy ábra alapján varróeszközök, gépek, berendezések fő részei, általános működési elvük, optimális működésükhöz szükséges állítási lehetőségek, alkalmazási területeik, biztonságtechnikai berendezéseik.

Kézi szabás szerszámai.

Vasalók, vasaló-berendezések, gőzölő-bábuk.

Ragasztó-berendezések, ragasztóprések.

Munka-, tűz- és környezetbiztonsági előírások ismerete.

8.3.2. Ruhaipari gépek üzemeltetése**18 óra**

Alap- és módosított öltésű varrógépek öltésképzési folyamata.

Gépek karbantartása a munkafolyamatok között.

Munka-, tűz- és környezetbiztonsági előírások.

Hurok- és láncöltésű varrógépek biztonságtechnikai berendezései.

Munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások a munkaterületen.

Varrodai gépek, berendezések biztonságtechnikája.

Védőeszközök fajtái.

8.4.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Ruhaipari tanműhely

Ruhaipari szaktanterem
Kisüzem
Nagyüzem

8.5.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

8.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	megbeszélés			x	
3.	szemléltetés			x	
4.	kooperatív munka		x		

8.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			x	
1.5.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.6.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x		x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x		x	
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban			x	

2.6.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban			x	
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	x		x	
3.2.	rajz készítése leírásból	x			
3.3.	rajz kiegészítés	x			
3.4.	rajzelemzés, hibakeresés			x	
3.5.	rendszerrajz kiegészítés	x			
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
4.2.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
4.3.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után			x	
4.4.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
5.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
5.3.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
6.	Gyakorlati munkavégzés körében				
6.1.	Műveletek gyakorlása	x			
6.2.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján			x	
7.	Üzemeltetési tevékenységek körében				
7.1.	Géprendszer megfigyelése adott szempontok alapján			x	
7.2.	Feladattal vezetett szerkezetelemzés			x	
7.3.	Üzemelési hibák szimulálása és megfigyelése			x	
7.4.	Adatgyűjtés géprendszer üzemeléséről	x			
8.	Vizsgálati tevékenységek körében				
8.1.	Technológiai minták elemzése			x	
9.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
9.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet	x			

	mellett				
9.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

8.6.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

9. Textiltermék gyártástechnológiája tantárgy**142 óra****9.1.A tantárgy tanításának célja**

Különböző öltések, varratok, gépi varrástípusok, valamint a textiltermék-alkatrészek készítésének és összeállításának megismerése, egyedi megmunkálással vagy a sorozatgyártás során alkalmazott technológiákkal.

9.2.Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és szakmai tartalmakra épül.

9.3.Témakörök**9.3.1. Varrás- és alkatrész technológia****142 óra**

Varrástechnológiai alapfogalmak, elnevezések

A varrások alaki és méretjellemzői

A kézi- és gépi öltések, gépi varrástípusok csoportosítása, fajtái, a készítés minőségi követelményei

A vasalás technológiája

A ragasztás technológiája

A ragasztóanyagok és ragasztó-bevonatos textíliák fajtái és jellemzőik

Hasítékok készítési módja (nyitott, takart)

Hajtások készítési módja (szétvasalt és egy oldalra vasalt)

Húzózárok bevarrásának módjai (varrásvonalba helyezett, takart, rejtett, szétnyitható)

Elejeszélek készítési módja

Övpántok készítése és felvarrási módjai

Ujja hasítékok készítése (arrow-, francia-, varrásvonalba helyezett)

Kézelők készítése és felvarrási módjai

Ujjak készítése és bevarrása (bevarrott, raglán-, japánujj)

Nyakkör eldolgozási módok szegéssel (formára szabott szegőpánt, ferdepánt)

Gallérok készítése és felvarrása (ing-, álló-, fekvő-, sál-, kihajtósgallér)

Zsebek készítésének módjai (foltzsebek, bevágott zsebek, szabásvonalba helyezett zsebek)

Műszaki leírás tartalma

9.4.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Ruhaipari tanműhely

Ruhaipari szaktanterem

9.5.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

9.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	megbeszélés			x	
3.	szemléltetés			x	
4.	kooperatív munka		x		

9.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			x	
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése			x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.4.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.5.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban			x	
3.	Képi információk körében				

3.1.	rajz értelmezése	x			
3.2.	rajz készítése leírásból	x			
3.3.	rajz kiegészítés	x			
3.4.	rajzelemzés, hibakeresés			x	
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
4.2.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján			x	
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
5.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
5.3.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
6.	Vizsgálati tevékenységek körében				
6.1.	Technológiai próbák végzése			x	
6.2.	Technológiai minták elemzése			x	
6.3.	Anyagminták azonosítása			x	
7.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
7.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
7.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

9.6.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

10. Textiltermékek készítése gyakorlat tantárgy

639 óra

10.1. A tantárgy tanításának célja

Különböző öltések, varratok, gépi varrástípusok, valamint a textiltermék-alkatrészek készítésének és összeállításának megismerése, egyedi megmunkálással vagy a sorozatgyártás során alkalmazott technológiákkal, illetve a gyártás során használt varrógépek biztonságos üzemeltetésének elsajátítása.

10.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és szakmai tartalmakra épül.

10.3. Témakörök**10.3.1. Textiltermékek készítése I.****265 óra**

Előkészítő vasalási műveletek (beavató, simító, formázó)
 Gyártásközi vasalási műveletek (varrások szét- és egy oldalra vasalása, élvasalás, szárazoló vasalás, hajtások vasalása, formázóvarrás vasalása, paszpólozó vasalás)
 Befejező vasalási műveletek (készre-vasalás, fénytelenítő vasalás)
 Ragasztó-bevonatos közbélések kiválasztása, alkalmazása (ragasztás: ragasztóporral, fóliával, ráccsal, fátyollal)
 Alkalmazott kézi öltések (ideiglenes, végleges, díszítő, gomblyuk kivarró, gomb- és kapocsfelvarró öltések) készítése
 Gépi varrástípusok készítése kiválasztása, alkalmazása a textilruházati termék készítése során (összevarrás, széttűzés, fél-francia- és franciavarrás, lapos varrás, széltűzés, szegővarrások, sarokvarrás, formázóvarrás, piékészítés, ráncolással vagy hajtásokkal készülő díszítő elem felvarrási módjai)
 Kisalkatrészek készítése, alkalmazása (akasztók, övtartók, övek, gomboló pántok).
 Kézelők formai kialakításai és felvarrási módjai
 Ruházati termékek készítése (szoknya, nadrág, blúz, ing)

10.3.2. Textiltermék készítése II.**374 óra**

Ujjak készítése és bevarrási módjai
 Gallérok készítése és felvarrási módjai
 Zsebek és zsebfedők készítése és felvarrási módjai
 Húzó- és tépőzár bevarrások módjai
 Ruházati termékek készítése (szoknya, nadrág, blúz, ing)
 Dokumentáció és/vagy mintadarab alapján egyszerű kivitelezésű textilruházati termékek összeállítása kiszabott alkatrészekből
 Munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások a munkaterületen
 Varrodai gépek, berendezések biztonságtechnikája
 Védőeszközök fajtái és azok használata

10.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Ruhaipari tanműhely
 Kisüzem
 Nagyüzem

10.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)**10.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat		x		
2.	megbeszélés		x		
3.	szemléltetés		x		

4.	kooperatív munka		x		
----	------------------	--	---	--	--

10.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x		
1.2.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.3.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.4.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.2.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	x			
3.2.	rajz elemzés, hibakeresés		x		
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Elemzés készítése tapasztalatokról		x		
4.2.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
4.3.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
5.2.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
6.	Gyakorlati munkavégzés körében				
6.1.	Ártermelő szakmai munkatevékenység		x		
6.2.	Műveletek gyakorlása	x			
6.3.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján		x		
7.	Vizsgálati tevékenységek körében				
7.1.	Technológiai próbák		x		

	végzése				
7.2.	Technológiai minták elemzése		x		
8.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
8.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
8.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

10.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

ÖSSZEFÜGGŐ SZAKMAI GYAKORLAT

SNI/9. évfolyamot követően 70 óra

Az összefüggő nyári gyakorlat egészére vonatkozik a meghatározott óraszám, amelynek keretében az összes felsorolt elemet kötelezően oktatni kell az óraszámok részletezése nélkül, a tanulók egyéni kompetenciafejlesztése érdekében.

A SNI/9. évfolyamot követő szakmai gyakorlat szakmai tartalma:

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak/Témakörök
10115-16 Textiltermékek összeállítása	Textiltermékek készítése gyakorlat
	Textiltermékek készítése I.
	Textiltermékek készítése II.

10115-16 Textiltermékek összeállítása**Textiltermékek készítése gyakorlat tantárgy****Témakörök****Textiltermékek készítése I.**

Kisalkatrészek készítése, alkalmazása (akasztók, övtartók, övek, gomboló pántok).
Ruházati termékek készítése (szoknya, nadrág, blúz, ing).

Textiltermékek készítése II.

Dokumentáció és/vagy mintadarab alapján egyszerű kivitelezésű textilruházati termék összeállítása kiszabott alkatrészekből.

VI. A Textiltermék-összeállító részzakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: a részzakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Portfólió és textiltermék készítése

A vizsgatevékenység leírása:

1. vizsgarész**Portfólió:**

A tanuló haladásáról és/vagy eredményeiről, munkáiból összeállított, a mentoráló gyakorlati oktató vagy szaktanár által hitelesített dokumentum.

Tartalma:

a gyakorlati képzőhelyen készített textiltermékek műszaki dokumentációjának bemutatása a gyakorlati képzőhelyen vezetett munkanapló alapján, 2 db textiltermék teljes dokumentációja (pl. szoknya, nadrág, blúz).

2. vizsgarész

Kiszabott és előkészített alkatrészekből textiltermék készítése véletlenszerűen kiválasztott tételmodell alapján gyártmányrajz, műszaki dokumentáció, mintadarab segítségével. Az elkészített textiltermék bemutatása szakmai beszélgetés formájában.

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

1. vizsgarész

A portfólió átfogó képet adjon a vizsgázó szakmai felkészültségéről, a képzés során végzett munkájáról:

- a vizsgázó szakmai felkészültségéről,
- a képzés során végzett munkájáról,
- a munkafolyamat ütemezéséről,
- a kivitelezés esztétikumáról,
- szakkifejezések szakszerű használatáról,
- dokumentált határidők betartásáról

2. vizsgarész

A vizsgafeladatot a vizsgabizottság értékeli az alábbi szempontsor alapján.

- a műszaki leírás technológiai sorrendjének betartása
- varrás- és tűzésszélességek paramétereinek betartása
- rész- és véglevasalás minősége
- páros alkatrészek szimmetriája
- tűz-, munka- és balesetvédelmi szabályok betartása
- önállóság, időgazdálkodás

- a gyakorlat közben használt gépek, berendezések, anyagok szakszerű használata
- szakmai kifejezések, munkadarab bemutatása

A szakmai vizsgálóhoz tartozó modulok és témakörök a kerettantervben:

1) A 10113-16 azonosító számú, Ruhaipari anyagvizsgálatok megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök

Ruhaipari anyag- és áruismeret tantárgy:

Témakörök:

- Textilipari nyersanyagok
- Textíliák, kelmék I.
- Textíliák, kelmék II.

Anyagvizsgálatok gyakorlat tantárgy

Témakörök:

- Textilipari nyersanyagok
-
- Textíliák, kelmék
-
- Áruismeret
-
- Anyagvizsgálatok

2.) A 10114-16 azonosító számú, Ruhaipari gyártmánytervezés megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Ruhaipari gyártás-előkészítés tantárgy

Témakörök:

- Gyártás-előkészítés

Szakrajz tantárgy Témakörök:

- Szakrajzi alapismeretek
- Alapszerkesztések, modellezések

Szakrajz gyakorlat tantárgy

Témakörök:

- Alapszerkesztések
- Szabásminta készítés

Számítógépes ruhaipari gyártás-előkészítés gyakorlat tantárgy

Témakörök:

- Gyártmányrajz készítés
- Programfeladatok

3.) A 10115-16 azonosító számú, Textiltermékek összeállítása megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök

Textiltermékek szabásminta készítése tantárgy

Témakörök:

- Szabásminta készítése

Ruhaipari gépek üzemeltetése tantárgy

Témakörök:

- Ruhaipari gépek
- Ruhaipari gépek üzemeltetése

Textiltermék gyártástechnológiája tantárgy

Témakörök:

- Varrás- és alkatrész technológia

Textiltermékek készítése gyakorlat tantárgy

Témakörök

- Textiltermékek készítése I.
- Textiltermék készítése II.